HET MODERNE LANDHUIS

IN NEDERLAND

HET MODERNE LANDHUIS IN NEDERLAND

Het Moderne Landhuis in Nederland

DOOR

J. H. W. LELIMAN
Bouwkundig Ingenieur

EN

K. SLUYTERMAN
Hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool

TWEEDE GEWIJZIGDE EN VERMEERDERDE DRUK

MET 500 AFBEELDINGEN

'S-GRAVENHAGE — MARTINUS NIJHOFF — 1917

DE nederlandsche bouwkunst heeft zich van oudsher onderscheiden op het gebied van het landhuis. In vroeger eeuwen, de 17de en de 18de, genoten de nederlandsche buitenhuizen grooten roem. In de nabijheid der koopsteden, nog bereikbaar na afloop van de dagtaak op het kantoor, maar ook verder van huis, aan den duinrand en langs de schilderachtige oevers eener kronkelende rivier of op het grondgebied der pasverworven ambachtsheerlijkheden, verrezen de statige huizingen waar de patriciërs naar den trant des tijds het buitenleven genoten. De minder welgestelde burgerij volgde hun voorbeeld van verre na in de gemoedelijke theekoepels en tuinen aan den zelfkant der stad.

Die oude buitenplaatsen waren vooral door de hooge ontwikkeling van den nederlandschen tuinbouw wijd en zijd beroemd. Hun faam trok bezoekers uit alle landen van Europa, en zóó kort kon het incognito-bezoek van den jongen Frederik II aan ons land niet zijn, of hij maakte per trekschuit een tocht van Utrecht langs de Vecht en bezocht ook den vermaarden lusthof van de Pinto.

Die legendarische roem leeft in de herinnering nog voort. Talrijke buitenplaatsen — en daarbij vele der mooiste — zijn evenwel gesloopt. De lanen en hagen werden omgehakt, de banken, beelden en fonteinen, zoo niet tot puin geslagen, her- en derwaarts verspreid. De kunstig gesmede toegangshekken, vaak het eenige overblijfsel van voormalige praal, leiden thans naar een weiland of een boomgaard, die de plaats inneemt der strenge le-Nôtre parterres, der doolhoven en vijvers. Andere zijn, niet tot verhooging hunner schoonheid, gemoderniseerd en verloren hun eigenaardig karakter.

De oude reisbeschrijvingen, waarin vreemdelingen hunne indrukken van ons land vastlegden, de kopergravures der „arcadia's", der aan „verheerlijkte" of „zegepralende" rivieren en gewesten opgedragen plaatwerken, leeren echter welke beteekenis in vroeger eeuwen van nationalen welstand het landhuis voor onze bouwkunst bezat. De bekendste toenmalige bouwmeesters werden voor den bouw geraadpleegd. In de verzamelde werken van Post en Vingboons trekken voorname landhuisontwerpen de aandacht. Geen kosten werden gespaard om het landhuis te tooien, den tuinaanleg te verrijken met kleine bouwwerken — als theekoepels en aanlegsteigers voor boeier of tentjacht — met beelden en groepen van mythologischen aard, met zonnewijzers en monumentale inrijhekken tusschen rijk gebeeldhouwde hard-

steenen posten, die vereenigd waren door een boog die in sierlijk inééngestrengelde hoofdletters, den voorbijganger den naam der plaats te ontraadselen gaf.

Het landhuis van dat tijdperk placht te zijn eene uiting van weelde en overdaad, kenmerkend voor den rijkdom, die in het eind der 17de eeuw, en vooral in de 18de, onze patricische kooplieden uitlokte om het leven meer en ruimer te genieten dan hunne voorouders het hadden gedaan.

Tegelijk met de welvaart kwijnde ook de landhuisbouw. Vele oude buitens verdwenen sedert het begin der 19de eeuw, nieuwe werden slechts bij uitzondering gebouwd, terwijl ook die weinige in bouwkundige beteekenis niet de oude evenaarden.

Vrij plotseling trad echter een kentering in.

In de laatste jaren immers heeft ook hier te lande de landhuisbouw opnieuw een hooge vlucht genomen. Daaraan is voor een niet gering deel toe te schrijven, dat in het algemeen de hedendaagsche nederlandsche bouwkunst zich ook buiten de landsgrenzen mag beroemen op een goeden naam.

Dat verschijnsel, hetwelk trouwens geenszins tot ons land beperkt bleef, is volkomen verklaarbaar. Het is de architektonische weerspiegeling eener reaktie tegen de steeds toenemende samentrekking van een groot deel der bevolking in enkele middenpunten van nijverheid en handel. Welke voordeelen hieruit ook mogen zijn voortgevloeid, blijve in het midden. Maar aan den anderen kant deden zich ook onmiskenbaar sterke nadeelen gevoelen waaraan men in Nederland zoo goed als elders, trachtte te ontkomen door, 't zij werk- en woonplaats te scheiden, 't zij althans een deel des jaars „buiten" door te brengen. Gepaard aan een trek naar de steden, ging dan ook een trek naar het land. Beide kruisten elkander. Het ingespannen, gejaagde leven in de groote bedrijfscentra noopte velen in een rustige omgeving verpoozing te zoeken.

Het moderne buitenhuis — en daaronder vooral het kleinere type: het zomerhuis in engeren zin — mag dan ook niet meer in de eerste plaats als een uiting van weelde worden beschouwd, maar veeleer als een bron van gezondheid en volkskracht.

Daarbij kwam dat in de groote steden, de stijgende terrein- en bouwkosten, het betrekken van een eigen vrije woning, dat vroeger regel was, steeds meer maakten tot een slechts voor de meest bemiddelden bereikbaar ideaal. De woning-voorziening berustte daar tot overmaat van ramp in handen van den spekulatiebouw en het is verklaarbaar dat zij door dezen vrij wel uitsluitend van materiëel standpunt werd bekeken. De huizen, in massa-voortbrenging gebouwd volgens een vast schema met doorgaans veel aesthetische aanmatiging en weinig schoonheidswaarde, zoo goedkoop mogelijk opgetrokken met verwaarloozing van vele faktoren die het werkelijke gerief en de gezelligheid bevorderen, zonder eigenaard of

karakter, en desondanks zoo duur mogelijk verhuurd, gaven geene voldoening in verhouding tot de stijgende prijzen.

Ook het uiterlijk der stad in haar geheel won niet als zij zich uitbreidde. De oude schilderachtige wijken boetten hare bekoring grootendeels in bij het in omvang en snelheid gestaag toenemende vernieuwingsproces, zonder dat, tengevolge van het lage peil van den stedenbouw, de nieuwe buurten dat verlies goed maakten door grootere aantrekkelijkheid. Van die dorheid leerden allengs velen zich rekenschap geven.

Aanvankelijk hadden de steden eene groote aantrekkingskracht uitgeoefend door de betere hygiënische toestanden, door de zorg van het onderwijs, door het bezit van waterleiding, gas en electriciteit en andere inrichtingen van modern gerief, ter wille waarvan men zich de hooge lasten, de kostbaarder levenswijze, het gemis aan vrijheid en rust, getroostte. Deze aantrekkingskracht verzwakte evenwel toen ook ten plattelande diezelfde gemakken, welke onmisbaar werden geacht voor het huidige leven, steeds meer werden ingevoerd, of, waar zij nog ontbraken, de volmaking der techniek in het gemis tegemoet kwam door eenvoudige installaties van watervoorziening, verlichting of afvoer. Daarbij kwam dat, naar mate er zich meer menschen vestigden, in de tot villa-kolonie geworden dorpen, het onderwijs verbeterde, nieuwe winkels geopend werden die berekend waren op de behoeften en levensgewoonten der nieuwe bevolking en dus in één woord de bezwaren verminderden.

Het werd mogelijk zich „buiten" te vestigen zonder te moeten ontberen en zonder zich de gemakken die het moderne leven biedt, te ontzeggen, zonder afstand te moeten doen van artistieke en intellektueele genoegens.

De moderne verkeersmiddelen en de telefoon hieven de afstanden op. Zij verlosten het platteland uit zijn isolement. De verbetering der openbare middelen van vervoer en de auto overwonnen de grootere afstanden, maakten het den stads-mensch mogelijk zijn woonplaats elders te vestigen, terwijl het algemeene gebruik van het rijwiel de verdere verspreiding der bevolking vergemakkelijkte.

Iedere kring der bevolking trachtte op zijne wijze van dien nieuwen toestand partij te trekken en zich aangenamer woningtoestanden te verzekeren. Villaparken rezen uit den grond vooral op de hooge gronden binnen bereikbare afstanden van de werksteden in het polderland; op voorheen te eenzame plaatsen werden opnieuw groote landhuizen gebouwd; ook de tuinstad-beweging, die mede den arbeider ten goede zou komen, schoot hier te lande wortel.

Die ontsluiting der natuur ging echter vaak gepaard met de vernietiging harer schoonheid, omdat onoordeelkundig werd te werk gegaan, zonder

piëteit noch gevoel voor schoonheid. De aanleg van menig villa-park is begonnen met de ruwe vernietiging van een groot deel van het bestaande natuurschoon. Het gebruikelijke verloop dezer ontluistering wordt met vlijmende scherpte door P. H. van Moerkerken aan de kaak gesteld in zijne heemschutnovelle „De ondergang van het dorp.'' De grondspeculatie maakte zich meester van ongerepte terreinen en uitgestrekte buitengoederen, om deze op de voor haar voordeeligste wijze te versnipperen, zonder rekening te houden met aesthetische eischen. Eerst in de laatste jaren hebben ruimer inzichten zich in enkele gevallen baan gebroken.

De opdrijving der grondprijzen dwong doorgaans tot de uiterste beperking van het terrein, zoodat menig zoogenaamd „villa-park'', waar de pieterige huizen op enkele meters onderlingen afstand verrijzen, welbeschouwd eene bespotting is van het begrip „buiten''.

Maar ook de landhuis-bouw zelf, moest de kinderziekten doormaken. Onze bouwkunst werd gesteld voor een haar vrijwel geheel nieuw vraagstuk en het kan geene verbazing wekken zoo, naar ons thans meer ontwikkeld en geschoold oordeel, ook de eerste proeven van den herlevenden landhuisbouw over het algemeen niet den juisten toon troffen.

In de 19de eeuw had de overlevering in de bouwkunst hare kracht verloren. In rustelooze afwisseling, met plotselinge sprongen waren de meest uiteenloopende opvattingen en stijlen elkander opgevolgd, naast en door elkander toegepast. De overdreven beteekenis, welke ook in de bouwkunst, werd gehecht aan persoonlijkheid en oorspronkelijkheid, verleidde bovendien velen, wier kundigheden hen geen recht gaven op eene zelfstandige rol, om zich niettemin los te maken van de beproefde overleveringen van samenstelling en vorm. Gewaagde proefnemingen met nieuwe bouwstoffen gingen hand in hand met misbegrepen „architektuur'', die haar kracht zocht in klakkelooze navolging van oude stijlen of in eene gewilde oorspronkelijkheid, niet geleid door een beschaafd en gerijpt inzicht.

Dit verschijnsel was intusschen geenszins kenmerkend voor den landhuisbouw in het bijzonder. Het geheele veld van de bouwkunst uit het laatste vierde deel der 19de eeuw had er onder te lijden.

Van de verschillende groepen bouwwerken heeft echter het landhuis zich het eerst hersteld. Op zijn gebied valt wederom een vaste lijn te bespeuren, is eene overlevering in wording, welke, gegrondvest op de voorbeelden der vooraanstaande bouwmeesters, ook buiten hun kring haar invloed doet gelden door eene beschaafder, soberder bouwtrant.

Een groote kracht bij de verheffing van het peil was de algemeene belangstelling welke ten deel viel aan het landhuis, wijl daarin door zoovelen een bereikbaar levensideaal werd gezien. Ook de omstandigheid dat, in tegen-

stelling tot den bouw in de steden, de landhuizen veelal werden gesticht voor eigen bewoning, had een gunstigen invloed op het ontstaan van karaktervoller oplossingen dan de speculatiebouw had kunnen bieden. Deze laatste is uit den aard der zaak niet alleen onpersoonlijk, maar bovendien geneigd een ongeëvenredigde waarde toe te kennen aan zuiver uiterlijke trekken, in de hoop daardoor zijne objekten aanlokkelijk te maken. De landhuisbouw werd onttrokken aan de sfeer van technische geheimzinnigheid en onbegrijpelijkheid die den leek veelal verhindert deel te nemen aan de bouwkunst. Hij bood hem vele aanknoopingspunten tot mede-leven. Van die persoonlijke aanraking en bemoeïing kon een heilzame weeromstuit niet uitblijven, welke veelal in eene liefdevolle, welverzorgde behandeling zijne uiting vond.

Het moderne landhuis biedt een beeld van rijke schakeering, al zijn de verschillende vormen, waarin het zich voordoet, ook tot eenige hoofdgroepen naar omvang en kunstkarakter terug te brengen. Het ligt voor de hand dat het algemeene streven naar ongekunstelden eenvoud en natuurlijkheid, hetwelk de moderne bouwkunst kenmerkt, nergens beter en vollediger tot zijn recht kon komen dan bij het landhuis. Dit bewaarheidt eene vergelijking van J. A. Lux, die in het landhuis begroette „het volkslied der bouwkunst". Die vergelijking is treffend. Het landhuis beantwoordt aan den ongedwongen, vroolijken, frischen toon, met zijne onverwachte wendingen, zijn zin voor humor, wars van konventioneele regels, maar tintelend van blijde levenslust en gezond gevoel.

Dit geldt natuurlijk in het bijzonder voor die landhuizen, welke inderdaad buiten, in onmiddellijke aanraking en wisselwerking met de natuur staan, minder voor bouwwerken in de voorstad of villa-wijk, aan wier type meer architektonische houding eigen is. Bij deze laatste treedt ook weer op den voorgrond de strijd der stijlen. Deze vond over het algemeen in de meer zakelijk ontwikkelde vormen der eerstgenoemde groep landhuizen reeds zijne principiëele beslissing, blijkende uit een overwegend modernen geest, los van historische stijlvormen, maar afgeleid uit, of althans verband houdende met de overgeleverde landelijke bouwwijzen. In deze uiterlijk bescheiden bouwwerken is verwezenlijkt de wensch van Emerson: dat de schoonheid zou terugkeeren tot de gebruikskunsten en het geijkte onderscheid zou verdwijnen tusschen deze en de zuivere, de „hooge" kunst.

Een landhuis kan niet volgens algemeene regels van bouwkundige kompositie op de teekenplank worden ontworpen. Ieder geval voor zich beschouwd, moet met fijn gevoel voor vorm en kleur met de omgevende natuur vereenigd worden tot een harmonisch geheel.

De „kunst" moet zich daarbij in zoover bescheiden op den achtergrond houden in verhouding tot de natuur, als het gevaar bestaat de eenheid van

het beeld te verbreken, indien het huis, bijv. door sprekende dekoratieve behandeling, de aandacht op zich samentrok.

De verscheidenheid welke uit deze ontwerpwijze ongezocht voortvloeit, leidt tot verrassende oplossingen. In deze schuilt een der geheimen van de bekoring van den landhuisbouw, welke onttrokken is aan den schematizeerenden bouwtrant, die voor een „normale" behoefte een gemiddeld type in het leven roept. Het huis dat voor eigen gebruik of in verband met bepaalde omstandigheden ontstaat, verkeert in de beste omstandigheden om daarentegen een levende, organische schepping te worden. Het bezit een karakter dat ook tot den beschouwer spreekt, en hem boeit omdat het iets eigens te zeggen heeft, omdat het ook zelf de weerspiegeling eener persoonlijkheid is.

In weerwil dat het landhuis in de laatste jaren in onze kunst eene belangrijke plaats inneemt, dat het vele onzer meest op den voorgrond tredende bouwmeesters heeft opgewekt tot scheppingen welke tot de meest kenmerkende onzer hedendaagsche bouwkunst behooren, ontbrak nog een objectief samengesteld overzicht, waaruit blijkt op hoe velerlei en vaak oorspronkelijke wijze het moeilijke, doch zoo dankbare vraagstuk van den landhuisbouw was opgelost.

In die leemte wordt door de uitgave van „Het Moderne Landhuis in Nederland" voorzien. Het is nu zeker niet uitgesloten dat sommigen in de meening verkeeren dat een dergelijk boek den architekt wellicht zou kunnen vervangen. Een dergelijke verwachting berust echter op eene dwaling. De „liefhebber" die het met zijne moreele opvattingen en de wet op het auteursrecht in overeenstemming wist te brengen om met behulp van afbeeldingen zelf als architekt op te treden, zou deerlijk bedrogen uitkomen.

Het ontbreekt niet aan waarschuwende voorbeelden van leeken die, door een prentje uit „Studio", of „Woche" of eenig populair kunsttijdschrift op eigen gelegenheid na te bouwen, zich zelf zeer teleurstelden, al ware het slechts doordien zij geen inzicht in de bouwkosten bezaten, 't geen vooral klemde wanneer „kleine" veranderingen gewenscht werden. Tot welke afwijkingen zulk verstandeloos nabootsen kan leiden, werd bewezen door een optrekje dat precies nagevolgd is uit een bundel zomerhuizen, met dien verstande evenwel, dat het houten vakwerk van het oorspronkelijke ontwerp onbegrepen werd weergegeven door cementen banden dwars over het muurwerk te trekken!

Wie een werk als dit met oordeel raadpleegt, zal, wel verre van den architekt overbodig te achten, integendeel tot de slotsom moeten komen dat een bekwaam deskundige onmisbaar is als raadsman, wil men eene bevredigende uitkomst bereiken. Deze weet door zijn kennis en ervaring partij te trekken van de bijzondere gegevens. Hij kan de vaak veelsoortige verlangens op de voor-

deeligste wijze in overeenstemming brengen met de beschikbare middelen.

De groote verscheidenheid van geslaagde oplossingen voor een zelfde vraag, die deze bundel bevat, is bovendien een aanwijzing, dat nog vele andere krachten een rol spelen dan de ondeskundige, die op bestaande voorbeelden afgaat, doorziet. Ook — ja, *juist* bij kleine werken dient de voorlichting van den deskundige te worden ingewonnen, want daar zijn doorgaans de moeilijkheden betrekkelijk het grootst.

De leek, ook al heeft hij afgeronde eigen denkbeelden, heeft voor hunne uitwerking de medewerking van den vakman noodig. In dien vakman moet hij echter niet zien den onderdanigen dienaar zijner verlangens, maar den onafhankelijken bouwmeester, die hem zoo noodig tegen zijne verlangens beschermt. Een dergelijk optreden wordt niet altijd aanstonds begrepen en vaak verkeerd uitgelegd, maar op den duur zal de juistheid erkend worden.

Om die rol te kunnen vervullen moet de deskundige op bouwkundig gebied echter in gelijke mate als de geneesheer, de notaris of rechtsgeleerde, zich in den hoogsten zin des woords als de vertrouwenspersoon van zijn lastgever kunnen gevoelen. Dit nu houdt in, dat hij zich niet op eenigerlei wijze aanbiedt, maar dat na rijp beraad de bouwheer uit eigen beweging zijn keuze vestigt.

De verhouding tusschen bouwheer en bouwmeester moet niet zijn van uitsluitend vormelijken, zakelijken aard. Zij moeten zich beschouwen als medewerkers.

De architekt mag, in het bewustzijn niet voor zichzelf te bouwen, zijn eigen persoonlijkheid niet op den voorgrond plaatsen. Hij zal zich indenken in de wenschen van zijn lastgever en, wanneer deze nog slechts in vagen vorm mochten bestaan, trachten ze ongemerkt te ontwikkelen, aan te vullen en de nog onbestemde idealen af te ronden en te bevestigen.

Wil een dergelijk advies echter tot de verwachte uitkomst kunnen leiden, dan moet de bouwmeester van den aanvang der plannen af worden gehoord, te beginnen bij de terreinkeuze. Niet zelden immers worden daarbij ten opzichte van afmetingen of ligging uit ondoordachtheid fouten begaan, die naderhand de verwezenlijking der gekoesterde wenschen in den weg blijken te staan en dan onherstelbaar zijn.

Wie dit alles overweegt, zal bij de beoordeeling van eenig huis weerstand bieden aan de veelal bestaande, maar onbillijke neiging om oplossingen, die bevreemdend of minder geslaagd schijnen, aanstonds te wijten aan den bouwmeester zonder eenig onderzoek naar de omstandigheden waaronder, of de reden waarom, aan een bepaalde oplossing een voorkeur werd gegeven, welke mogelijk alleen in dat bijzondere geval gewettigd is.

Sir Henry Wotton gaf in eene beschouwing over „Elements of architecture", die in 1624 het licht zag, deze drieledige omschrijving ten beste, welke

nog niets inboette van hare beteekenis, maar die behartigingswaardig bleef als op den dag dat zij werd neergeschreven: „The end is to build well. Well building hath three conditions — Commoditie, Firminess and Delight." Aan deze drie eischen moet een bouwwerk getoetst worden.

Geheel ten onrechte wordt de bouwkundige waarde van een huis en van zijn ontwerper echter vaak alleen beoordeeld naar het uiterlijk, een grondslag die niet zelden tot onbillijkheid leidt. Indeeling en inrichting immers zijn, hoewel „prozaïscher", minder de onmiddellijke aandacht trekkende faktoren, toch van niet minder beslissenden aard. Dit vooral wanneer een bescheiden bouwsom dwong tot beperking, welke dan zeker in de laatste plaats mag worden gezocht in vermindering der gebruikswaarde, der door Wotton bedoelde „commoditie".

De voorname buitenhuizen uit 17de en 18de eeuw, onderscheidden zich in het statige karakter hunner monumentale architektuur weinig van de patricische woningen in de steden. Zij missen alle romantiek en schilderachtigheid, alle speelsche toevalligheid, die aan de landelijke bouwkunst zoo groote bekoring kan geven in samenwerking met de omringende natuur of de begroeiing. Zij verrezen onaandoenlijk te midden van den streng architektonischen tuinaanleg. Het uiterst stijlvolle en karakteristieke geheel is de architektonische uiting van den deftigen „mijnheer", de legendarische gestalte waarin onze 18de eeuwsche patriciër door de overlevering is vereeuwigd.

Niet alleen door hun uiterlijk maar ook door de indeeling maken de toenmalige buitenhuizen een monumentalen indruk. De eischen van bewoning zijn sedert echter verfijnd en in aantal toegenomen. Dit weerspiegelt zich in de ingewikkelder indeeling der hedendaagsche plattegronden. De weinige, doch groote ruimten van het vroegere landhuis maakten in haren eenvoudigen samenhang eene regelmatige, symmetrische groepeering gemakkelijk en voor de hand liggend. De eischen die thans gesteld worden aan dienst- en woonruimten waren òf niet bekend òf wogen minder zwaar. Maar aan den anderen kant wordt thans, al is de indeeling ingewikkelder, gestreefd naar eene beknopte oplossing, die den dienst vergemakkelijkt. Rekening moet ook worden gehouden met zoovele inrichtingen die, eertijds ongekend, thans ook bij een kleinen en eenvoudigen bouw op het gebied van gerief, van hygiëne, van technische installaties voorkomen, met zoovele niet zelden tegenstrijdige gegevens en verlangens, wier verwezenlijking aan het kombinatie-vermogen van den ontwerper ongelijk zwaarder eischen stelt.

En toch moet hieraan worden voldaan.

Het buitenleven bindt den bewoner sterker aan zijn huis dan het bestaan in de stad met hare vele afleidingen, en doet hem gerief en warme huiselijkheid des te meer op prijs stellen. Er bestaat nog eene bijzondere aanleiding

om bij een buitenhuis vooral aandacht te wijden aan een bouw die de bewoning vergemakkelijkt en vereenvoudigt: n.l. de moeite om goed personeel te krijgen en te behouden.

De vereenzelviging der begrippen „gerief" en „weelde" is eene fout die dikwijls gemaakt wordt. Gerief en weelde hebben inderdaad niets met elkander uitstaande. Het zijn eigenschappen van een geheel andere orde. Een bescheiden week-end-cottage bij welks bouw en indeeling de grootste zuinigheid voorzat en aan weelde in geen enkel opzicht werd geofferd, kan, doordien het tot in onderdeelen goed doordacht werd in verband met de omstandigheden, niettemin in de bewoning beantwoorden aan hooger eischen van gerief dan een voornaam landhuis van grooten en ruimen opzet.

Het welslagen der indeeling van een woonhuis hangt voor een niet gering deel af van schijnbare kleinigheden. De plaatsing of draaïngsrichting van een deur of raam kan de bruikbaarheid van woon- of slaapkamer als 't ware verveelvuldigen in verband met de mogelijkheid de meubels te verdeelen, zithoekje of bedden tochtvrij op te stellen. Wordt in de keuken de gootsteen aangebracht op eene plaats, die niet handig is voor het gebruik, dan schuilt daarin een bron van dagelijksch ongemak. Hier zal moeten worden overwogen of het niet raadzaam is bij wijze van uitzondering een venster anders te doen draaien dan de overige vensters van het huis, dáár of niet een schuifdeur in plaats van een draaideur het nuttig effekt van een vertrek aanmerkelijk zal vergrooten. Dergelijke zuiver praktische overwegingen dringen zich onwillekeurig bij tientallen op aan den ervaren bouwmeester. Het is evenwel niet doenlijk hier eene handleiding te geven die in den vorm van voorschriften zoo nabij mogelijk tot het doel zal leiden.

De inrichting van bepaalde vertrekken stelt weliswaar zekere vaste eischen, maar over het algemeen zal zoowel de groepeering der vertrekken onderling, als hunne indeeling moeten worden bepaald met inachtneming van de bijzondere omstandigheden van het gegeven geval: terreinsgesteldheid, ligging ten opzichte van uitzicht en hemelsstreek, voorts van de levenswijze en wenschen der bewoners, en het huisraad dat zij bezitten. De ontwerper zal die gegevens soms tegen elkander moeten afwegen als zij, ook na de vernuftigste overlegging met elkander in strijd blijken. Zoo zal het bijv. kunnen voorkomen dat bij een of ander vertrek ter wille van een uitzicht wordt afgeweken van de in het algemeen meest gewenschte oriëntatie. Juist aan deze vrijheid dankt de landhuisbouw zijn aantrekkelijk karakter van individualiteit en mitsdien van verrassende verscheidenheid. Voor het ontstaan van een geriefelijk huis is echter een eerste vereischte dat de ontwerper zelf een ontwikkeld begrip heeft voor de gemakken des levens, voor een stemming van huiselijke gezelligheid, opdat hij den juisten toon daarvan weet aan te slaan. In dezen gedachten-

gang valt eene uiting van Prof. Gurlitt, die in een voordracht, het voor de opleiding van menig architekt nuttiger noemde eens aan te zitten aan een maaltijd in een wel verzorgd huis, dan een half jaar wiskunde te leeren.

In vergelijk tot buitenlandsche landhuizen worden bij de nederlandsche veelal geene bijster hooge eischen gesteld. Dit geldt in het bijzonder de woon- en dienstvertrekken. Zoo laat bijv. de samenhang van rijwielbergplaats, garderobe en toilet — dat is de groep ruimten waarin men thuiskomend zich van natte of stoffige kleeren enz. ontdoet en zich opknapt — onderling en met het ingangsportaal eenerzijds, met de dienst- en woonruimten anderzijds, in vele gevallen te wenschen over. En toch is dit vooral in een buitenhuis van groot belang. Dikwijls biedt een kleine vestibule tevens de eenige gelegenheid om de, buiten juist vrij talrijke kleedingstukken van gezin en bezoekers te hangen, is een fonteintje of handwaschbak in de gang de eenige, onvrije gelegenheid om zich, na wandeling of fietstocht thuisgekomen, te verfrisschen. En op de slaapkamerverdiepingen treft men niet zelden aan, eene voor het dagelijksch gebruik ongemakkelijke groepeering van het hoofdslaapvertrek met badkamer en W.C.; zou vaak eene andere plaatssing van het dienstbodenvertrek de vrijheid van het gezin zeer bevorderd hebben; mist men ruime kleerenberging; is geen verband gelegd tusschen de aangewezen plaats der bedden met die van deuren, schoorsteen en ramen.

In het bijzonder pleegt ten onzent, bij vergelijking vooral met Engeland, de dienstafdeeling vrij bekrompen te zijn, zelfs in grootere huizen. Over het algemeen bepaalt zij zich tot een keuken die in verband staat met bijkeuken of schuur. Een dienruimte, die tevens tot taak heeft om, bij wijze van tusschenportaal etensgeuren uit het huis te weren, ontbreekt niet zelden. Een zitkamer voor het personeel, of althans een zitnis in de keuken, is evenzeer uitzondering als een diensttrap. De verbinding met den kelder geschiedt voorts niet zelden door de hall en stoort daar — indien deze tevens als woonruimte gedacht is — de intimiteit.

In het engelsche landhuis van middelmatigen omvang vormen de dienstvertrekken daarentegen een groep, die veelal een aanmerkelijk deel van den plattegrond der beneden-verdieping in beslag neemt: keuken, zitvertrek van het personeel, bijkeuken, provisie- en dienkamers. Deze vertrekken worden dan dikwijls met de hokken en bergplaatsen van tuingerij, brandstoffen enz., een vertrek voor ruw werk, als schoenpoetsen, geschikt om een binnenhof, die tot schilderachtige oplossingen uitlokt.

De aesthetische herleving van den landhuisbouw stond en zulks niet alleen hier te lande, zeer sterk onder engelschen invloed. Dit is verklaarbaar. De klassiek getinte bouwkunst vertolkte niet het begrip der knusse, intieme huiselijkheid die het „home'' vooral ten platten lande, waar men in sterker mate dan in de steden is aangewezen op het bestaan binnenshuis,

behoort te kenmerken. In Engeland, waar, meer dan in eenig ander land, in den loop der eeuwen de landhuisbouw gebloeid had, in hoofdzaak ook door het groot-grondbezit en den talrijken landadel, bestond eene krachtige overlevering. Deze werd door Philip Webb, George Devey, Eden Nesfield in de tweede helft der 19de eeuw opgevat, maar vooral werd zij populair, door Richard Norman Shaw. Hunne scheppingen werkten als eene onthulling.

De engelsche invloed openbaarde zich niet alleen in meer rechtstreeksche navolging, maar hij gaf ook alom den stoot aan eene herleving der nationale en plaatselijke overlevering. Toen het eerste tijdperk van navolging achter den rug was, werd in eigen kring rond gezien naar aanknoopingspunten.

Het engelsche voorbeeld had geleerd zich los te maken van strenge stijlvormen en, zonder inachtname van de geijkte regels der bouwkundige kompositie, op natuurlijke, zakelijke wijze, in ongedwongen groepeering het landhuis te ontwikkelen uit de eischen der praktijk, met gebruikmaking der voor de hand liggende elementen van de inheemsche, landelijke bouwkunst.

Deze opvatting kwam vooral ten goede aan het landhuis van kleine of middelmatige afmetingen, en het optrekje of cottage, dat zich aldus niet voordeed als een villa in miniatuur, maar als een zelfstandig type.

Deze schilderachtige, romantische aanleg van het engelsche landhuis was in beginsel ontleend aan de bouwwerken uit het laatst der gothiek en het begin der renaissance, welke in Engeland, gelijk trouwens in de meeste noordelijke landen, sterk den middeneeuwschen opzet bestendigde en alleen in de versierende onderdeelen italiaansch-fransche inspiraties aanvaardde. Later, na omstreeks 1890, maakte deze aanleg in Engeland, althans bij den bouw der grootere landhuizen, plaats voor een streven naar meer gebonden kompositie in den geest der laat-17de en 18de eeuwsche typen, die in menig opzicht verwant zijn aan de gelijktijdige hollandsche.

Een zelfde ontwikkelingsgang valt ook te bespeuren bij den nieuwen landhuisbouw hier te lande. Worden voor de kleinere landhuizen de ingevingen nog bij voorkeur direkt of indirekt ontleend aan de landelijke bouwkunst, de grootere verraden in toenemende mate den invloed van de statiger, klassiek getinte laat-renaissance en barok architektuur.

Onder den invoed der engelsche voorbeelden werd ook een nieuw element in het landhuis opgenomen: de hall, die schier nooit ontbreekt. Wel hadden onze oude buitens doorgaans een ruim voorhuis maar, ook al werd dit met enkele meubels gestoffeerd, dan bleef het toch het karakter behouden van een vestibule, terwijl de engelsche hall — overblijfsel van de groote zaal van het middeneeuwsche kasteel of manor-house — een integreerend deel uitmaakt van de woonruimten. Zij is ook in aesthetisch opzicht het middelpunt van het huis. Vaak door twee verdiepingen opgaand en in verband gebracht met eene

monumentale hoofdtrap, is de hall een uiterst dankbaar motief in de binnenarchitektuur, waaraan zij een indruk van ruimte geeft te midden van de kleinere vertrekken, die haar omringen. Van het begrip „hall" is intusschen veel misbruik gemaakt, en ten onrechte tooit menig klein trapportaal zich met dien naam.

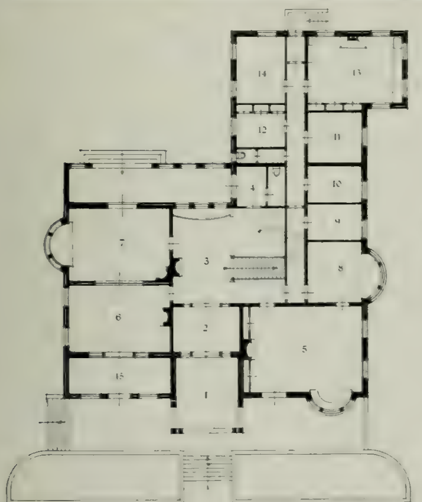
Wil de hall aan hare eigenlijke bestemming beantwoorden, dan is een eerste eisch dat haar ook de intimiteit van een woonvertrek verzekerd wordt, door den dienst van het huis geheel buiten haar om te leiden en ook niet aanstonds vreemden den toegang te openen. Tusschen keuken en ingang moet een rechtstreeksche verbinding bestaan, terwijl een afzonderlijke diensttrap het voor het personeel overbodig maakt om voortdurend de hall te betreden. Hier te lande pleegt in zulke gevallen een diensttrap over het algemeen nog ten onrechte te worden beschouwd als eene uiting van overtollige weelde.

De engelsche invloed bleef niet bepaald tot het uitwendige en de indeeling, maar strekte zich ook uit tot den geest van de afwerking, inrichting en meubileering. Het engelsche type met zijn ongedwongen groepeering der meubels; zijn cosy-corners bij den, in een nis en van omtimmering met banken voorzienen haard, die door afwerking en omvang tot het dekoratieve hoofdpunt der vertrekken en het middenpunt der huiselijke gezelligheid is gestempeld; zijn vrije verdeeling van raamgroepen en erkers, die uitsluitend afgeleid is uit overwegingen van praktisch nut in verband met de fraaiste uitzichten; zijn lage verdiepingen eindelijk, heeft den stoot gegeven tot geheel nieuwe opvattingen in de binnenordonnantie van het landhuis.

Het was echter de kracht van het nederlandsche landhuis, zooals dit zich vooral in de laatste jaren steeds duidelijker afteekende in de nationale bouwkunst, dat het de van elders uitgegane ingevingen op zelfstandige wijze verwerkte. In weerwil van alle schakeeringen die zich daarbij openbaarden, vertoont de groote meerderheid onzer architektonisch belangwekkende landhuizen een onmiskenbaren familietrek, die eene verwisseling met buitenlandsche scheppingen op hun gebied bijkans uitsluit. Op geen ander gebied is bereids grooter architektonische eenheid, meer geestelijke samenhang bereikt dan op dat van den landhuisbouw.

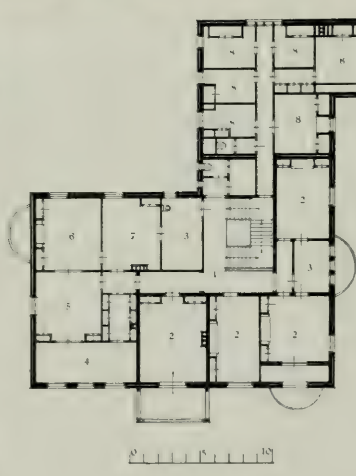
Het is steeds gewaagd te willen vooruitloopen op het oordeel der geschiedenis. Voor zoover men thans door vergelijking en toetsing kan vaststellen, schijnt niettemin de slotsom gewettigd dat, in zijn geheel genomen en beschouwd als verschijnsel in den bouwkundigen ontwikkelingsgang, het moderne nederlandsche landhuis te zijner tijd zal gelden als eene kenmerkende schepping des tijds, als de welgeslaagde uiting van een diepgeworteld ideaal in samenleving en kunst.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Vestibule. 3. Hal. 4. Toilet. 5. Eetkamer. 6. Woonkamer. 7. Salon. 8. Dienkamer. 9. Kamer knecht. 10. Zilver- en poetskamer. 11. Eetkamer dienstboden. 12. Provisie kamer. 13. Keuken. 14. Wachtkamer. 15. Loggia.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Logeerkamer. 3. Badkamer. 4. Kleedkamer. 5. Zitkamer. 6. Slaapkamer. 7. Slaapkamer. 8. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS TE ZANDVOORT.

ARCHITECT: G. VAN ARKEL.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe 4. Studeerkamer. 5. Woonkamer. 6. Eetkamer. 7. Dienkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken. 10. Doorgang. 11. Veranda.

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Badkamer. 3. Logeerkamer. 4. Slaapkamer. 5. Dienstbodenkamer. 6. Balkon.

LANDHUIS „D'SEVENTOP" TE HILVERSUM. ARCHITECT: H. A. J. BAANDERS.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Vestiaire. 4. Eetkamer. 5. Huiskamer. 6. Serre. 7. Kinderkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Slaapkamer. 6. Slaapkamer. 7. Opkamertje.

LANDHUIS „DUINRAND" TE BLOEMENDAAL.

ARCHITECT: H. A. J. BAANDERS.

BEGANE GROND:

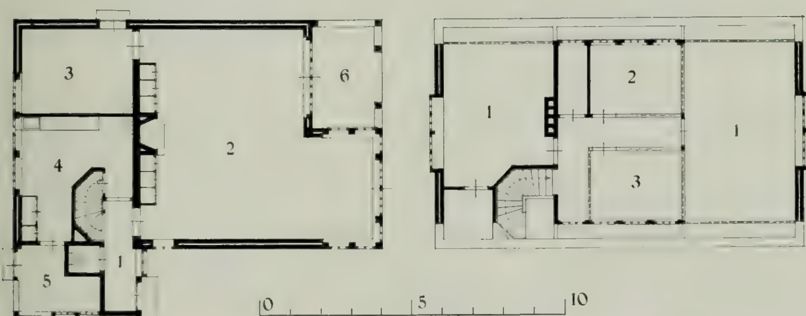
1. Ingang. 2. Hal. 3. Kinderkamer. 4. Eetkamer. 5. Ontvangkamer. 6. Keuken. 7. Dienstportaal.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer. 3. Heerenkamer. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer. 7. Slaapkamer. 8. Slaapkamer.

LANDHUIS „MARINA" TE BLOEMENDAAL — ARCHITECT: H. A. J. BAANDERS.

BEGANE GROND:

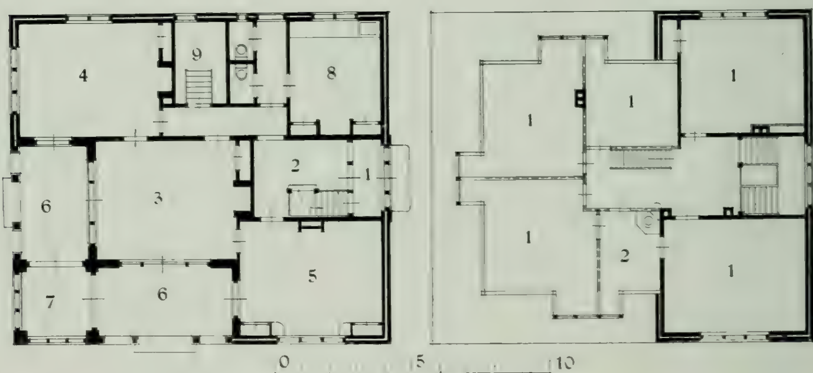
1. Ingang. 2. Woonkamer. 3. Werkkamer.
4. Keuken. 5. Bergplaats. 6. Veranda.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Logeerkamer.
3. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS TE BENTVELD BIJ ZANDVOORT. ARCHITECT: H. A J. BAANDERS.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Eetkamer. 5. Kinderkamer. 6. Veranda. 7. Serre. 8. Keuken. 9. Kelder.

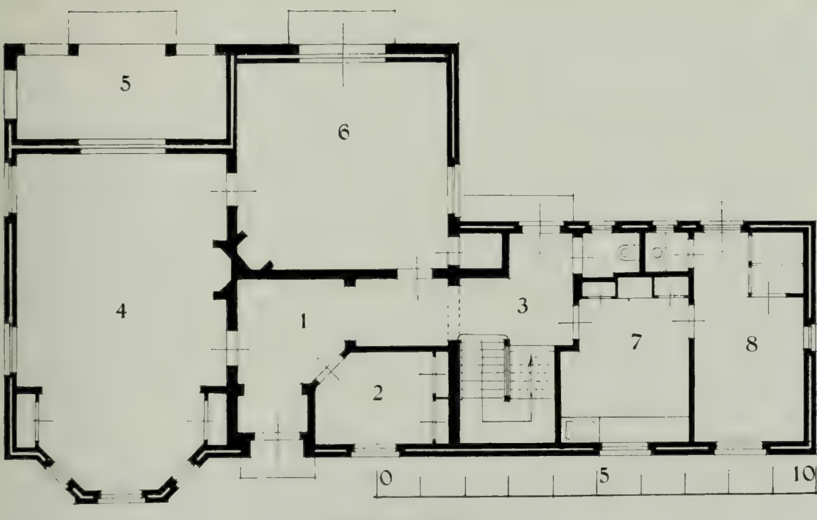
VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Bergkamer.

LANDHUIS „KATAJA" TE BENTVELD BIJ ZANDVOORT.

ARCHITECT: H. A. J. BAANDERS.

BEGANE GROND:
1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Traphal. 4. Woonkamer. 5. Veranda.
6. Slaapkamer. 7. Keuken. 8. Bergplaats.

LANDHUIS „DE ENK" TE LOCHEM — ARCHITECT J. VAN DEN BAN.

LANDHUIS „THEA" TE BLARICUM. ARCHITECT: W. BAUER †.

LANDHUIS TE BUSSUM. ARCHITECT: W. BAUER †.

BEGANE GROND:

1. Tochtportaal. 2. Vestibule. 3. Toilet. 4. Huiskamer. 5. Eetkamer. 6 en 7. Atelier. 8. Bergplaats. 9. Keuken. 10. Bijkeuken

LANDHUIS TE HUIZEN.

ARCHITECT: K. P. C DE BAZEL.

BEGANE GROND:

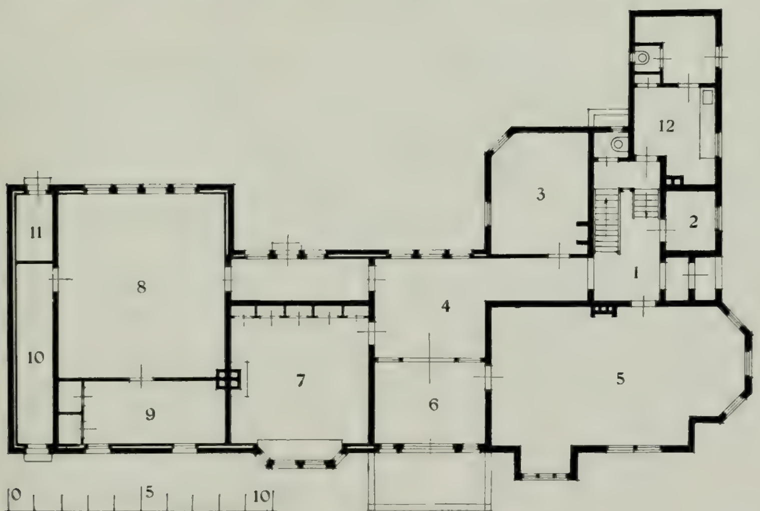
1. Ingang.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Salon.
5. Werkkamer.
6. Eetkamer.
7. Keuken.

VERDIEPING:

1. Trapportaal.
2. Kabinet.
3. Slaapkamer.
4. Logeerkamer.
5. Logeerkamer.
6. Badkamer.
7. Badkamer.

„PARKWIJCK" AMSTERDAM (gesloopt). ARCHITECT: Dr. H. P. BERLAGE Nz.

BEGANE GROND:

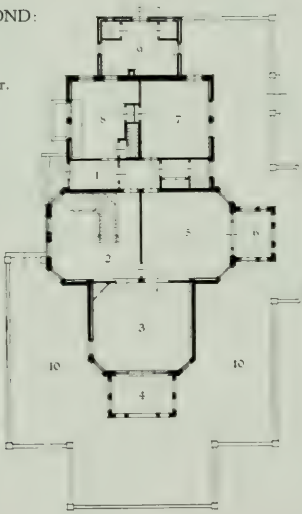
1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Spreekkamer. 4. Hal. 5. Woonkamer. 6. Veranda. 7. Werkkamer. 8. Atelier. 9. Werkplaats. 10. Bergplaats. 11. Rijwielbergplaats. 12. Keuken.

LANDHUIS TE LAREN (N.H.). ARCHITECT: Dr. H. P. BERLAGE Nz.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Woonkamer.
4. Veranda.
5. Eetkamer.
6. Serre.
7. Kamer.
8. Keuken.
9. Bergplaats.
10. Terras.

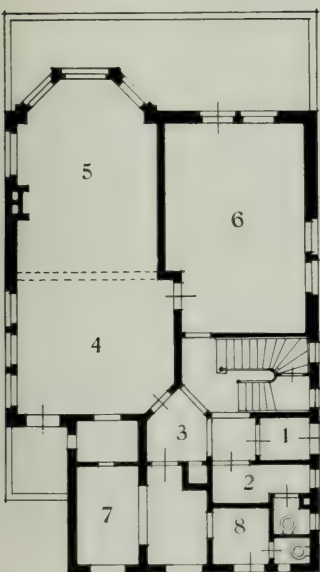
VERDIEPING:

1. Badkamer.
2. Logeerkamer.
3. Balkon.
4. Slaapkamer.

LANDHUIS TE BAARN. ARCHITECT: Dr. H. P. BERLAGE Nz.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Garderobe.
3. Hal.
4. Eetkamer.
5. Huiskamer.
6. Studeerkamer.
7. Keuken.
8. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer.
2. Zitkamer.
3. Zitkamer.
4. Badkamer.
5. Zit-slaapkamer.
6. Terras.

HUIS TE SCHEVENINGEN

ARCHITECT · Dr. H. P. BERLAGE Nz.

Hal.

Woonkamer.

HUIS TE SCHEVENINGEN. ARCHITECT: Dr. H. P. BERLAGE Nz.

BEGANE GROND:

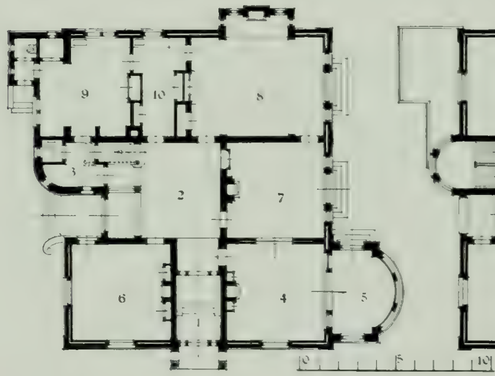
1. Ingang. 2. Vestibule. 3. Hal. 4. Woonkamer. 5. Serre. 6. Eetkamer. 7. Dessertkamer. 8. Provisiekamer. 9. Keuken. 10. Bijkeuken. 11. Terras.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Zitkamer. 3. Slaapkamer. 4. Toiletkamer. 5. Logeerkamer. 6. Slaapkamer. 7. Plat.

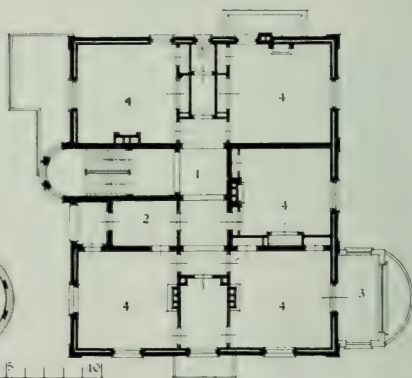
LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECTEN: J. DE BIE LEUVELING TJEENK, Bouwk. Ing. en K. BAKKER, Civ. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Woonkamer. 5. Serre. 6. Studeerkamer. 7. Salon. 8. Eetkamer. 9. Keuken. 10. Dienkamer.

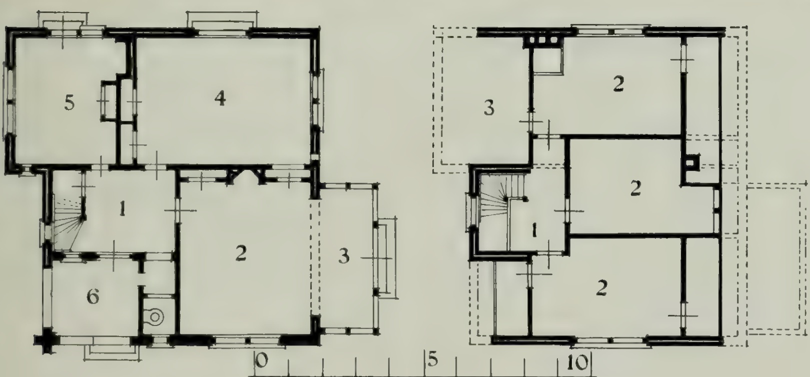

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Badkamer. 3. Balkon. 4. Slaapkamer.

LANDHUIS TE DORDRECHT. ARCHITECT: B. VAN BILDERBEEK.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Serre.
4. Slaapkamer. 5. Keuken. 6. Portiek.

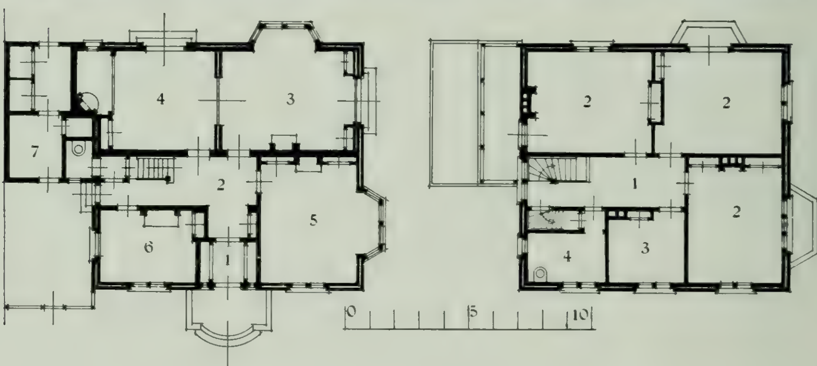
VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Kamer. 3. Bergplaats.

LANDHUISJE TE SCHOORL

ARCHITECT: B. VAN BILDERBEEK.

BEGANE GROND:

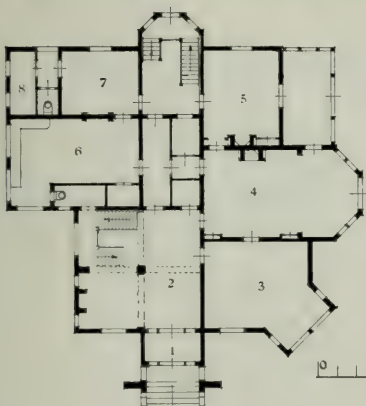
1. Ingang. 2. Gang. 3. Woonkamer. 4. Studeerkamer. 5. Eetkamer. 6. Keuken. 7. Bergplaats.

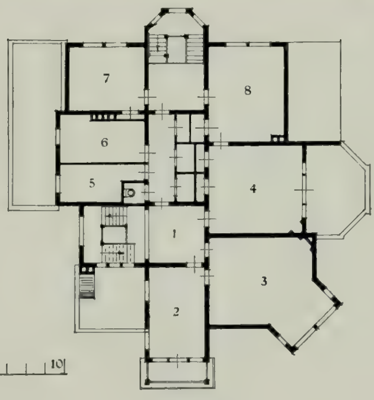
VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Dienstbodenkamer. 4. Badkamer.

LANDHUIS TE TERBORG. ARCHITECT: B. VAN BILDERBEEK.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Eetkamer. 5. Kantoor. 6. Keuken. 7. Bijkeuken. 8. Rijwielbergplaats.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Logeerkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer. 7. Slaapkamer. 8. Teekenkamer.

LANDHUIS „DE HOEVE" TE WASSENAAR. ARCHITECT A. VAN BROESE VAN GROENOU. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Bibliotheek. 5. Huiskamer. 6. Eetkamer. 7. Serre. 8. Dienkamer. 9. Keuken. 10. Terras.

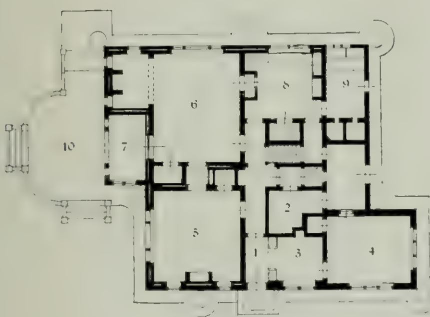
VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Logeerkamer. 4. Linnenkamer. 5. Badkamer. 6. Balkon. 7. Donkere kamer.

LANDHUIS „DUINAUWE" TE WASSENAAR

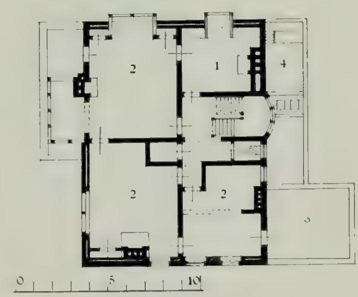
ARCHITECT: A. BROESE VAN GROENOU. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Rijwielbergplaats. 3. Voorhuis. 4. Teekenkamer. 5. Zitkamer. 6. Eetkamer. 7. Veranda. 8. Keuken. 9. Bergplaats. 10. Terras.

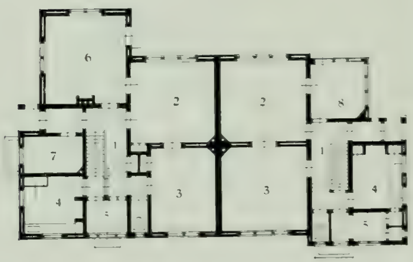
VERDIEPING:

1. Badkamer. 2. Slaapkamer. 3. Zolder. 4. Zolder.

LANDHUIS „DEN BONGERD" TE RENKUM.

ARCHITECT P. J. W. J. VAN DER BURGH. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Zitkamer. 3. Eetkamer. 4. Keuken. 5. Bijkeuken. 6. Voorkamer. 7. Spreekkamer. 8. Serre.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Zolderkamer. 3. Badkamer.

DUBBEL LANDHUIS TE RENKUM.

ARCHITECT P. J. W. J VAN DER BURGH. Bouwk. Ing.

LANDHUIS „DEN BONGERD" TE RENKUM. ARCHITECT: P. J. W. J. VAN DER BURGH, Bouwk. Ing.

Hal.

LANDHUIS TE WAGENINGEN. ARCHITECT: P. J. W. J. VAN DER BURGH, Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

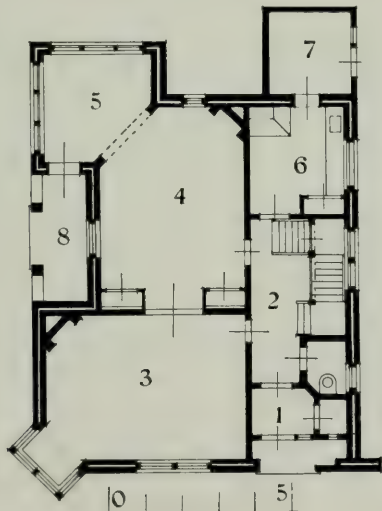
1. Vestibule.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Woonkamer.
5. Eetkamer.
6. Keuken.
7. Bergplaats.
8. Waranda.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer.
2. Badkamer.
3. Slaapkamer.
4. Slaapkamer.
5. Balkon.

LANDHUIS TE HEELSUM. ARCHITECT: P. J. W. J. VAN DER BURGH. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2 Gang.
3. Salon.
4. Woonkamer.
5. Serre.
6. Keuken.
7. Bijkeuken.
8. Terras.

LANDHUIS TE BUSSUM. ARCHITECT. J. C. O. CAMMAN.

BEGANE GROND:

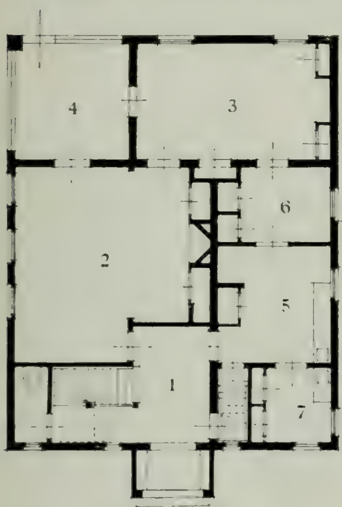
1. Ingang. 2. Open hal. 3. Toilet. 4 Woonkamer. 5. Kinderkamer. 6. Keuken. 7. Bijkeuken. 8. Dienkamer.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Werkkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer.

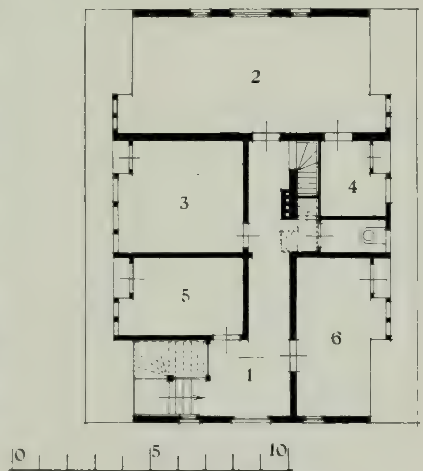
LANDHUIS „'T HÖLTERHOF" TE ENSCHEDÉ. ARCHITECT: S. DE CLERCQ.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Woonkamer. 3. Eetkamer. 4. Loggia. 5. Keuken. 6. Dienkamer. 7. Bijkeuken.

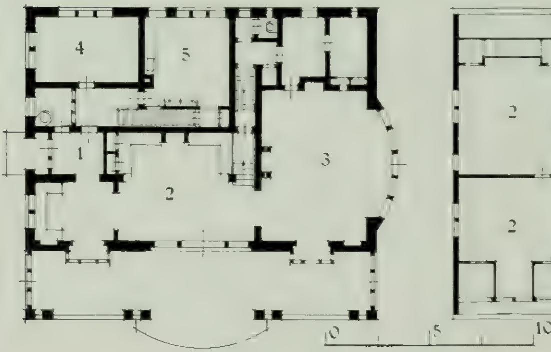
VERDIEPING:

1. Gang. 2. Slaapkamer. 3. Logeerkamer. 4. Badkamer. 5. Logeerkamer. 6. Dienstbodenkamer.

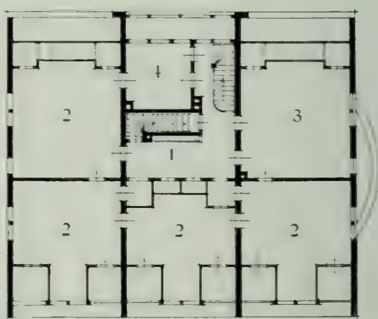
LANDHUIS TE HATTEM

ARCHITECT: S. DE CLERCQ.

BEGANE GROND:
1. Vestibule. 2. Hal. 3. Eetkamer.
4. Heerenkamer. 5. Keuken.

VERDIEPING:
1. Trapportaal. 2. Slaapkamer.
3. Logeerkamer. 4. Badkamer.

LANDHUIS „DE WULE" TE BOEKELO — ARCHITECT S DE CLERCQ

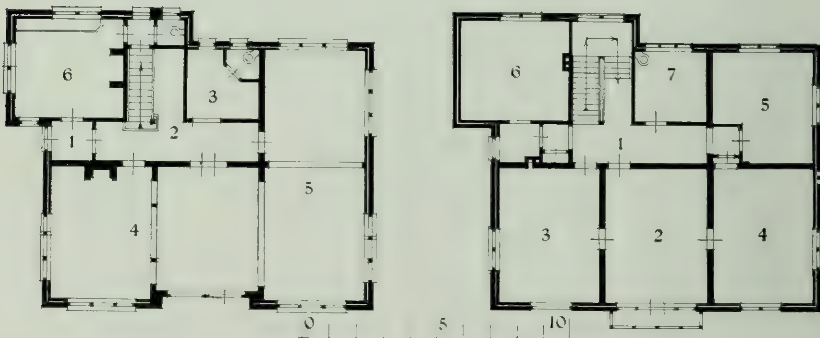
Zitkamer.

Eetkamer.

LANDHUIS „DE WULE" TE BOEKELO. ARCHITECT: S. DE CLERCQ.

BEGANE GROND:
1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Salon. 5, Eetkamer. 6. Keuken.

VERDIEPING:
1. Trapportaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Slaapkamer. 6. Slaapkamer. 7. Badkamer.

HUIS TE NOORDWIJK a ZEE. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

Voorzijde.

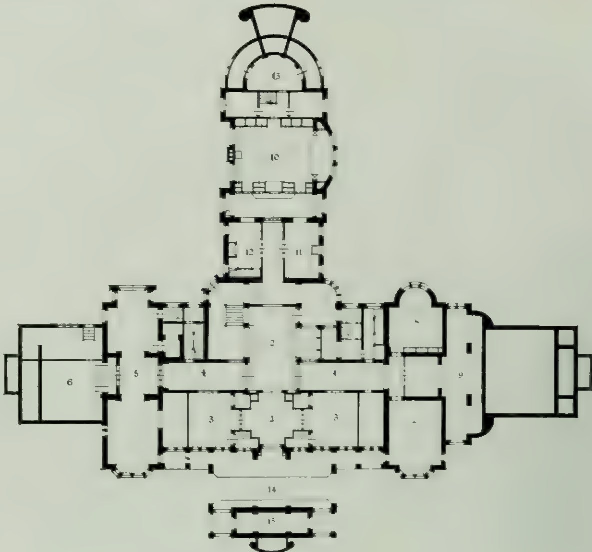

Inrijhek.

LANDHUIS „DE HOOGE VUURSCHE" TE BAARN. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS

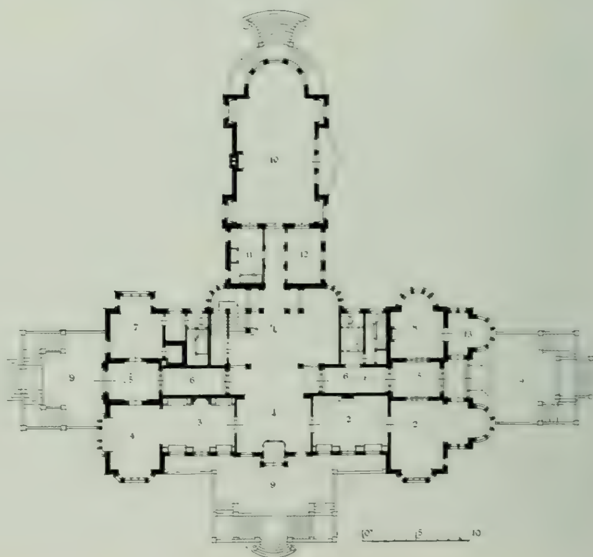
BEGANE GROND:

1. Vestibule.
2. Hal.
3. Vestiaire.
4. Gang.
5. Garage.
6. Centrale verwarming.
7. Zitkamer personeel.
8. Strijkkamer.
9. Wijnkelder.
10. Keuken.
11. Bijkeuken.
12. Dienkamer.
13. Bergkamer.
14. Automobielen-doorrit.
15. Bergplaats.

VERDIEPING:

1. Hal.
2. Salon.
3. Heerenkamer.
4. Biljardkamer.
5. Antichambre.
6. Gang.
7. Kantoor.
8. Boudoir.
9. Terras.
10. Eetzaal.
11. Dienkamer.
12. Overdekt terras.
13. Serre.

LANDHUIS „DE HOOGE VUURSCHE" TE BAARN. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

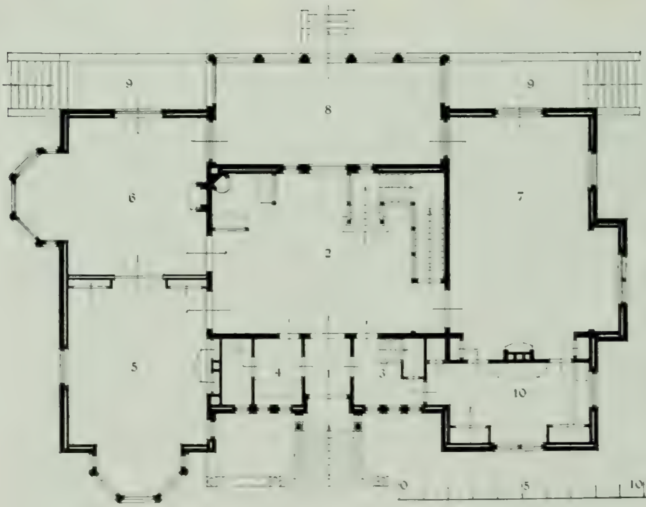

LANDHUIS „DE HOOGE VUURSCHE" TE BAARN. Stoep. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

LANDHUIS TE ROERMOND Hal. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Garderobe.
5. Heerenkamer.
6. Salon.
7. Eetkamer.
8. Serre.
9. Terras.
10. Dienkamer.

LANDHUIS TE ROERMOND. ARCHITECT: EDUARD CUYPERS.

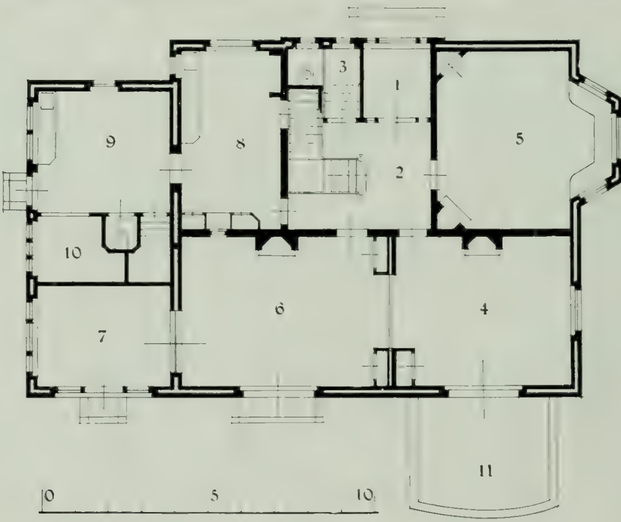
BEGANE GROND:
1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer.
4. Eetkamer. 5. Keuken.

VERDIEPING:
1. Portaal. 2. Logeerkamer, 3. Badkamer.
4. Slaapkamer. 5. Kleedkamer.

LANDHUIS „KRIMHILDA" TE SANTPOORT. ARCHITECTEN: JOS. Th. J. CUYPERS. Civ. Bouwk. Ing. en JAN STUYT.

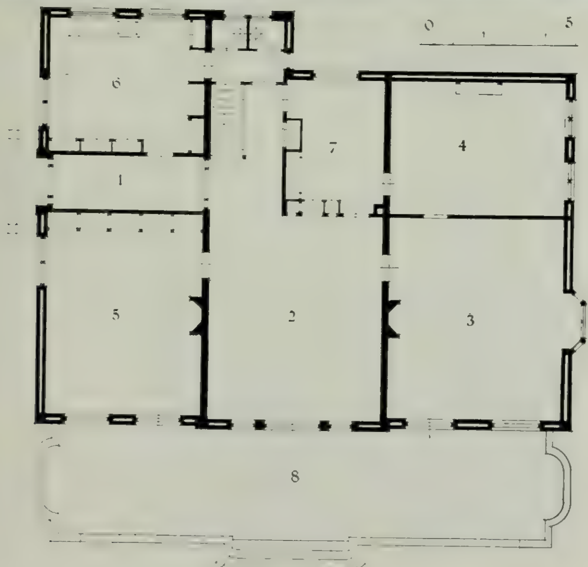

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Ontvangkamer. 5. Heerenkamer. 6. Eetkamer. 7. Serre. 8. Keuken. 9. Bijkeuken. 10. Bergplaats. 11. Terras.

LANDHUIS „DE HAZELAAR" BIJ OVERVEEN. ARCHITECTEN: JOS. TH. J. CUYPERS, Civ. Bouwk. Ing. en JAN STUYT.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Eetkamer.
3. Woonkamer.
4. Antieke kamer.
5. Studeerkamer.
6. Keuken.
7. Dienkamer.
8. Terras.

LANDHUIS „DE PAUWHOF" TE WASSENAAR

ARCHITECT: JOS. TH. J. CUYPERS. Civ. Bouwk. Ing.

Zitkamer.

Hal.

LANDHUIS „DE PAUWHOF" TE WASSENAAR. ARCHITECT: JOS. TH. J. CUYPERS. Civ. Bouwk. Ing.

BEGANE' GROND:
1. Ingang. 2. Hal. 3. Spreekkamer. 4. Salon. 5. Huiskamer. 6. Eetkamer. 7. Ontbijtkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken. 10. Terras.

VERDIEPING:
1. Slaapkamer. 2. Badkamer. 3. Linnenkamer.

LANDHUIS AAN DEN ZYPENDAALSCHEN WEG BIJ ARNHEM — ARCHITECT: W. DIEHL.

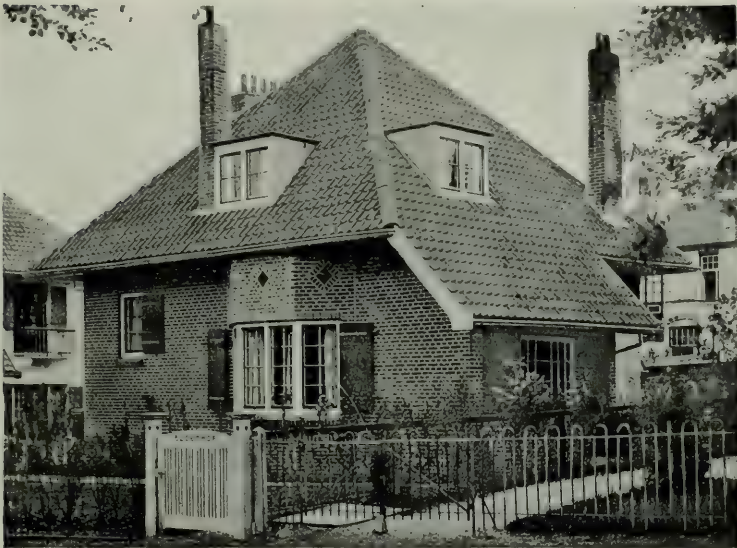
BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Garderobe.
3. Hal.
4. Ontvangkamer.
5. Serre.
6. Eetkamer.
7. Terras.
8. Keuken.
9. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Trapportaal.
2. Badkamer.
3. Slaapkamer.
4. Slaapkamer.
5. Garderobe.
6. Slaapkamer.
7. Slaapkamer.
8. Garderobe.

LANDHUIS TE BAARN. ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

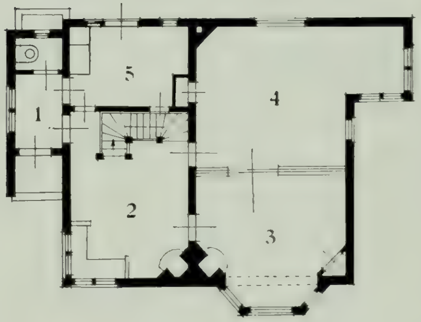

BEGANE GROND:
1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Eetkamer. 5. Keuken.

LANDHUIS „BLOEMHOF" TE BAARN. ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

BEGANE GROND:
1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Woonkamer.
5. Keuken.

VERDIEPING:
1. Gang. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer.

LANDHUIS „DE VLIERSTRUIK" TE BAARN. ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

Woonkamer.

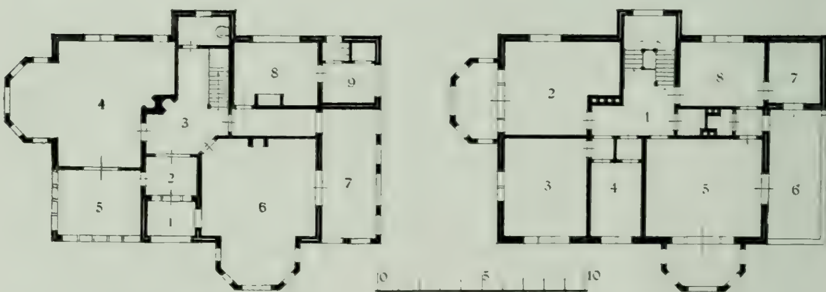
LANDHUIS „BLOEMHOF" TE BAARN. ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

Woonkamer.

LANDHUIS „DE VLIERSTRUIK" TE BAARN. ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

BEGANE GROND:

1. Portiek. 2. Ingang. 3. Trapportaal. 4. Woonkamer. 5. Serre. 6. Eetkamer. 7. Warande. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Werkkamer. 5. Slaapkamer. 6. Balkon. 7. Garderobe. 8. Badkamer.

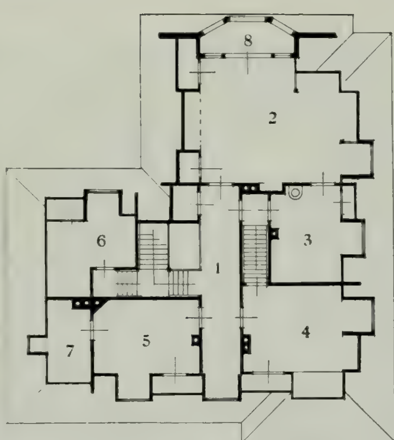
LANDHUIS TE SOEST. ARCHITECT: J. C. VAN EPEN.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Serre. 5. Salon. 6. Spreekkamer. 7. Keuken. 8. Bergplaats. 9. Toilet.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer. 4. Logeerkamer. 5. Kamer. 6. Dienstbodenkamer. 7. Donkere kamer. 8. Loggia.

LANDHUIS TE BUSSUM. ARCHITECT: HERMAN EVERTS.

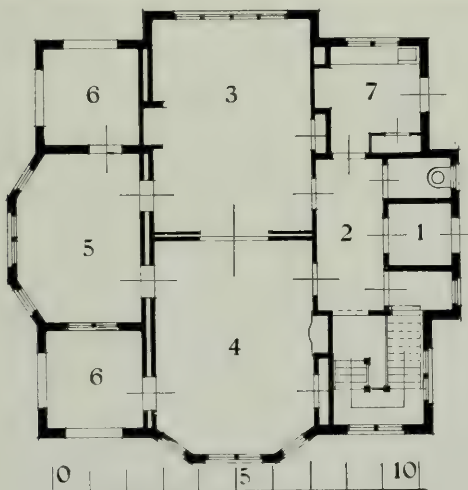
Tuinzijde.

Hal.

LANDHUIS TE BUSSUM ARCHITECT: HERMAN EVERTS.

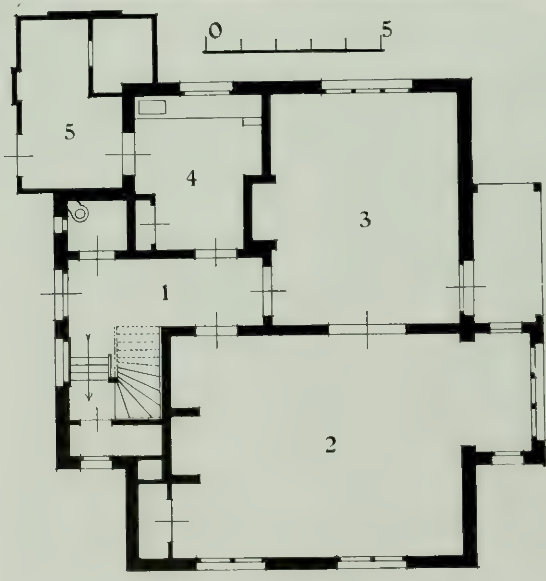
BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Gang.
3. Woonkamer.
4. Salon.
5. Serre.
6. Terras.
7. Keuken.

LANDHUIS TE BUSSUM.

ARCHITECT: HERMAN EVERTS.

BEGANE GROND:

1. Hal.
2. Zitkamer.
3. Eetkamer.
4. Keuken.
5. Bergplaats.

LANDHUISJE TE NAARDEN. ARCHITECT: HERMAN EVERTS.

Voorzijde.

Tuinzijde.

LANDHUIS „ARVA" TE VELP. ARCHITECTEN: FREEM EN BREMER, Bouwk. Ing.

Voorzijde.

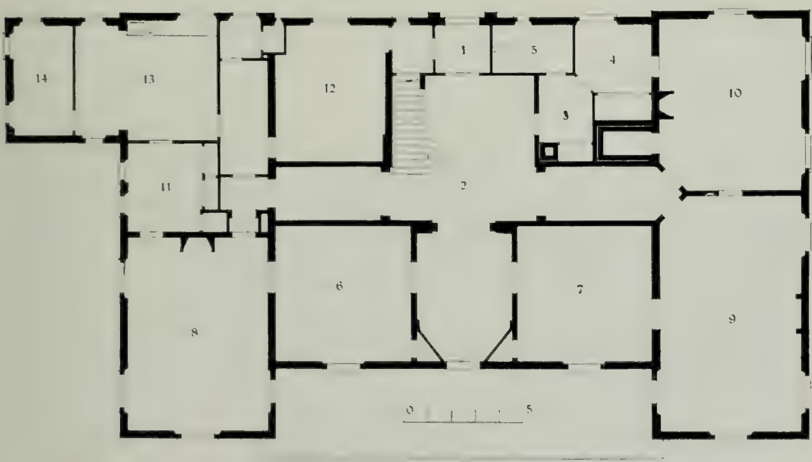
Tuinzijde.

LANDHUIS „KLEIN ENGELENBURG" TE BRUMMEN. ARCHITECTEN: FREEM EN BREMER. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:
1. Vestibule.
2. Spreekkamer.
3. Woonkamer.
4. Heerenkamer.
5. Eetkamer.
6. Kinderkamer.
7. Leerkamer.
8. Keuken.
9. Bijkeuken.

LANDHUIS „ARVA" TE VELP. ARCHITECTEN: FREEM EN BREMER. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND: 1. Vestibule. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Spreekkamer. 5. Toiletkamer. 6. Salon. 7. Billardkamer. 8. Eetkamer. 9. Woonkamer. 10. Heerenkamer. 11. Dienkamer. 12. Kamer dienstpersoneel. 13. Keuken. 14. Bijkeuken.

LANDHUIS „KLEIN ENGELENBURG" TE BRUMMEN. ARCHITECTEN: FREEM EN BREMER. Bouwk. Ing.

Eetkamer.

LANDHUIS „ARVA" TE VELP. ARCHITECTEN FREEM EN BREMER, Bouwk. Ing.

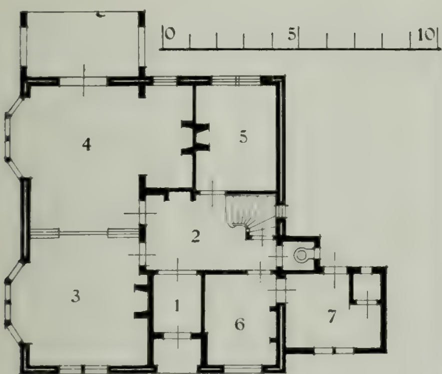

Stalgebouw.

LANDHUIS „KLEIN ENGELENBURG" TE BRUMMEN. ARCHITECTEN: FREEM EN BREMER, Bouwk. Ing.

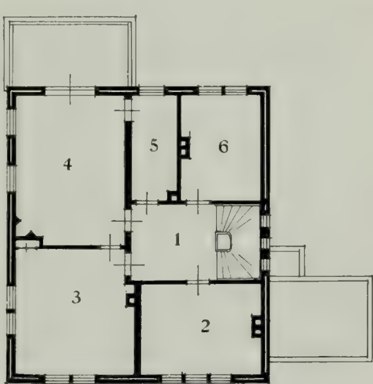

Voorzijde.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eetkamer.
4. Woonkamer. 5. Kantoor.
6. Keuken. 7. Bijkeuken.

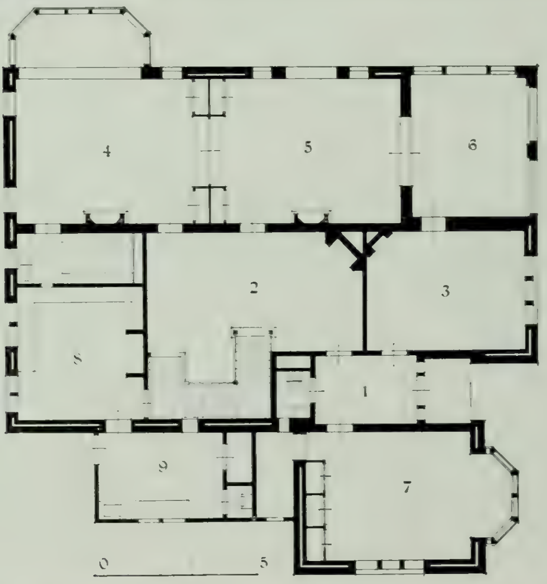
VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer.
4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer.

LANDHUIS „OVERBOSCH" TE DIEPENVEEN.

ARCHITECTEN: GANTVOORT EN KNUTTEL. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Vestibule.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Eetkamer.
5. Salon.
6. Serre.
7. Werkkamer.
8. Keuken.
9. Bijkeuken.

LANDHUIS „NARMADA" TE SANTPOORT. ARCHITECTEN: GEBR. VAN GENDT A.Lzn.

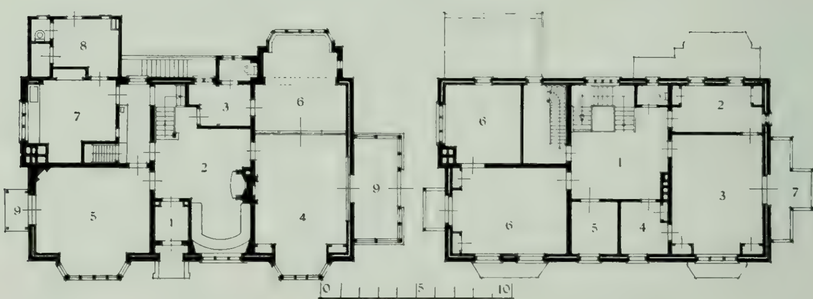

LANDHUIS „NARMADA" TE SANTPOORT Hal.

LANDHUIS „SPAARNHEUVEL" TE SANTPOORT. Woonkamer. ARCHITECTEN: GEBR. VAN GENDT A.Lzn.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Salon. 5. Eetkamer. 6. Studeerkamer. 7. Keuken. 8. Bijkeuken. 9. Veranda.

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Kleedkamer. 5. Toilet. 6. Logeerkamer. 7. Balkon.

LANDHUIS „SPAARNHEUVEL" TE SANTPOORT. ARCHITECTEN: GEBR. VAN GENDT A.Lzn.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Eetkamer. 3. Trapportaal. 4. Kinderkamer. 5. Garage. 6. Keuken. 7. Dienkamer. 8. Bijkeuken.

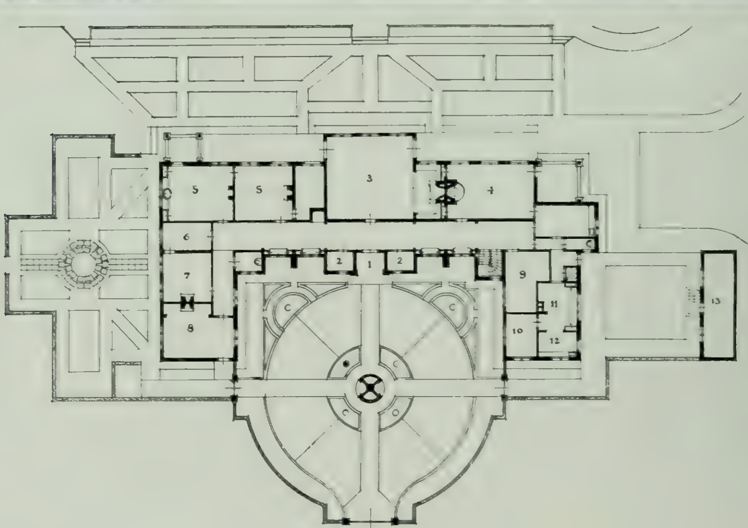
VERDIEPING:

1. Hal. 2. Huiskamer. 3. Biljardkamer. 4. Slaapkamer. 5. Logeerkamer. 6. Badkamer. 7. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS „YSELSTEIN" TE OLDEBROEK.

ARCHITECTEN: GEBR. VAN GENDT A.Lzn.

BEGANE GROND:

1. Portiek. 2. Garderobe. 3. Woonkamer. 4. Eetkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer. 7. Logeerkamer. 8. Rookkamer. 9. Vertrek kamenier. 10. Eetkamer dienstboden. 11. Keuken. 12. Bijkeuken. 13. Bergplaats.

HUIZE „DE LANGE HUT" BIJ ARNHEM — ARCHITECT: W. J. GERRETSEN.

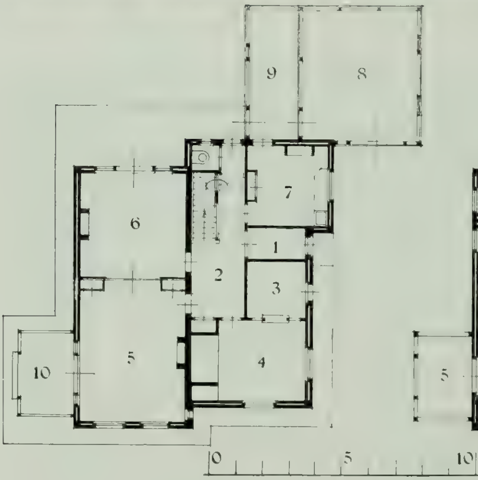
Tuinzijde.

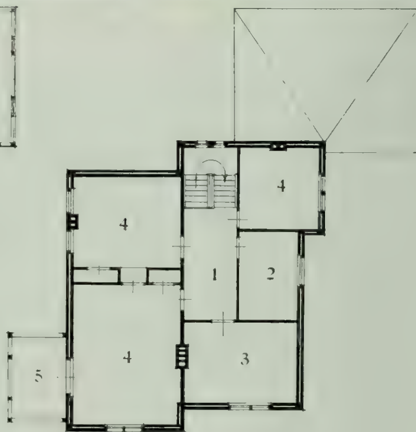

Woonkamer.

HUIZE „DE LANGE HUT" BIJ ARNHEM. ARCHITECT: W. J. GERRETSEN.

BEGANE GROND:

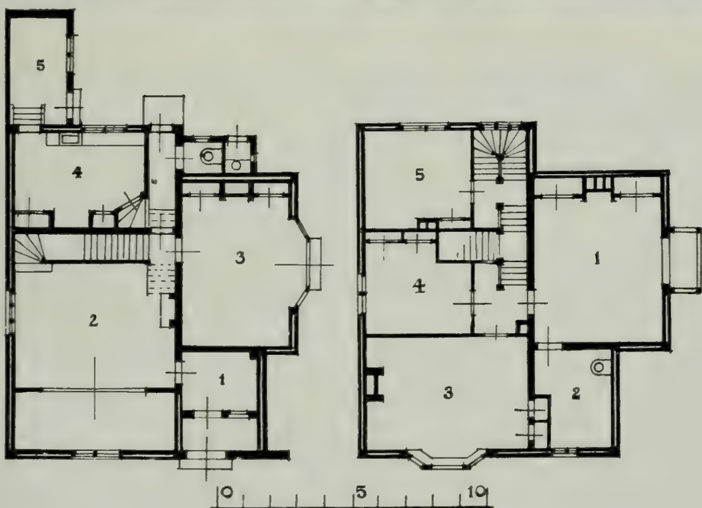
1. Ingang. 2. Traphal. 3. Wachtkamer. 4. Kantoor. 5. Woonkamer. 6. Salon. 7. Keuken. 8. Garage. 9. Bergplaats.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Dienstbodenkamer. 3. Logeerkamer. 4. Slaapkamer. 5. Balkon.

LANDHUIS TE OIRSCHOT. ARCHITECT: JAC. VAN GILS.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eetkamer. 4. Keuken.
5. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer. 3. Werkkamer.
4. Strijk- en Mangelkamer. 5. Logeerkamer.

LANDHUIS „FLUYTESTEYN" TE BREUKELEN. ARCHITECT: Prof. A. F. GIPS.

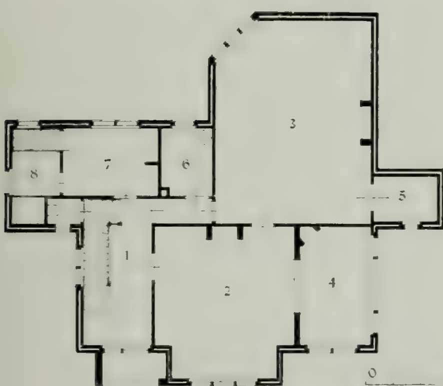

Hal.

LANDHUIS „FLUYTESTEYN" TE BREUKELEN. Eetkamer. ARCHITECT: Prof. A. F. GIPS.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Atelier. 4. Serre.
5. Berghok. 6. Badkamer. 7. Keuken. 8. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Zolder.

LANDHUISJE TE LAREN (N.H.) ARCHITECT: J. GRATAMA. Bouwk. Ing.

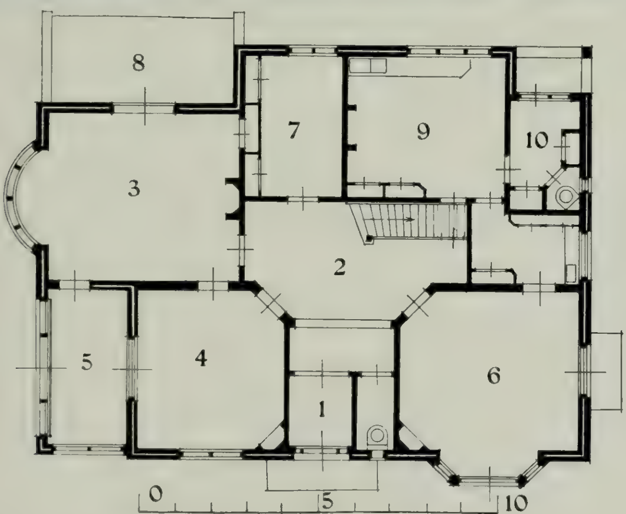

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Zitkamer. 4 Rookkamer. 5. Kinderkamer. 6. Eetkamer.
7. Serre. 8. Dienkamer. 9. Keuken. 10. Bijkeuken. 11. Terras.

LANDHUIS „GROEN EN HOUT". BAARN. ARCHITECT: C. DE GROOT Jzn.

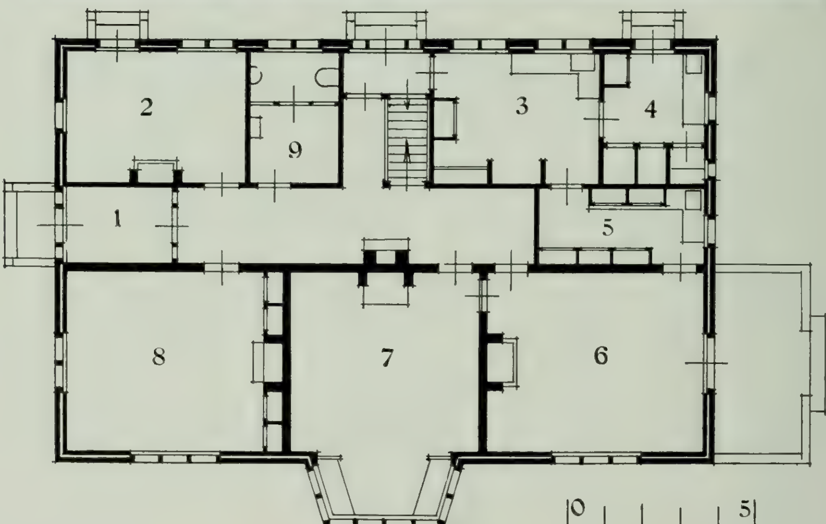

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Huiskamer. 4. Werkkamer. 5. Serre. 6. Eetkamer.
7. Jongenskamer. 8. Terras. 9 Keuken. 10. Bijkeuken.

LANDHUIS „DENNENHOEK' TE HILVERSUM. ARCHITECT: C. DE GROOT Jzn.

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Heerenkamer. 3. Keuken. 4. Bijkeuken. 5. Dienkamer.
6. Eetkamer. 7. Woonkamer. 8. Speelkamer. 9. Garderobe.

LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

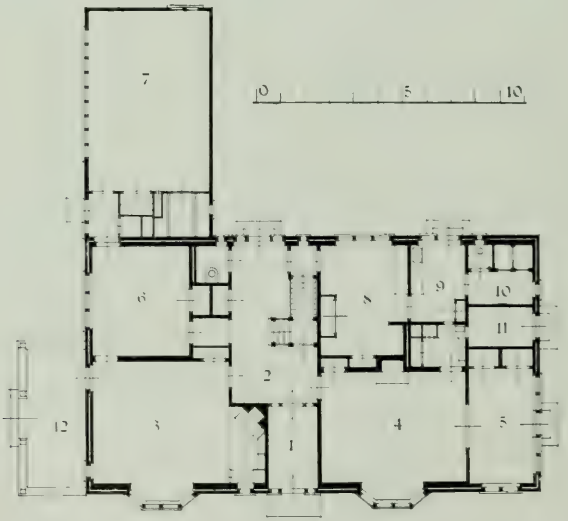

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Garderobe.
4. Woonhal.
5. Eetkamer.
6. Spreekkamer.
7. Billardkamer.
8. Studeerkamer.
9. Serre.
10. Veranda.
11. Terras.
12. Keuken.
13. Bijkeuken.

LANDHUIS „DE WYCHERT" TE BERG EN DAL. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

1. Ingang.
2. Hal.
3. Woonkamer.
4. Eetkamer.
5. Speelkamer.
6. Werkkamer.
7. Atelier.
8. Keuken.
9. Bijkeuken.
10. Berging.
11. Dienstingang.
12. Veranda.

LANDHUIS „D'OLIJFTAK" TE HILVERSUM. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

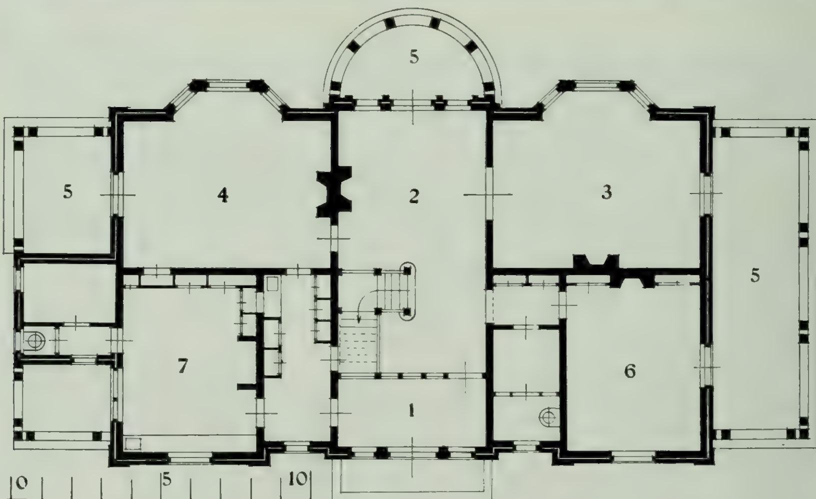

LANDHUIS „DE WYCHERT" TE BERG EN DAL. Hal. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

LANDHUIS „D'OLIJFTAK" TE HILVERSUM. Huiskamer. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

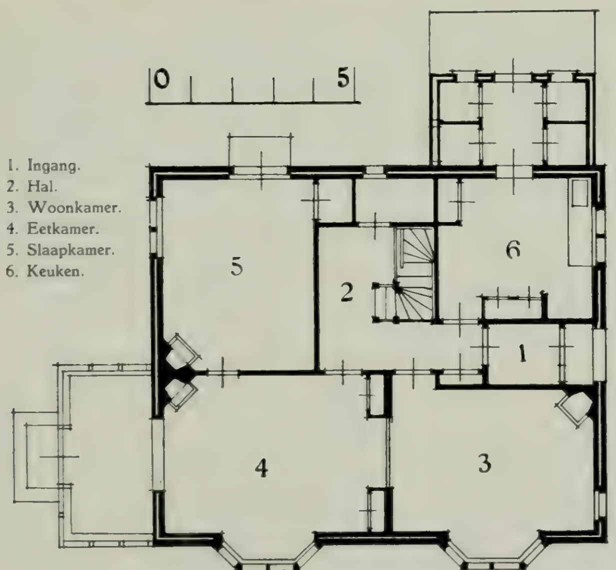

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Eetkamer.
5. Serre. 6. Bibliotheek. 7. Keuken.

LANDHUIS „GROENENDAAL" TE HILVERSUM. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2 en 3. Hal. 4. Garderobe. 5. Woonkamer. 6. Kinderkamer. 7. Eetkamer. 8. Dienkamer. 9. Keuken. 10. Bijkeuken. 11. Poetskamer. 12. Brandstoffenbergplaats. 13. Terras.

LANDHUIS TE HELMOND. ARCHITECT: J. W. HANRATH.

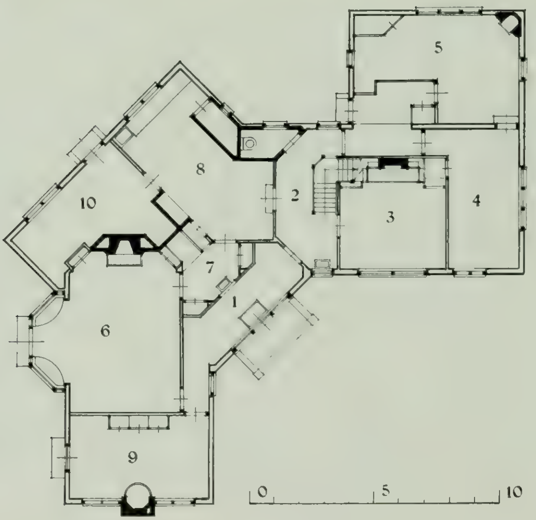

BEGANE GROND:

1. Portiek.
2. Voorhuis.
3. Voorkamer.
4. Woonkamer.
5. Keuken.

BOSCHWACHTERSWONING TE LAGE VUURSCHE. ARCHITECT: D. J. HEUSINKVELD.

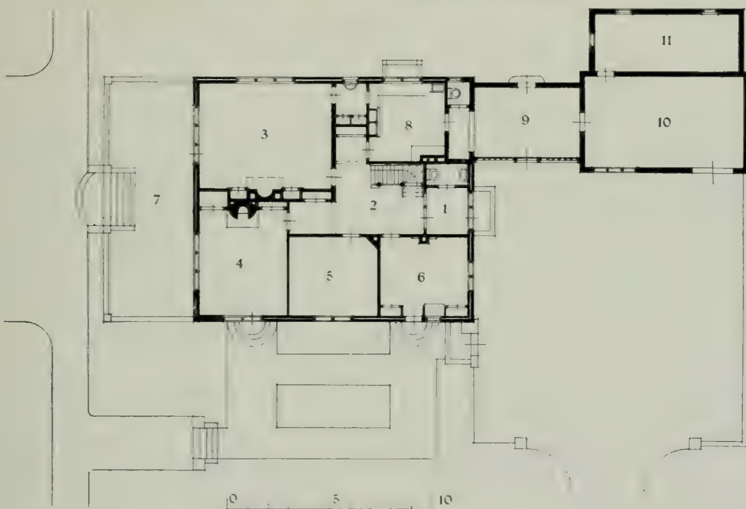

BEGANE GROND:

1. Vestibule.
2. Hal.
3. Zitkamer.
4. Werkkamer.
5. Werkkamer.
6. Woonkamer.
7. Service.
8. Keuken.
9. Speelkamer.
10. Bergplaats.

LANDHUIS TE NAARDEN. ARCHITECT: D. J. HEUSINKVELD.

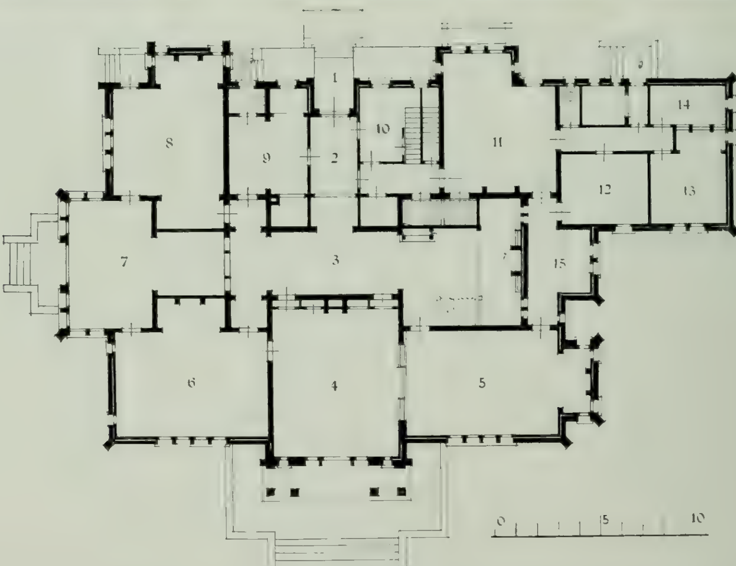

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Zitkamer. 5. Kamer. 6. Speelkamer. 7. Terras. 8. Keuken. 9. Open plaats. 10. Schuur. 11. Machinekamer.

LANDHUIS „DE KONIJN" TE LUNTEREN. ARCHITECT: D. J. HEUSINKVELD.

BEGANE GROND: 1. Ingang. 2. Vestibule. 3. Hal. 4. Woonkamer. 5. Eetkamer. 6. Salon. 7. Wintertuin. 8. Billardkamer. 9. Toilet. 10. Slaapkamer dienstpersoneel. 11. Keuken. 12. Bijkeuken. 13. Zitkamer dienstboden. 14. Provisiekamer. 15. Dienkamer.

LANDHUIS „KLEIN WASSENAAR" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: HOEK EN WOUTERS.

Stalgebouwen.

LANDHUIS „KLEIN-WASSENAAR" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: HOEK EN WOUTERS.

LANDHUIS „HASENBERG" TE WASSENAAR ARCHITECTEN: HOEK EN WOUTERS.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Zitkamer. 4. Salon. 5. Wintertuin. 6. Studeerkamer. 7. Eetkamer. 8. Keuken. 9. Dienkamer. 10. Bijkeuken. 11. Dienstbodenzitkamer. 12. Knechtskamer. 13. Toilet. 14. Overdekte ingang. 15. Terras.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Kleedkamer. 5. Speelkamer. 6. Balkon. 7. Loggia.

LANDHUIS TE WASSENAAR.

ARCHITECTENBUREAU: HOEK EN WOUTERS.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Traphal. 3. Hal. 4. Wachtkamer. 5. Toilet. 6. Eetkamer. 7. Studeerkamer. 8. Atelier. 9. Dienkamer. 10. Keuken. 11. Bijkeuken. 12. Terras.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer. 4. Kleedkamer.

LANDHUIS „KLEIN HASEBROEK" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: HOEK EN WOUTERS.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Eetkamer. 3. Huiskamer. 4. Keuken. 5. Bergplaats.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Logeerkamer.

LANDHUIS TE HUIS TER HEIDE. ARCHITECT: P. J. HOUTZAGERS.

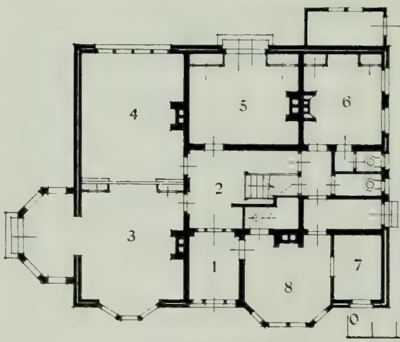

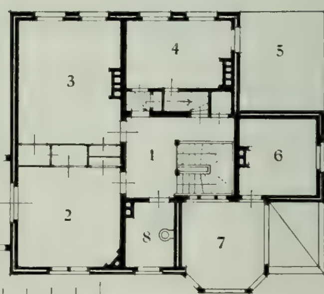
BEGANE GROND:

1. Veranda. 2. Woonkamer. 3. Zitkamer. 4. Slaapkamer.
5. Keuken. 6. Bijkeuken. 7. Schuur.

TUINMANSWONING TE MIDLAREN. ARCHITECT: G. HOEKSEMA Kzn

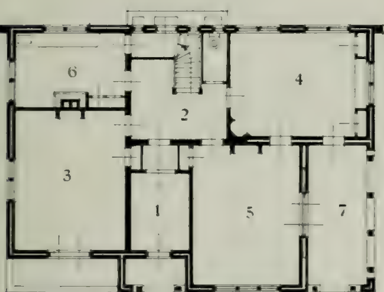
BEGANE GROND:
1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer.
4. Salon. 5. Kinderkamer. 6. Keuken.
7. Apotheek. 8. Consultatiekamer.

VERDIEPING:
1. Hal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer.
4. Slaapkamer. 5. Terras. 6. Slaapkamer. 7. Balkon. 8. Badkamer.

DOKTERSWONING TE HILLEGOM.

ARCHITECT: R. J. HOOGEVEEN.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Zitkamer. 4. Eetkamer. 5. Studeerkamer. 6. Keuken. 7. Veranda.

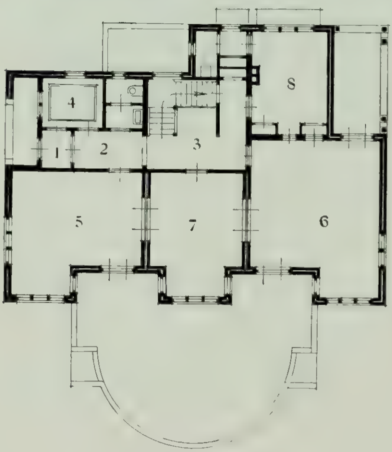
VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer. 4. Logeerkamer. 5. Logeerkamer. 6. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS „BOSCHDUIN" TE WASSENAAR.

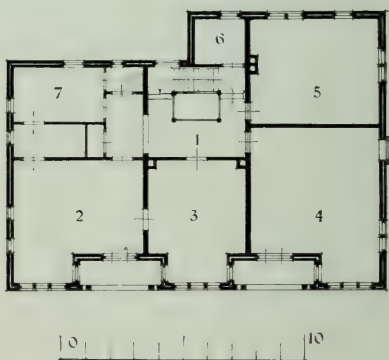
ARCHITECTEN: A. R. HULSHOFF Bouwk. Ing. EN A. A. KOK.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Gang. 3. Hal. 4. Spreekkamer. 5. Ontvangkamer. 6. Woonkamer. 7. Kinderkamer 8. Keuken.

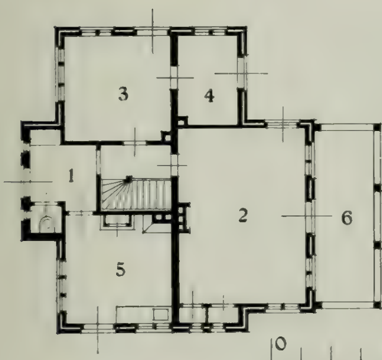
VERDIEPING:

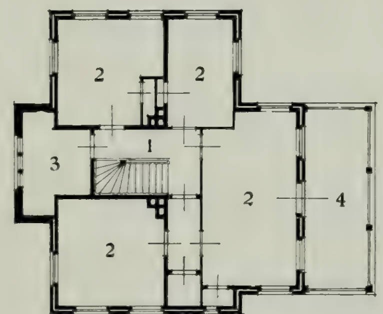
1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Kinderslaapkamer. 4. Studeerkamer. 5. Logeerkamer. 6. Werkkamer. 7. Badkamer. 8. Kleerenkamer.

LANDHUIS TE WARNSVELD.

ARCHITECTEN: A. R. HULSHOFF Bouwk. Inç. EN A. A. KOK.

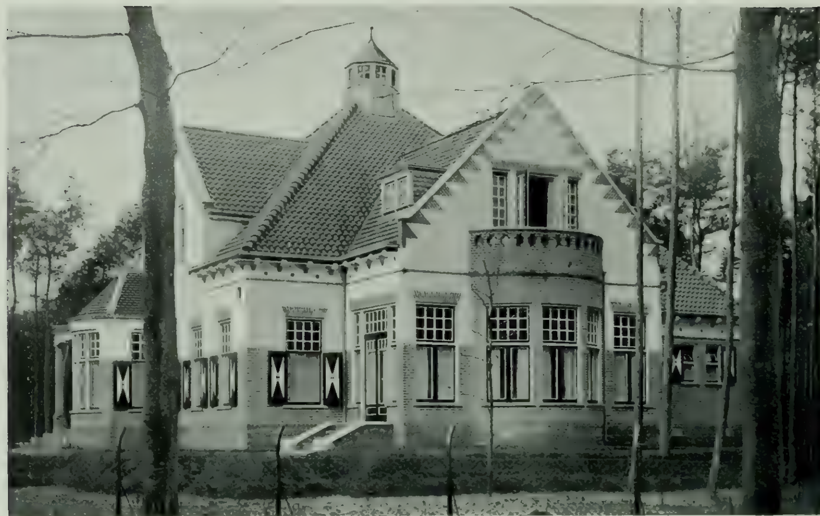
BEGANE GROND:

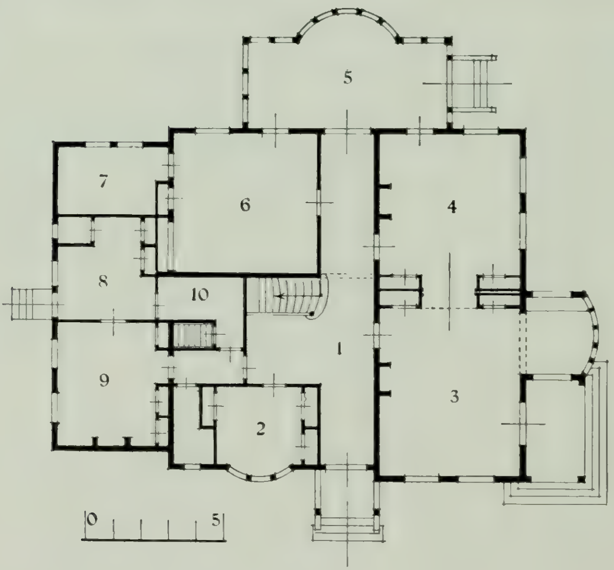
1. Ingang. 2. Woonkamer. 3. Slaapkamer. 4. Werkkamertje. 5. Keuken. 6. Veranda.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer. 4. Balkon.

LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECTEN: A. R. HULSHOFF Bouwk. Ing. EN A. A. KOK.

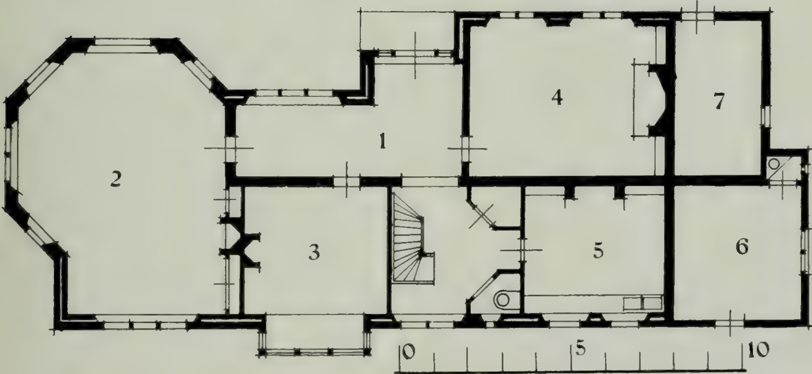

BEGANE GROND:

1. Hal.
2. Kantoor.
3. Woonkamer.
4. Salon.
5. Serre.
6. Slaapkamer.
7. Badkamer.
8. Bijkeuken.
9. Keuken.
10. Provisiekamer.

LANDHUIS „TRINARI" TE DE BILDT. ARCHITECT: P. M. A. HUURMAN.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Zitkamer. 3. Salon. 4. Heerenkamer. 5. Keuken. 6. Bijkeuken. 7. Brandstoffen.

LANDHUIS „WESTDORP" BIJ GOES. ARCHITECTEN: H. J. JESSE EN S. DE KONING.

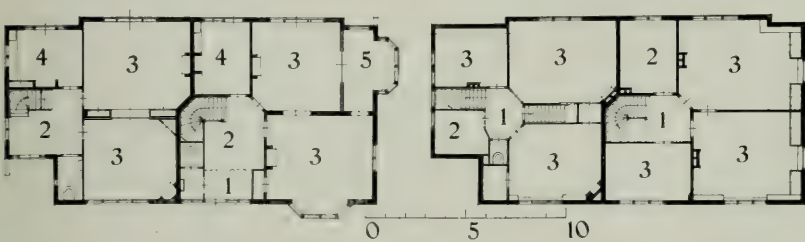

Zitkamer.

LANDHUIS „WESTDORP" BIJ GOES. ARCHITECTEN: H. J. JESSE EN S. DE KONING.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Kamer. 4. Keuken. 5. Serre.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer.

DUBBEL WOONHUIS TE AMERSFOORT.

ARCHITECT · M. J. KLIJNSTRA.

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Hal. 3. Kamer. 4. Serre. 5. Keuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Plat.

DUBBEL WOONHUIS TE AMERSFOORT. ARCHITECT: M. J. KLIJNSTRA.

Voorzijde.

BEGANE GROND:

1. Portiek. 2. Ingang. 3. Hal. 4. Studeerkamer. 5. Huiskamer. 6. Eetkamer. 7. Waranda. 8. Keuken. 9. Dienkamer.

VERDIEPING:

1. Gaanderij. 2. Kleedkamer. 3. Slaapkamer. 4. Mangelzolder. 5. Slaapkamer. 6. Logeerkamer. 7. Logeerkamer. 8. Logeerkamer. 9. Badkamer.

LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECTEN Prof J. F. KLINKHAMER. Bouwk. Ing EN B. J. OUENDAG.

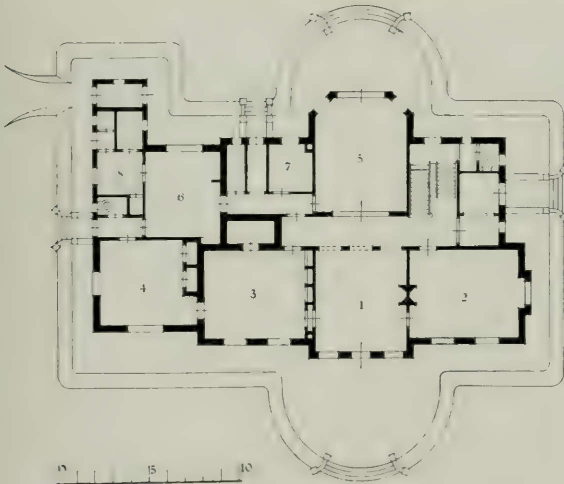

BEGANE GROND:

1. Vestibule.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Woonkamer.
5. Eetkamer.
6. Slaapkamer.
7. Atelier.
8. Keuken.

LANDHUISJE TE RHOON. ARCHITECT: HERM. VAN DER KLOOT MEIJBURG.

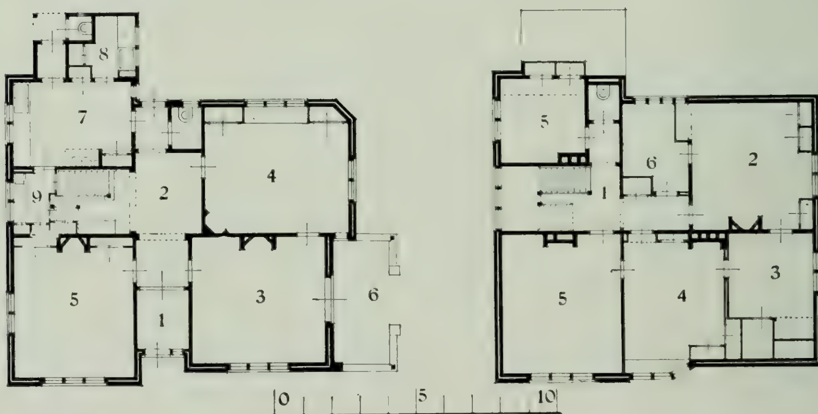

BEGANE GROND:

1. Hal.
2. Ontvangkamer.
3. Notariskantoor.
4. Klerkenkantoor.
5. Eetkamer.
6. Keuken.
7. Dienkamer.
8. Bijkeuken.

LANDHUIS TE HAREN. (GRON.) ARCHITECT: G. KNUTTEL Jr., Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

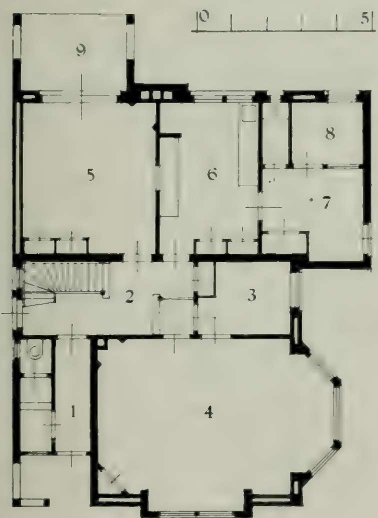
1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Woonkamer. 5. Eetkamer. 6. Terras. 7. Keuken. 8. Bijkeuken. 9. Dienkamer.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Kleedkamer. 4. Logeerkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer.

LANDHUIS TE HEEMSTEDE. ARCHITECT: H. KORRINGA.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Spreekkamer. 4. Zitkamer. 5. Eetkamer. 6. Keuken. 7. Waschplaats. 8. Zitje. 9. Veranda.

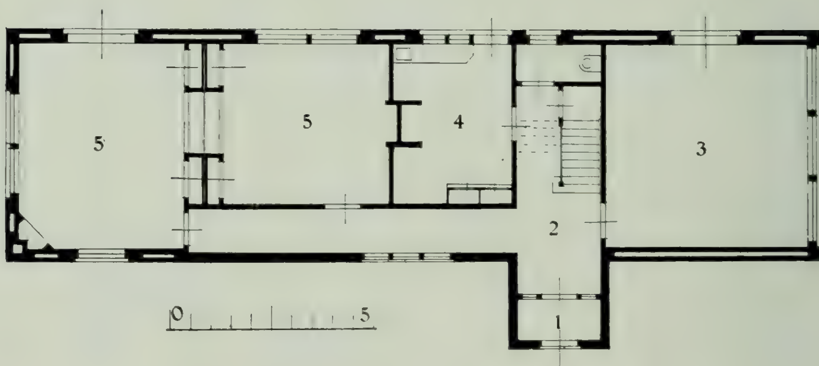
VERDIEPING:

1. Hal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Balkon. 5. Loggia.

LANDHUIS TE LAREN. N.H.

ARCHITECT: A. J. KROPHOLLER

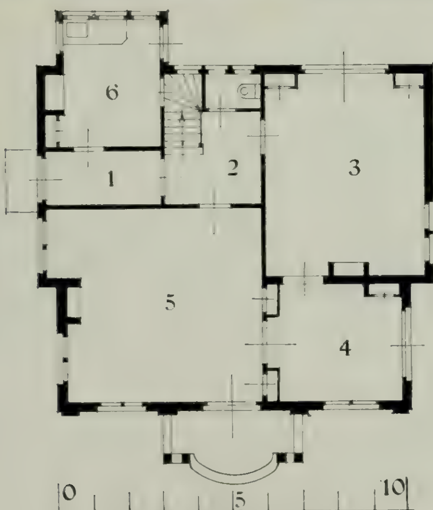
BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Atelier. 4. Keuken. 5. Kamer.

SCHILDERSWONING TE LAREN (N.-H.)

ARCHITECT: A. J. KROPHOLLER.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Trapportaal.
3. Woonkamer.
4. Serre.
5. Salon.
6. Keuken.

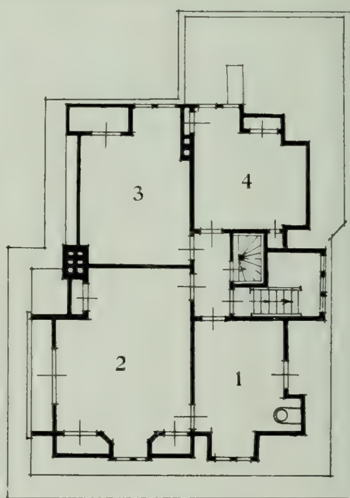
LANDHUIS „HERMANCE" TE HAREN. ARCHITECT: JAN KUILER.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Huiskamer. 4. Eetkamer. 5. Keuken. 6. Provisiekamer. 7. Portiek.

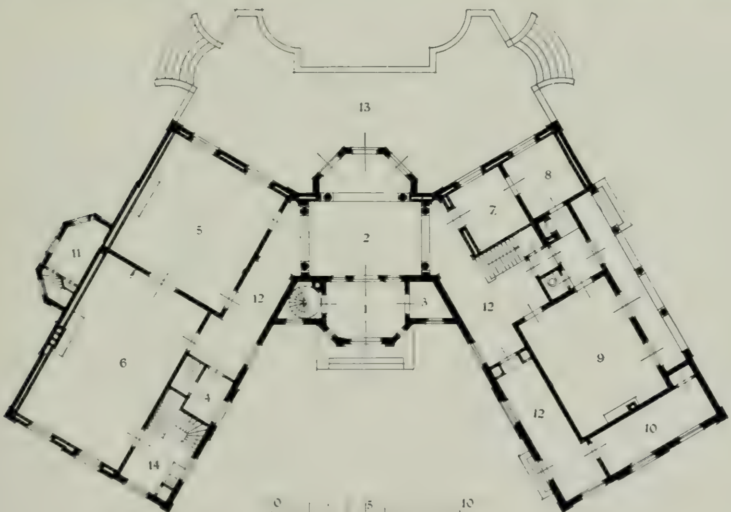

VERDIEPING:

1. Badkamer. 2. Slaapkamer. 3. Logeerkamer. 4. Slaapkamer.

LANDHUIS TE HILVERSUM. ARCHITECT: FOEKE KUIPERS.

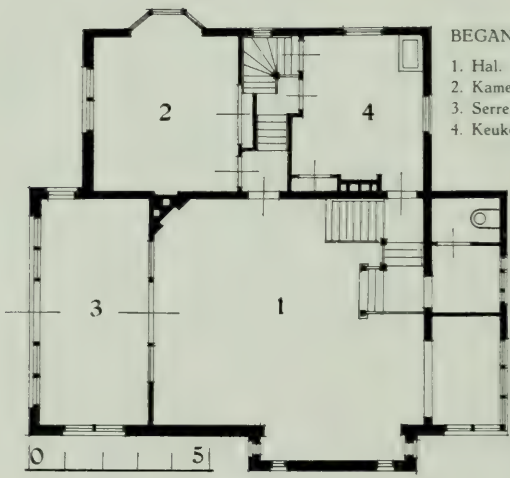

BEGANE GROND:
1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Toilet. 5. Salon. 6. Eetkamer. 7. Boudoir. 8. Serre. 9. Heerenkamer. 10. Spreekkamer. 11. Kamer personeel. 12. Gang. 13. Terras. 14. Dienkamer.

LANDHUIS „MEER-EN-BERG" TE HEEMSTEDE

ARCHITECT: FOEKE KUIPERS.

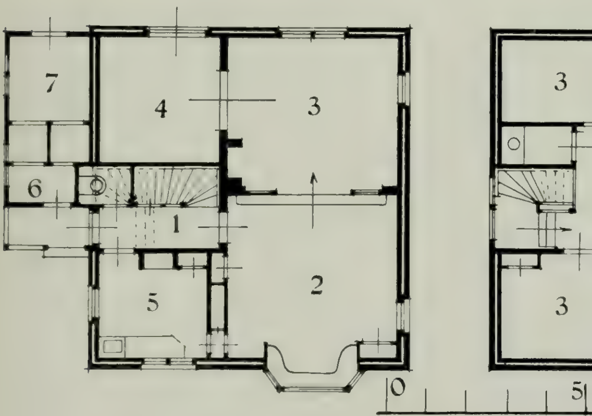
BEGANE GROND:

1. Hal.
2. Kamer.
3. Serre.
4. Keuken.

ZOMERHUIS TE NOORDWIJK a. ZEE

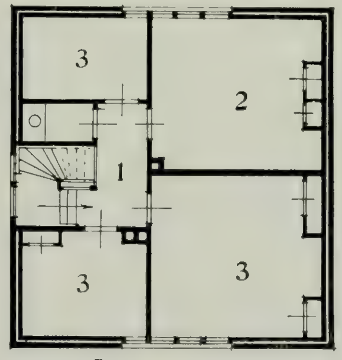
ARCHITECT: FOEKE KUIPERS

BEGANE GROND:

1. Gang. 2. Eet- en Woonkamer. 3. Zitkamer. 4. Kamer. 5. Keuken. 6. Bergplaats. 7. Rijwielenbergplaats.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Logeerkamer.

ZOMERHUIS TE BERGEN (N.-H.)

ARCHITECT: A. VAN DER LEE.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Spreekkamer. 4. Zitkamer. 5. Salon. 6. Terras. 7. Woonkamer. 8. Eetkamer. 9. Serre. 10. Dienkamer. 11. Keuken. 12. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2 en 3. Logeerkamer. 4. Damessalon. 5. Terras. 6. Slaapkamer. 7. Slaapkamer. 8. Slaapkamer. 9. Slaapkamer. 10. Badkamer.

LANDHUIS TE UBBERGEN.

ARCHITECT: OSCAR LEEUW.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Kinderkamer. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Eetkamer. 7. Keuken. 8. Veranda.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer 4. Slaapkamer. 5. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS „BERGERAC" BIJ NAARDEN.

ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN. Bouwk. Ing.

Voorzijde.

Tuinzijde.

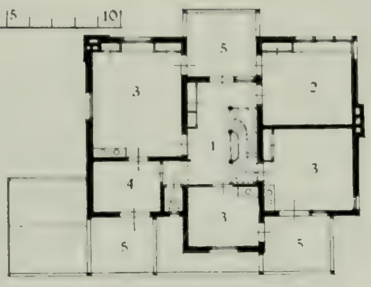
LANDHUIS „DENNENHOEVE" TE BUSSUM

ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN, Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Hal. 4. Woonkamer. 5. Eetkamer. 6. Keuken. 7. Zitkamer dienstboden. 8. Bijkeuken. 9. Veranda.

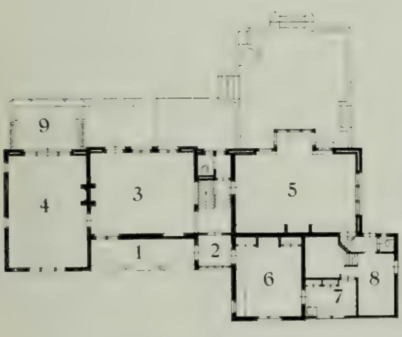

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Zitkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Balkon.

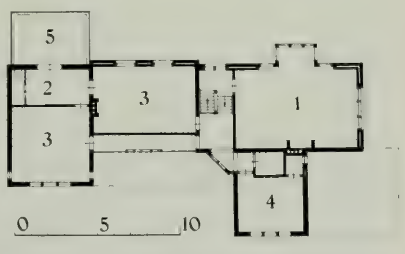
LANDHUIS „DENNEHOEVE" TE BUSSUM.

ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Portiek. 2. Ingang. 3. Hal. 4. Woonkamer. 5. Tuinkamer. 6. Keuken. 7. Bijkeuken. 8. Schuur. 9. Veranda.

VERDIEPING:

1. Studeerkamer. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Dienstbodenkamer. 5. Balkon.

LANDHUIS „IN DE LELI" TE BAARN.

ARCHITECT J. H. W. LELIMAN. Bouwk. Ing.

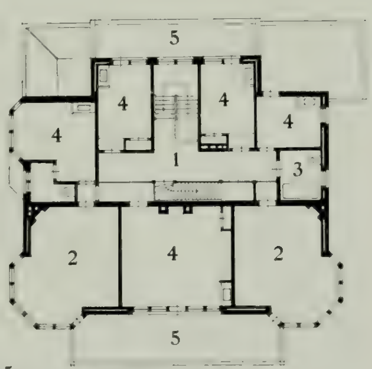
Hal.

LANDHUIS „IN DE LELIE" TE BAARN.

ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN, Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Vestibule. 3. Hal. 4. Garderobe. 5. Portaal. 6. Zitkamer. 7. Bibliotheek. 8. Woonkamer. 9. Eetkamer. 10. Dienkamer. 11. Keuken. 12. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Zitkamer. 3. Badkamer. 4. Slaapkamer. 5. Balkon.

LANDHUIS TE SCHEVENINGEN.

ARCHITECT J. H. W. LELIMAN, Bouwk. Ing

LANDHUIS „KLEIN-ELSWOUD" BIJ NAARDEN. ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN, Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eetkamer. 4. Woonkamer. 5. Keuken. 6. Schuur. 7. Veranda.

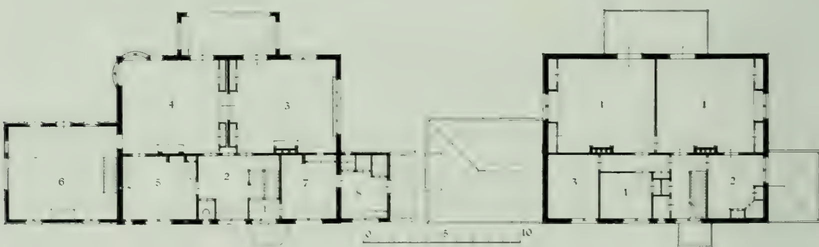
VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer. 3. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS „KLEIN ELSWOUD" BIJ NAARDEN. ARCHITECT J H W LELIMAN Bouwk Ing

Tuinzijde.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eetkamer.
4. Woonkamer. 5. Studeerkamer.
6. Atelier. 7. Keuken. 8. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer.
3. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS „DE BRACY" TE LAREN (N.-H.)

ARCHITECT: J. H. W. LELIMAN, Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Portiek. 2. Ingang. 3. Hal. 4. Gang. 5. Rijwielbergplaats. 6. Werkkamer. 7. Zitkamer. 8. Logeerkamer. 9. Kinderkamer. 10. Eetkamer. 11. Keuken. 12. Bijkeuken. 13. Provisie.

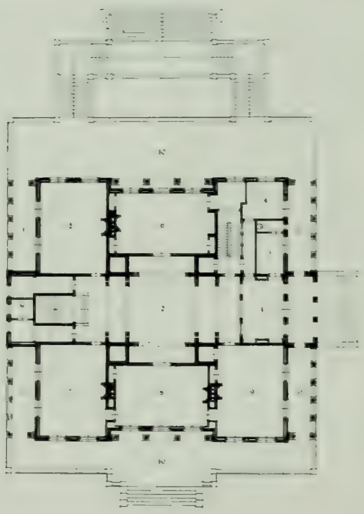
LANDHUIS „SCHALDER" TE WASSENAAR. ARCHITECT J. LIMBURG. Bouwk. Ing.

Gevel aan den Vijver.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Garderobe.
4. Spreekkamer.
5. Salon.

6. Eetkamer.
7. Billardkamer.
8. Woonkamer.
9. Studeerkamer.
10. Terras.
11. Overdekt terras.

VILLA IN HET PARK „ZORGVLIET" TE 'S GRAVENHAGE. ARCHITECT: J. LIMBURG. Bouwk. Ing.

Hal.

VERDIEPING:

1. Omgang.
2. Slaapkamer.
3. Kleedkamer.
4. Logeerkamer.
5. Badkamer.

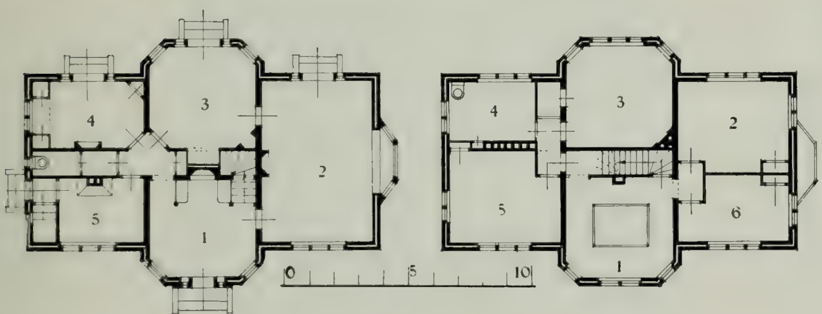

6. Logeerkamer.
7. Badkamer.
8. Dienstbodenkamer.
9. Badkamer.
10. Toiletkamer.

VILLA IN HET PARK „ZORGVLIET" TE 'S-GRAVENHAGE. ARCHITECT: J. LIMBURG. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Eetkamer.
4. Kinderkamer. 5. Keuken.

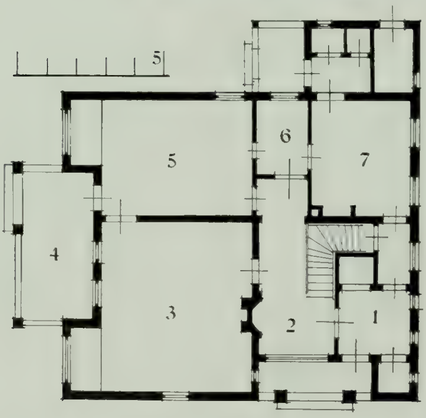
VERDIEPING:

1. Omgang. 2. Logeerkamer. 3. Slaapkamer.
4. Badkamer. 5. Slaapkamer.

LANDHUIS TE WASSENAAR

ARCHITECT J LIMBURG. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:
1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Terras.
5. Eetkamer. 6. Dienkamer. 7. Keuken.

VERDIEPING:
1. Portaal. 2. Werkkamer. 3. Slaapkamer.
4. Badkamer. 5. Slaapkamer. 6. Logeerkamer.
7. Balkon.

LANDHUIS TE OVERVEEN.

ARCHITECT: S. F. LOEB. Bouwk. Ing.

Hal.

Woonkamer.

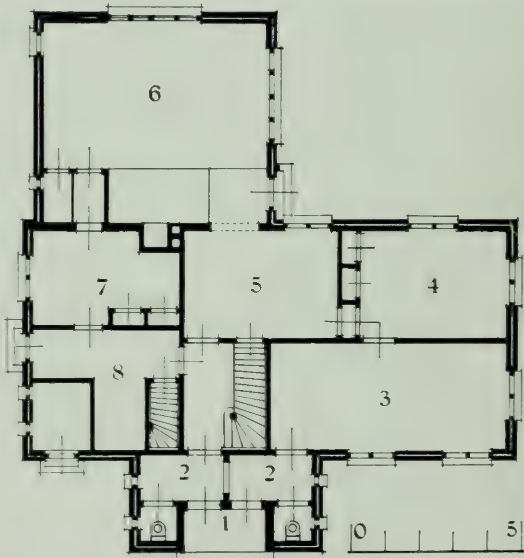
LANDHUIS TE OVERVEEN

ARCHITECT: S. F. LOEB, Bouwk. Ing

BEGANE GROND:

1. Portiek.
2. Ingang.
3. Kantoor.
4. Kantoor.
5. Hal.
6. Woonkamer.
7. Keuken.
8. Bijkeuken.

LANDHUIS „DE STEENHAAG" TE HEEMSTEDE. ARCHITECT J. B. VAN LOGHEM. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Voorkamer. 4. Kantoor. 5. Woonkamer. 6. Zitkamer. 7. Serre. 8. Eetkamer. 9. Keuken. 10. Bijkeuken.

VERDIEPING:

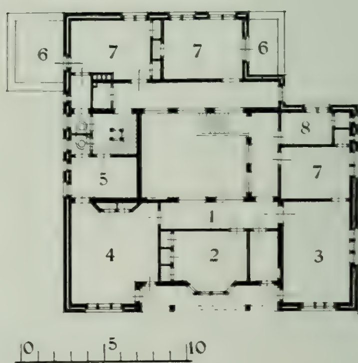
1. Hal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Logeerkamer. 6. Badkamer. 7. Balkon.

LANDHUIS „ZWANENHOF" TE HEEMSTEDE

ARCHITECT: J. B. VAN LOGHEM, Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Traphal. 3. Zithal. 4. Heerenkamer. 5. Terras. 6. Serre. 7. Salon. 8. Eetkamer. 9. Dienkamer. 10. Keuken. 11. Open plaats. 12. Rijwielbergplaats. 13. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Kleedkamer. 3. Zitkamer 4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Balkon. 7. Slaapkamer.

LANDHUIS „HOUTRUST" TE HEEMSTEDE. ARCHITECT: J. B. VAN LOGHEM. Bouwk. Ing.

Ingang.

LANDHUIS „HOUTRUST" TE HEEMSTEDE. ARCHITECT: J. B. VAN LOGHEM. Bouwk. Ing.

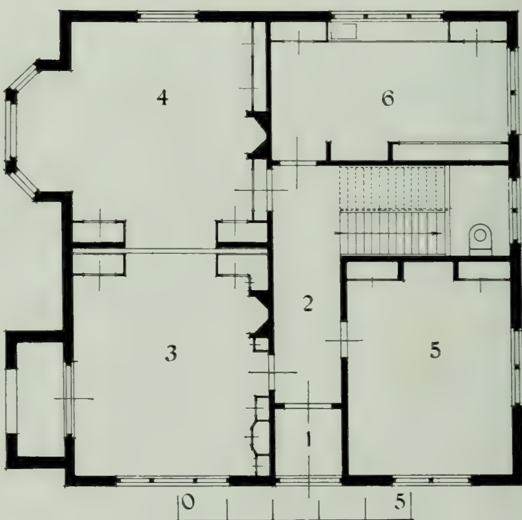
Woonkamer.

LANDHUIS „DE STEENHAAG" TE HEEMSTEDE ARCHITECT: J. B. VAN LOGHEM. Bouwk. Ing.

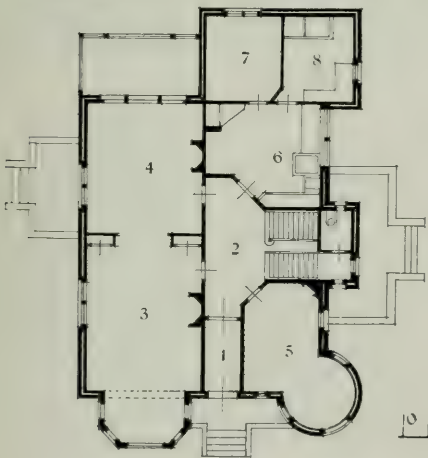
BEGANE GROND:

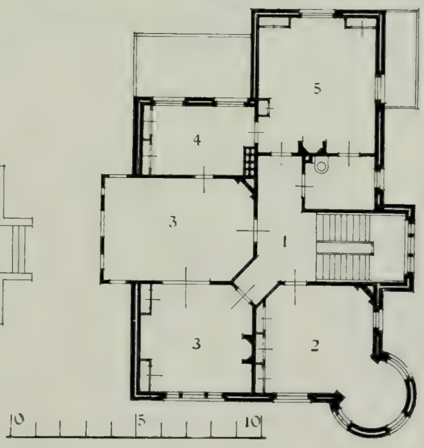
1. Ingang.
2. Gang.
3. Woonkamer.
4. Eetkamer.
5. Werkkamer.
6. Keuken.

LANDHUIS „MARIA" TE LISSE. ARCHITECT: J. LONDON

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Trapportaal. 3. Woonkamer. 4. Achterkamer. 5. Zijkamer. 6. Keuken. 7. Bergplaats. 8. Bijkeuken.

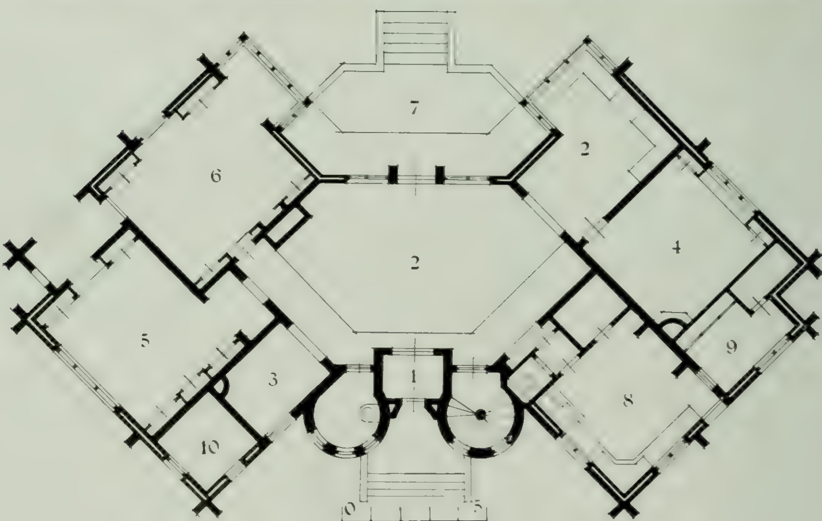
VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Werkkamer. 3. Slaapkamer. 4. Speelkamer. 5. Kinderkamer.

LANDHUIS „RIJNEGOM" AERDENHOUT

ARCHITECT: J. LONDON.

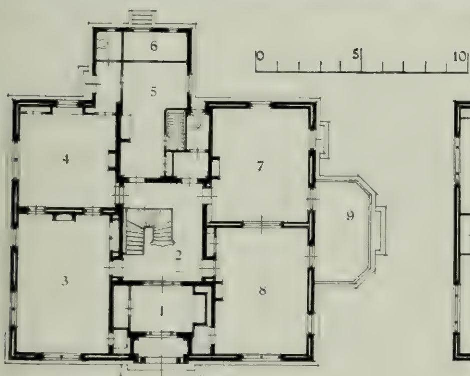

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Toilet. 4. Huiskamer. 5. Eetkamer.
6. Atelier. 7. Veranda. 8. Keuken. 9. Bijkeuken. 10. Bergplaats.

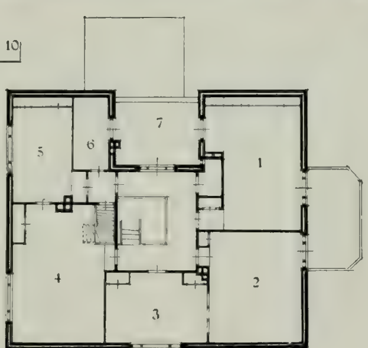
LANDHUIS „SONNEVANCK" BENTVELD BII ZANDVOORT. ARCHITECT: J. LONDON.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Kantoor. 4. Bediendenkantoor. 5. Keuken. 6. Bijkeuken. 7. Huiskamer. 8. Zitkamer. 9. Serre.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer.

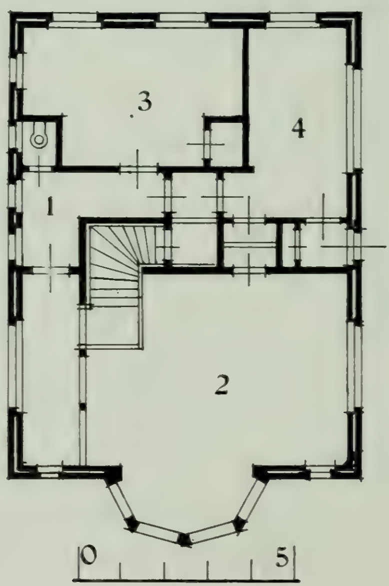
LANDHUIS TE HILVERSUM.

ARCHITECT JAN DE MEIJER.

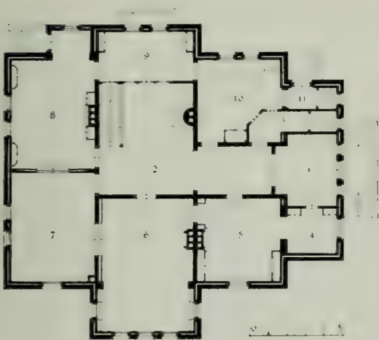
BEGANE GROND:

1. Gang.
2. Huiskamer.
3. Eetkamer.
4. Keuken.

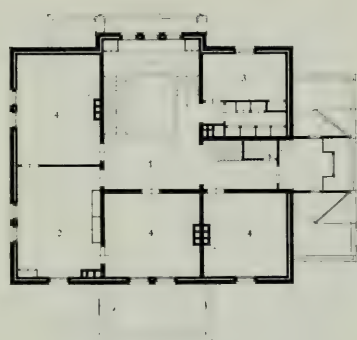
LANDHUIS TE BLARICUM — ARCHITECT: JAN DE MEIJER.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Toilet. 4. Betaalkamer. 5. Kantoor. 6. Woonkamer. 7. Salon. 8. Eetkamer. 9. Dienkamer. 10. Keuken. 11. Dienstingang.

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Studeerkamer. 3. Badkamer. 4. Slaapkamer.

LANDHUIS „TURICUM" TE HALFWEG — ARCHITECT: ADR. MOEN

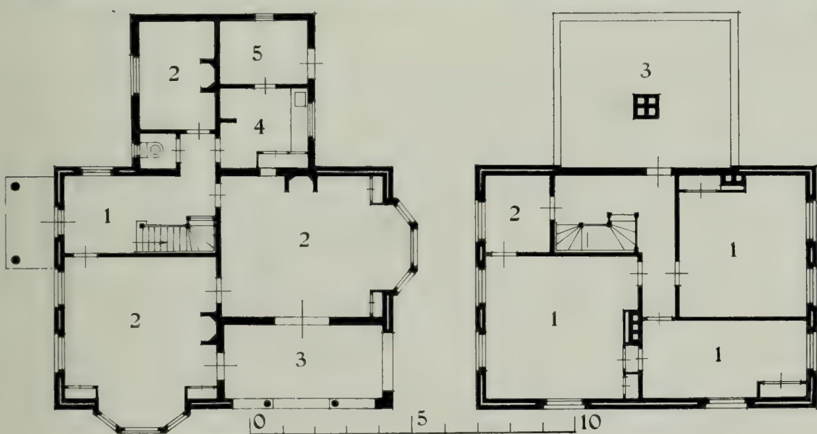
Voorzijde.

Eetkamer.

LANDHUIS „TURICUM" TE HALFWEG. ARCHITECT: ADR. MOEN.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Kamer. 3. Veranda. 4. Keuken. 5. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer. 3. Zolder.

LANDHUIS IN „HET LANSINK" TE HENGELO.

ARCHITECT: KAREL MULLER.

BEGANE GROND:

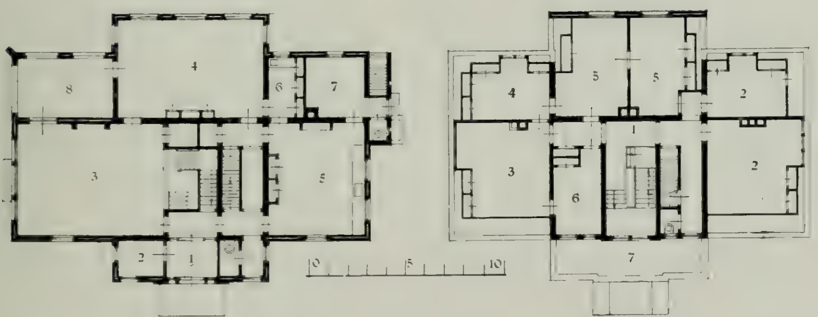
1. Ingang. 2. Trappenhuis. 3. Huiskamer. 4. Salon. 5. Kinderkamer. 6. Serre. 7. Keuken. 8. Berging.

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Slaapkamer. 3. Logeerkamer.

LANDHUIS IN „HET LANSINK" TE HENGELO. ARCHITECT: KAREL MULLER.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Eetkamer. 5. Keuken. 6. Dienkamer. 7. Bergplaats. 8. Veranda.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Logeerkamer. 3. Slaapkamer. 4. Kleedkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer. 7. Balkon.

LANDHUIS „KLINKENBELT" TE NIJVERDAL. ARCHITECT KAREL MULLER.

BEGANE GROND:

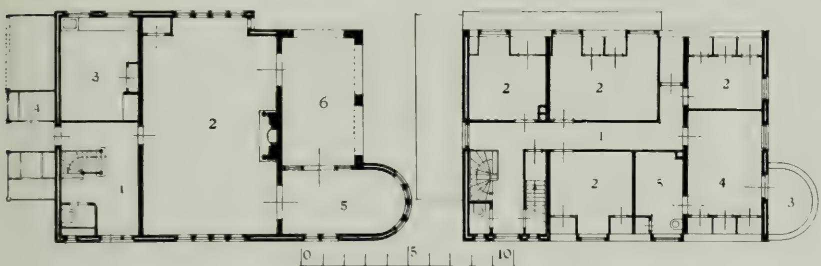
1. Hal. 2. Kamer. 3. Zitkamer. 4. Veranda. 5. Keuken. 6. Bijkeuken. 7. Stoep.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer.

LANDHUIS „DE BORGH" TE DENENKAMP. ARCHITECT KAREL MULLER.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Keuken. 4. Poetsvertrek. 5. Dichte Veranda. 6. Open Veranda.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Slaapkamer. 3. Balkon. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer

LANDHUIS „DE PAASCHBERG" TE LUTTE BIJ OLDENZAAL. ARCHITECT: KAREL MULLER.

LANDHUIS „DE BORGH" TE DENEKAMP. Hal. ARCHITECT KAREL MULLER.

Hal.

LANDHUIS „DE PAASCHBERG" TE LUTTE BIJ OLDENZAAL. ARCHITECT: KAREL MULLER.

BEGANE GROND:

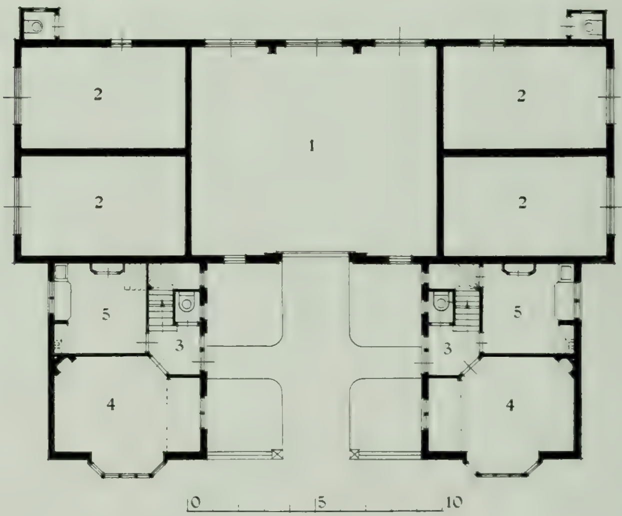
1. Vestibule. 2. Gang. 3. Huiskamer.
4. Eetkamer. 5. Salon. 6. Kinderkamer.
7. Studeerkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Badkamer. 3. Kleedkamer.
4. Slaapkamer.

VILLA „ROSA" TE OLDENZAAL. ARCHITECT: KAREL MULLER.

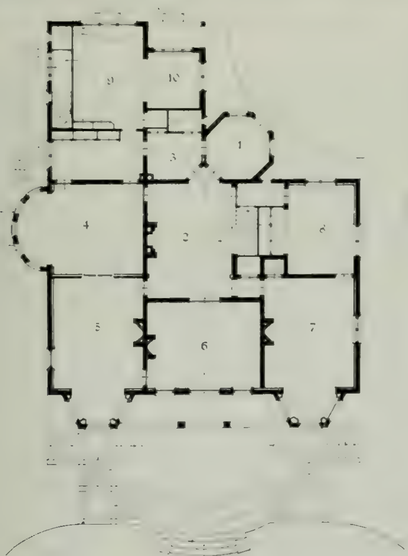

1. Garage. 2. Box. 3. Ingang. 4. Woonkamer. 5. Keuken.

GARAGE IN HET PARK „DE KIEVIET" TE WASSENAAR. ARCHITECT: JOHs MUTTERS Jr.

VERDIEPING:

1. Galerij. 2. Zitkamer. 3. Slaapkamer. 4. Kleedkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer. 7. Logeerkamer. 8. Linnenkamer.

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Eetkamer. 5. Salon. 6. Huiskamer. 7. Kantoor. 8. Kamer. 9. Keuken. 10. Vertrek dienstpersoneel.

VILLA IN HET PARK ZORGVLIET TE 'S-GRAVENHAGE — ARCHITECT: JOHs. MUTTERS Jr.

Tuinzijde.

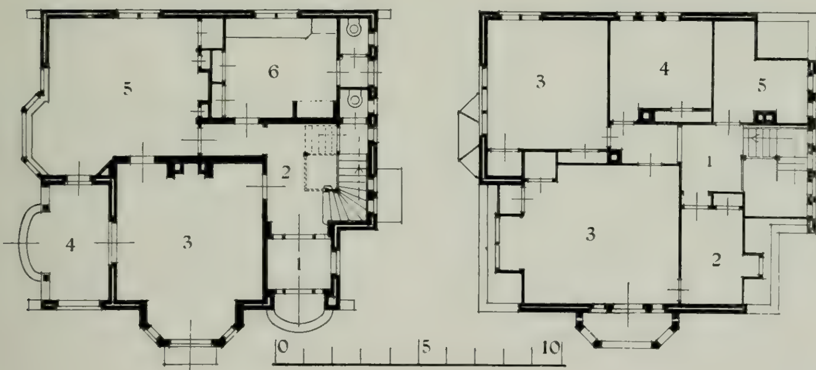

Hal.

VILLA IN HET PARK ZORGVLIET TE 'S-GRAVENHAGE.

ARCHITECT: JOHs. MUTTERS Jr.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Huiskamer.
4 Veranda. 5. Eetkamer. 6. Keuken.

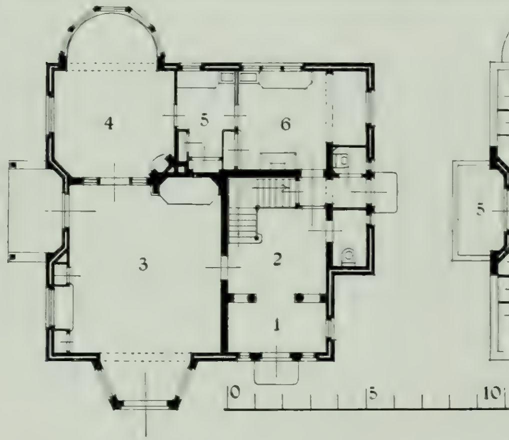
VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer.
4. Logeerkamer. 5. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS IN HET PARK „DE KIEVIET" TE WASSENAAR.

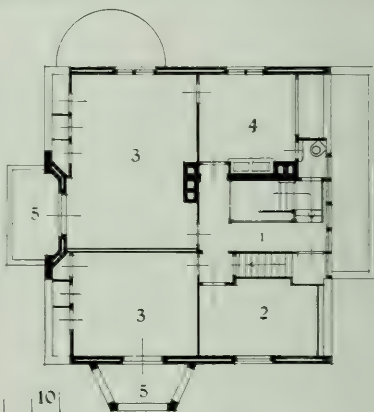
ARCHITECT: JOHs. MUTTERS Jr.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Huiskamer. 4. Eetkamer. 5. Dienkamer. 6. Keuken.

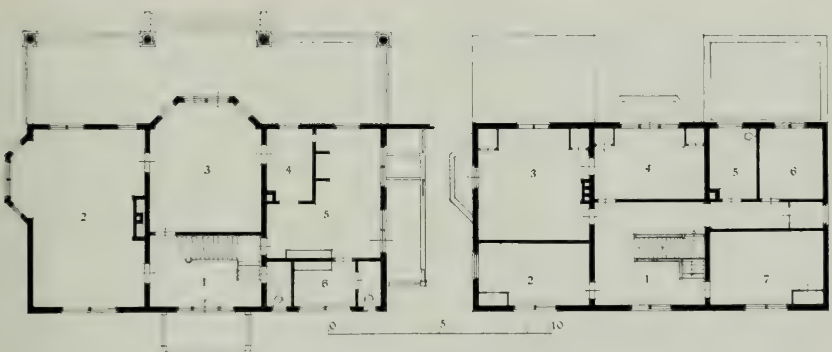

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Logeerkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Balkon.

LANDHUIS IN HET PARK „DE KIEVIET" TE WASSENAAR. ARCHITECT. JOHs. MUTTERS Jr.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Eetkamer. 4. Dienkamer. 5. Keuken. 6. Bergplaats.

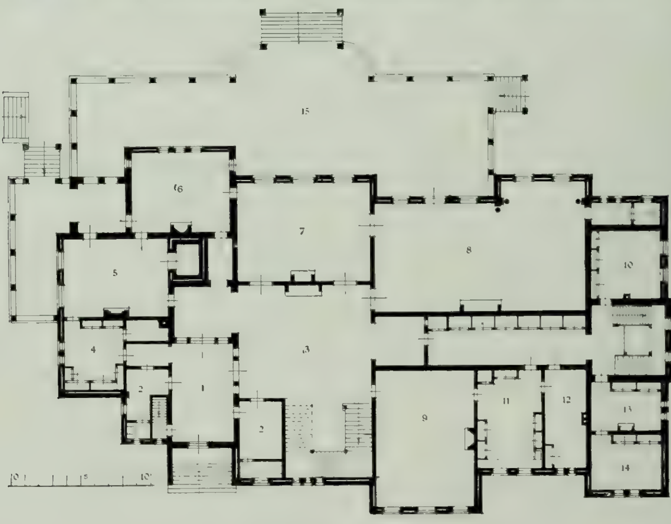
VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Logeerkamer. 3. Slaapkamer. 4. Kinderslaapkamer. 5. Badkamer. 6. Studeerkamer. 7. Logeerkamer.

LANDHUIS „FENWOUT" TE HUIZEN.

ARCHITECT: T. NIEUWENHUIS

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Toilet. 3. Hal. 4. Kantoor. 5. Heerenkamer. 6. Boudoir. 7. Salon. 8. Billardzaal. 9. Eetzaal. 10. Kamer huishoudster. 11. Dienkamer. 12. Provisiekamer. 13. Inmaakkamer. 14. Bergplaats. 15. Terras.

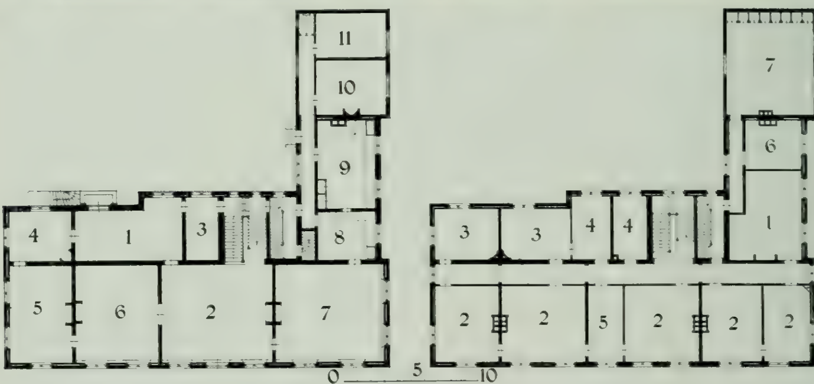
LANDHUIS „DUIN EN KRUIDBERG" TE VELSEN. ARCHITECTEN: J. J. — M. A. en J. VAN NIEUKERKEN.

LANDHUIS „DUIN EN KRUIDBERG" TE VELSEN ARCHITECTEN J. J. – M. A. en J. VAN NIEUKERKEN.

BEL-ETAGE:

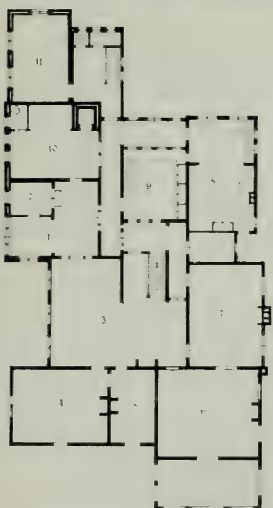
1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Heerenkamer. 5. Salon. 6. Boekerij. 7. Eetkamer. 8. Dienkamer. 9. Keuken. 10. Dienstboden zitkamer. 11. Brandstoffenbergplaats.

1e VERDIEPING:

1. Zitkamer. 2. Slaapkamer. 3. Logeerkamer. 4. Badkamer. 5. Kleedkamer. 6. Poetskamer. 7. Mangelkamer.

KASTEEL „DE LATHMER" TE WILP. ARCHITECTEN: J. J. M. A en J. VAN NIEUKERKEN.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Hal. 4. Heerenkamer. 5. Boudoir. 6. Salon. 7. Eetkamer. 8. Keuken. 9. Dienkamer. 10. Garderobe. 11. Zitkamer dienstboden.

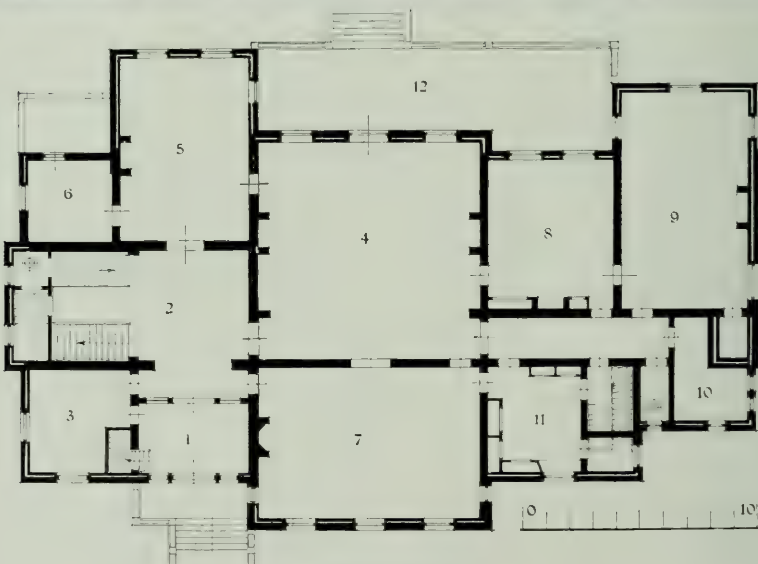
VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer. 4. Logeerkamer. 5. Slaapkamer. 6. Slaapkamer. 7. Zitkamer. 8. Kamer personeel.

LANDHUIS „'T VALCKENBOSCH" TE ZEIST.

ARCHITECTEN: J. J., M. A. en J. VAN NIEUKERKEN.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Trappenhuis. 3. Spreekkamer. 4. Hal. 5. Salon. 6. Boudoir. 7. Eetkamer. 8. Billardkamer. 9. Heerenkamer. 10. Kantoor. 11. Dienkamer. 12. Terras.

KASTEEL „DE WITTENBURG" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: J. J., M. A. en J. VAN NIEUKERKEN

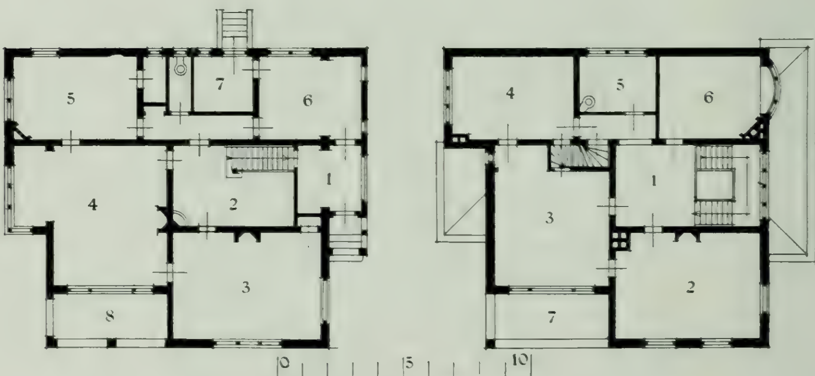

Trappenhuis.

KASTEEL „DE WITTENBURG" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: J. J., M. A. en J. VAN NIEUKERKEN.

BEGANE GROND:

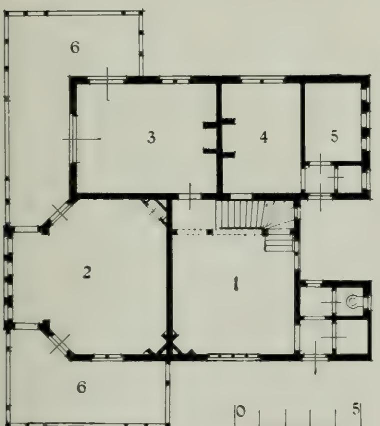
1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Eetkamer. 5. Zijkamer. 6. Keuken. 7. Bijkeuken. 8. Veranda.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Zitkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Logeerkamer. 7. Balkon.

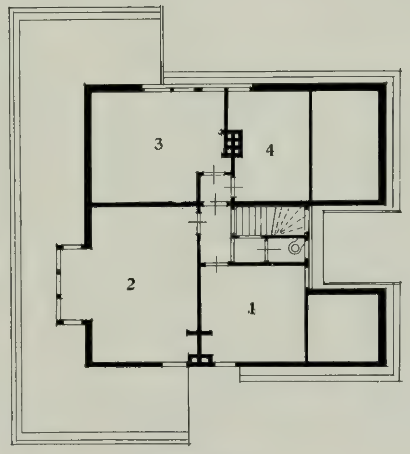
BURGEMEESTERSWONING TE ENSCHEDE. ARCHITECT: Jhr. A. H. OP TEN NOORT.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Zitkamer. 3. Eetkamer.
4. Keuken. 5. Bijkeuken. 6. Veranda.

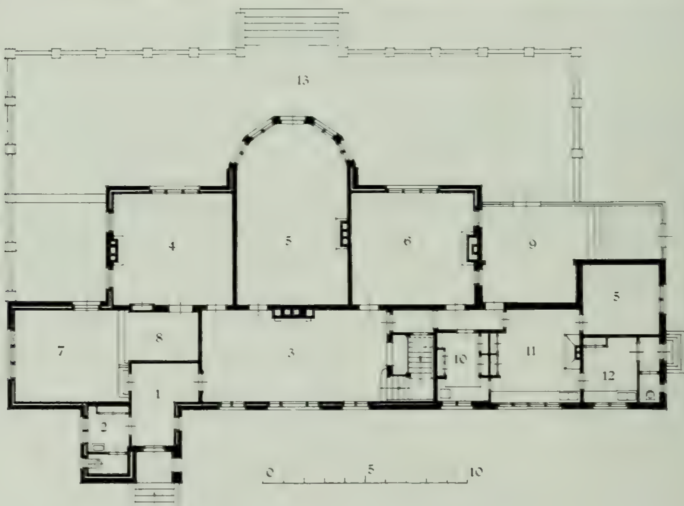

VERDIEPING:

1. Logeerkamer. 2. Slaapkamer.
3. Logeerkamer. 4. Dienstbodenkamer.

HUIS TE NOORDWIJK AAN ZEE. ARCHITECT: B. J. OUENDAG.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Woonkamer. 5. Zitkamer. 6. Eetkamer. 7. Billardkamer. 8. Zitje. 9. Serre. 10. Dienkamer. 11. Keuken. 12. Bijkeuken. 13. Terras.

LANDHUIS TE LAREN (N.-H.). ARCHITECT: B. J. OUENDAG.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Portaal. 3. Hal. 4. Studeerkamer. 5. Kamer, 6. Kinderkamer. 7. Eetkamer. 8. Loggia. 9. Terras. 10. Keuken. 11. Overdekte plaats.

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer. 4. Dienstbodenkamer.

LANDHUIS „WELGEVONDEN" TE HATTEM. ARCHITECT: B. J. OUENDAG.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eigen kantoor. 4. Kantoor. 5. Huiskamer. 6. Eetkamer. 7. Serre. 8. Keuken. 9. Terras.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Logeerkamer. 3. Badkamer. 4. Archief. 5. Berging. 6. Loggia.

LANDHUIS TE GROENLO

ARCHITECT W. L. PETRI Jr.

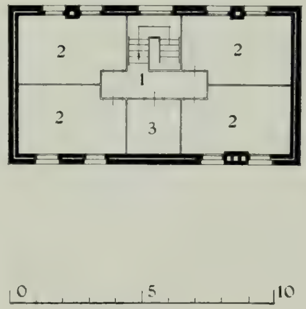
VOORBOUW:

1. Atelier. 2. Bergplaats.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Woonkamer. 3. Slaapkamer. 4. Keuken.

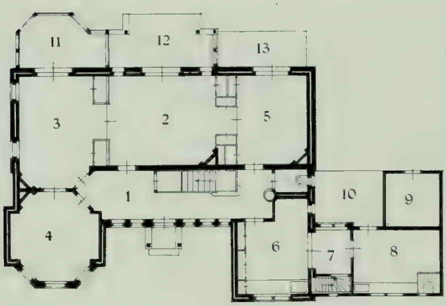

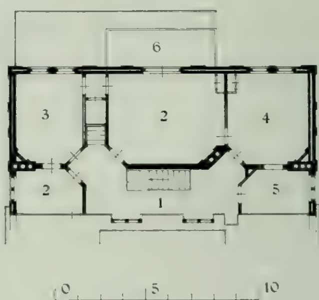
VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Bergplaats.

LANDHUIS TE BERGEN AAN ZEE. ARCHITECT: M. PLATE.

BEGANE GROND:

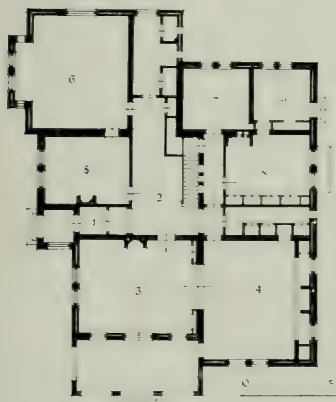
1. Hal. 2. Huiskamer. 3. Heerenkamer. 4 Salon. 5. Kinderkamer. 6. Keuken. 7. Bergplaats. 8. Bijkeuken. 9. Rijwielen. 10. Plaatsje. 11. Serre. 12. Veranda. 13. Terras.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Kinderkamer. 4. Logeerkamer. 5. Badkamer. 6. Balkon.

LANDHUIS TE BUSSUM. ARCHITECT: M. PLATE.

BEGANE GROND:

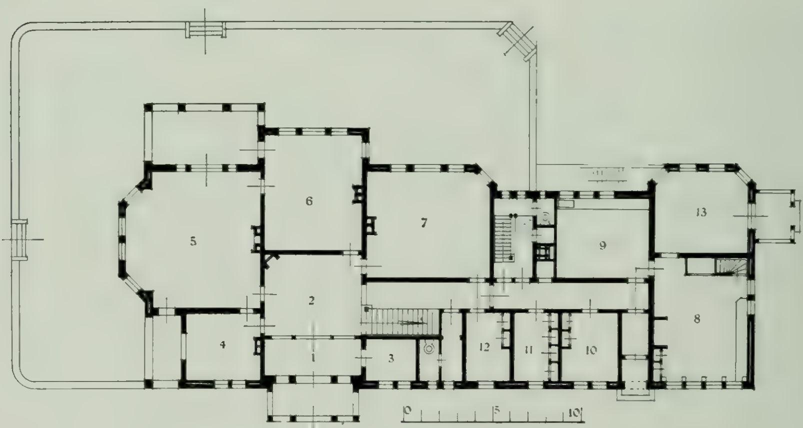
1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Eetkamer. 5. Studeerkamer. 6. Kamer. 7. Strijkkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Terras. 3. Badkamer. 4. Slaapkamer. 5. Slaapkamer. 6. Slaapkamer. 7. Logeerkamer.

LANDHUIS TE DRIEBERGEN. ARCHITECT: C. B. POSTHUMUS MEIJJES.

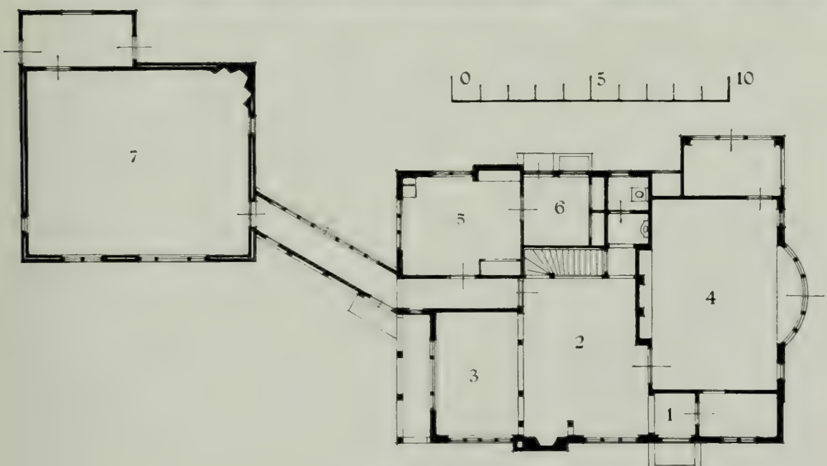

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Spreekkamer. 4. Kamer. 5. Huiskamer. 6. Heerenkamer. 7. Eetkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken. 10. Slaapkamer knecht. 11. Provisie. 12. Dienkamer. 13. Zitkamer dienstboden.

LANDHUIS „BELVEDÈRE" TE OVERVEEN. ARCHITECT: C. B. POSTHUMUS MEIJJES.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Eetnis. 4. Huiskamer. 5. Keuken. 6. Bijkeuken. 7. Atelier.

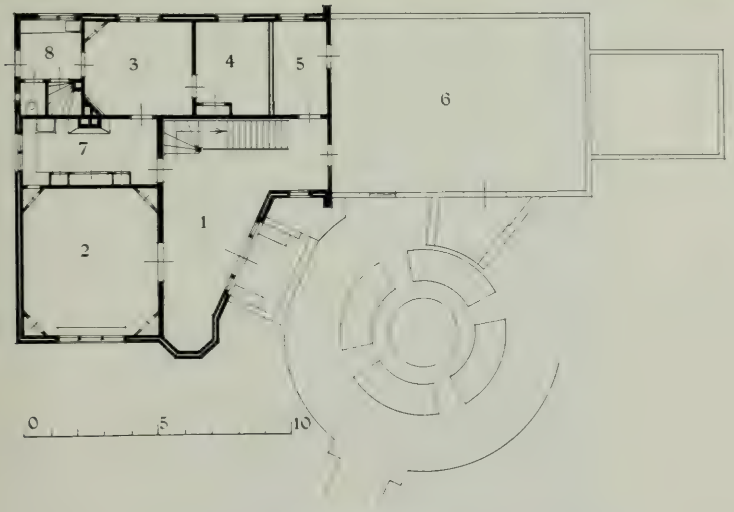
LANDHUIS MET ATELIER TE LAREN (N.H.). ARCHITECT: H. A. POTHOVEN.

LANDHUIS MET ATELIER TE LAREN (N.-H.). ARCHITECT: H. A. POTHOVEN.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Eetkamer. 3. Woonkamer. 4. Slaapkamer. 5. Bergplaats. 6. Atelier. 7. Keuken. 8. Bijkeuken.

WOONHUIS MET ATELIER TE LAREN (N.-H.). ARCHITECT: H. A. POTHOVEN.

Hal.

LANDHUIS TE LAREN (N.H.). ARCHITECT: H. A. POTHOVEN.

BEGANE GROND:

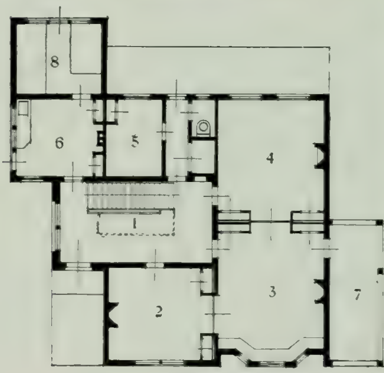
1. Ingang. 2. Hal. 3. Huiskamer. 4. Eetkamer. 5. Terras. 6. Keuken. 7. Open plaats. 8. Schuur.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Logeerkamer. 4. Badkamer.

LANDHUIS TE LAREN (N.-H.). ARCHITECT: H. A. POTHOVEN.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Studeerkamer. 3. Woonkamer. 4. Eetkamer. 5. Dienstbodenkamer. 6. Keuken. 7. Veranda. 8. Schuur.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Badkamer. 5. Bergplaats.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Toilet. 4. Zitje. 5. Woonkamer. 6. Eetkamer. 7. Salon. 8. Overdekt terras. 9. Keuken. 10. Bijkeuken. 11. Dienkamer. 12. Rijwielen bergplaats.

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Logeerkamer. 3. Slaap-zitkamer. 4. Badkamer. 5. Garderobe. 6. Slaap-zitkamer. 7. Dienstboden-slaapkamer. 8. Loggia.

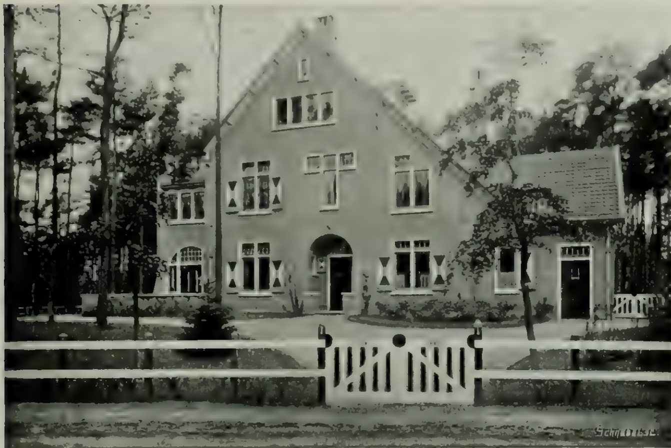
LANDHUIS „MERWEHOEVE" TE DORDRECHT. ARCHITECT: H. A. REUS.

Eetkamer.

LANDHUIS „MERWEHOEVE" TE DORDRECHT. ARCHITECT: H. A. REUS.

Voorzijde.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Kantoor. 4. Zitkamer. 5. Veranda. 6. Eetkamer. 7. Keuken. 8. Pakhuisje. 9. Bergruimte. 10. Rijwielen.

VERDIEPING:

1. Logeerkamer. 2. Logeerkamer. 3. Garderobe. 4. Slaapkamer. 5. Slaapkamer. 6. Badkamer. 7. Zolder. 8. Bergruimte.

LANDHUIS „MERWEHOEVE" TE DOORN. ARCHITECT: H. A. REUS.

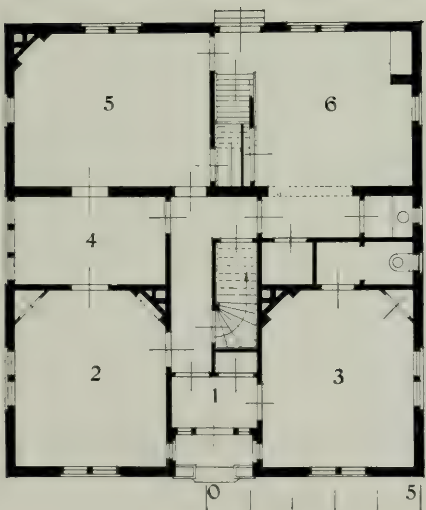
Hal.

Eetkamer.

LANDHUIS „MERWEHOEVE" TE DOORN. ARCHITECT: H. A. REUS.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Voorkamer.
3. Zitkamer.
4. Slaapkamer.
5. Achterkamer.
6. Werkplaats.

TUINMANSWONING TE HENDRIK-IDO-AMBACHT.

ARCHITECT: H. A. REUS.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Toilet. 5. Woonkamer. 6. Bibliotheek. 7. Serre. 8. Keuken. 9. Bergplaats. 10. Gastoestel. 11. Terras.

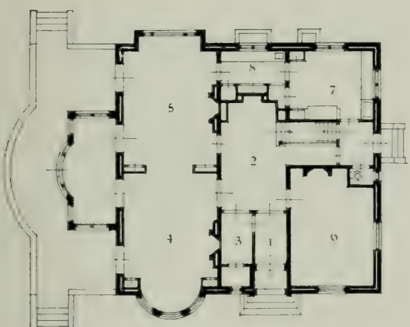
VERDIEPING:

1. Portaal. 2 Logeerkamer. 1. Slaapkamer. 2. Badkamer. 3. Dienstbodenkamer. 6. Werkkamer. 7. Balkon.

LANDHUIS TE SCHOORL.

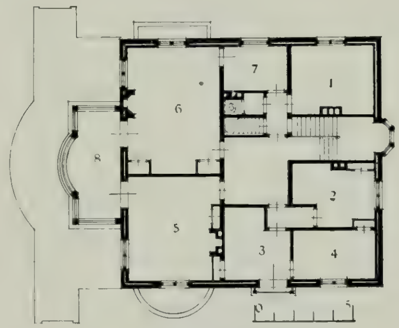
ARCHITECT · JOH. G ROBBERS. Bouwk Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Antichambre. 3. Garderobe. 4. Salon. 5. Eetkamer. 6. Biljardkamer. 7. Keuken. 8. Dienkamer.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Slaapkamer. 3. Slaapkamer. 4. Slaapkamer. 5. Logeerkamer. 6. Slaapkamer. 7. Badkamer. 8. Balkon.

LANDHUIS TE HEEMSTEDE.

ARCHITECT. A. SALM G.Bzn †

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Groote Salon. 5. Kleine Salon. 6. Eetzaal. 7. Serre. 8. Heerenkamer. 9. Billardkamer. 10. Badkamer. 11. Dienkamer. 12. Provisiekamer. 13. Terras. 14. Veranda. 15. Balkon.

VERDIEPING:

1. Hoofdtrap. 2. Gaanderij. 3. Linnenkamer. 4. Slaapkamer. 5. Kleed- en Zitkamer. 6. Garderobe. 7. Badkamer. 8. Slaapkamer. 9. Slaapkamer. 10. Slaapkamer. 11. Logeerkamer. 12. Logeerkamer. 13. Logeerkamer. 14. Balkon.

LANDHUIS „MA RETRAITE" TE ZEIST.

ARCHITECT: A. SALM G.Bzn. †

Tuinzijde.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Hal. 4. Garderobe. 5. Dienkamer. 6. Eetkamer. 7. Salon. 8. Serre. 9. Werkkamer. 10. Boudoir. 11. Provisiekamer. 12. Keuken. 13. Bijkeuken. 14. Rijwielbergplaats.

LANDHUIS „SNOEKHEUVEL" TE AMERSFOORT. ARCHITECT: TH. SANDERS. Civ. en Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Heerenkamer. 5. Zitkamer 6. Boudoir. 7. Eetkamer. 8. Keuken. 9. Zitkamer dienstboden. 10. Dienkamer. 11. Provisiekamer. 12 en 13. Knecht. 14. Loggia.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer. 4. Logeerkamer. 5. Billardkamer 6. Balkon.

VILLA „CANTON" TE BAARN

ARCHITECTEN: SCHILL † EN HAVERKAMP.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Spreekkamer. 4. Billardkamer. 5—6. Ontvangkamer. 7. Serre. 8. Zitkamer. 9. Eetkamer. 10. Garderobe. 11. Dienkamer. 12. Keuken. 13. Bijkeuken. 14. Terras.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer, 4. Linnenkamer. 5. Balkon.

VILLA „RUSTHOEK" TE BAARN.

ARCHITECTEN: SCHILL † EN HAVERKAMP.

Tuinzijde.

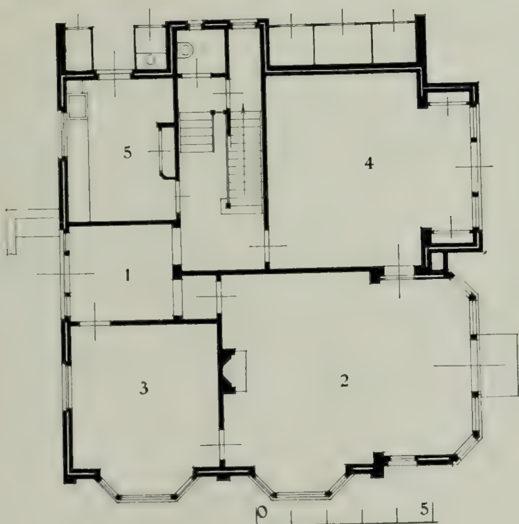

Hal.

LANDHUIS TE BLOEMENDAAL.

ARCHITECT: Prof. J. A. G. VAN DER STEUR. Bouwk. Ing.

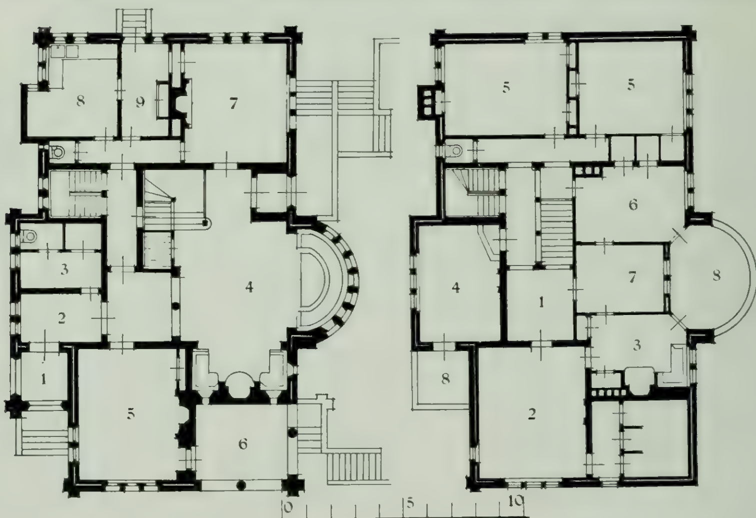
BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Salon.
3. Heerenkamer.
4. Eetkamer.
5. Keuken.

VILLA „DALHOEVE" TE BLOEMENDAAL.

ARCHITECT: Prof. J. A. G. VAN DER STEUR, Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Portiek. 2. Ingang. 3. Garderobe. 4. Hal. 5. Salon. 6. Veranda. 7. Eetkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken.

VERDIEPING:

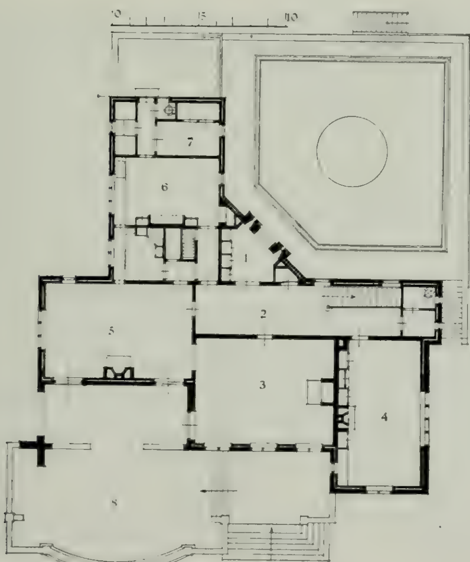
1. Portaal. 2. Slaapkamer. 3. Boudoir. 4. Zitkamer. 5. Logeerkamer. 6. Slaapkamer. 7. Badkamer. 8. Balkon.

VILLA „HET WITTE HUIS" TE SCHEVENINGEN.

ARCHITECT: Prof. J. A. G. VAN DER STEUR. Bouwk. Ing.

Voorzijde.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Gang.
3. Woonkamer.
4. Bibliotheek.
5. Eetkamer.
6. Keuken.
7. Linnenkamer.
8. Terras.

LANDHUIS TE HATTEM. ARCHITECT: D. F. SLOTHOUWER, Bouwk. Ing.

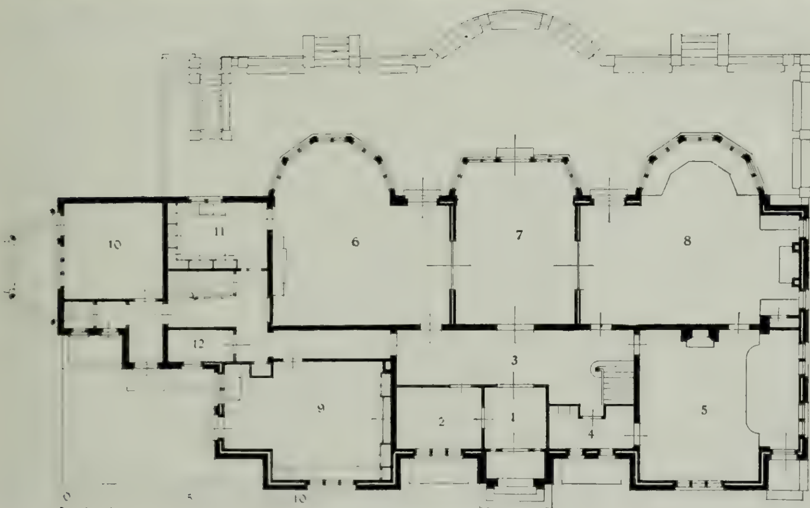
Boschzijde.

Zitkamer.

LANDHUIS TE HATTEM. ARCHITECT: D. F. SLOTHOUWER, Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Toilet. 5. Billardkamer. 6. Eetkamer. 7. Woonkamer. 8. Zitkamer. 9. Keuken. 10. Zitkamer dienstboden. 11. Dienkamer. 12. Provisiekamer.

LANDHUIS „DUYNROSE" TE SCHEVENINGEN. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

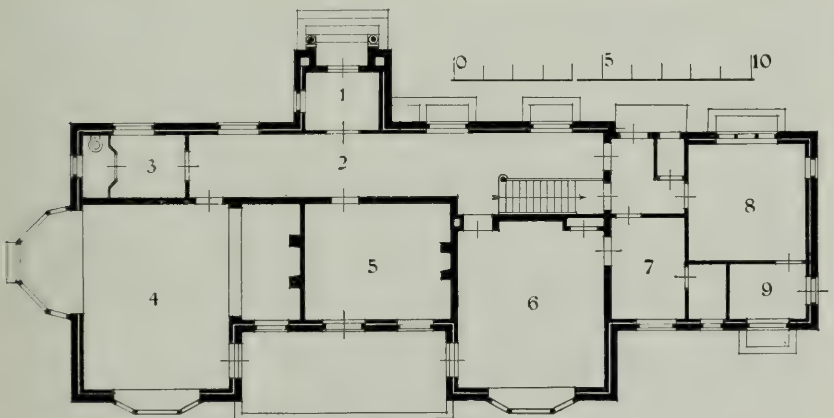
Tuinzijde.

Salon.

LANDHUIS „DUYNROSE" TE SCHEVENINGEN. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

BEGANE GROND:

1. Vestibule. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Zitkamer. 5. Werkkamer. 6. Eetkamer. 7. Dienkamer. 8. Keuken. 9. Bergplaats.

LANDHUIS „EIKENRODE" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

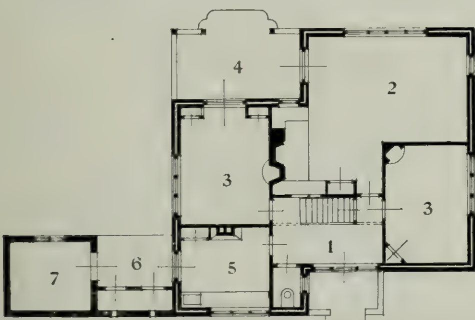
Gevel aan den Leidschen straatweg.

Zitkamer.

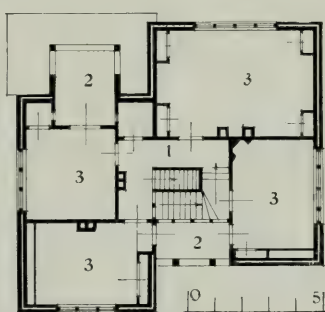
LANDHUIS „EIKENRODE" TE WASSENAAR. ARCHITECTEN SMITS EN FELS.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Woonkamer. 3. Kamer.
4. Veranda. 5. Keuken. 6. Portiek.
7. Schuur.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Loggia. 3. Slaapkamer.

LANDHUIS „TIMNATH SERAH" TE NOORDWIJKERHOUT. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

BEGANE GROND:

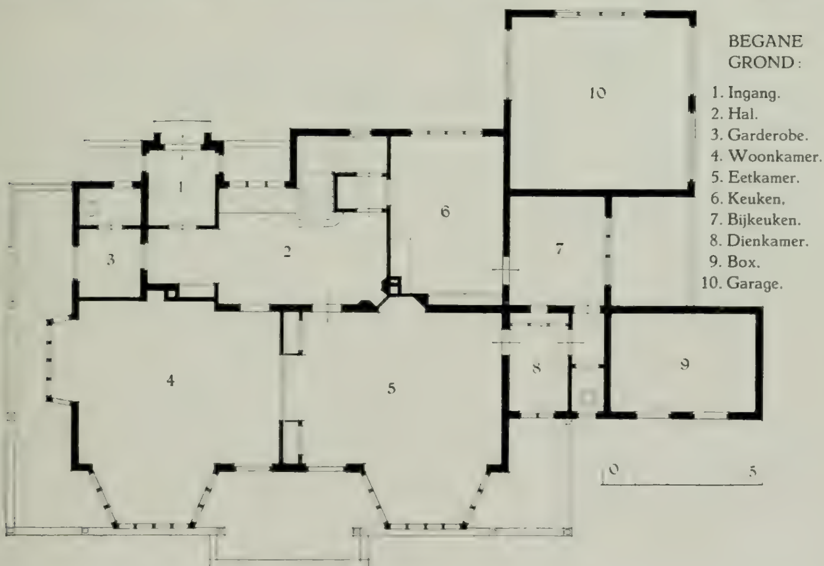
1. Hal. 2. Garderobe. 3. Woonkamer. 4. Billardkamer. 5. Eetkamer. 6. Dienkamer. 7. Keuken. 8. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Zitkamer. 3. Garderobe. 4. Logeerkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer. 7. Atelier. 8. Bordes. 9. Loggia.

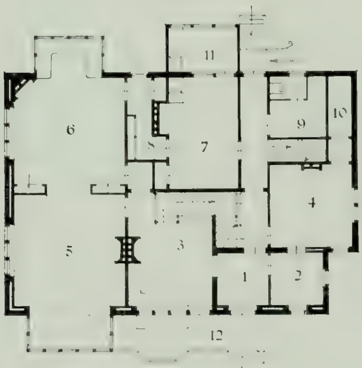
LANDHUIS „HAGHEWEIDE" TE WARMOND. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

LANDHUIS „DE SPRANK" TE SCHEVENINGEN. ARCHITECTEN: SMITS EN FELS.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Hal. 4. Heerenkamer. 5. Salon. 6. Eetkamer. 7. Keuken. 8. Dienkamer. 9. Toilet. 10. Kluis. 11. Bijkeuken. 12. Terras.

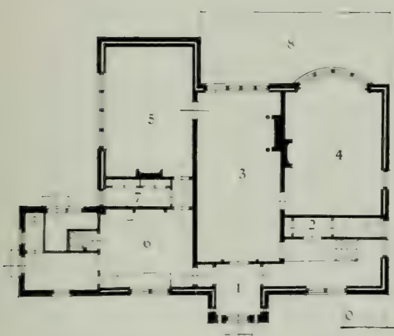

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Boudoir. 3. Logeerkamer. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Logeerkamer. 7. Donkere kamer. 8. Kofferzolder. 9. Balkon.

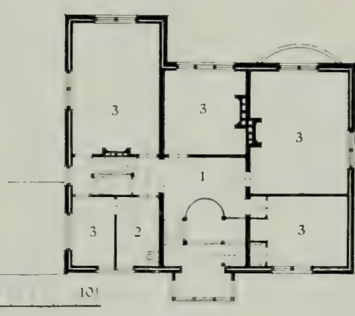
LANDHUIS TE VOGELENZANG. ARCHITECT: J. A. VAN STRAATEN

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Hal. 4. Salon.
5. Eetkamer. 6. Keuken. 7. Dienkamer.
8. Terras.

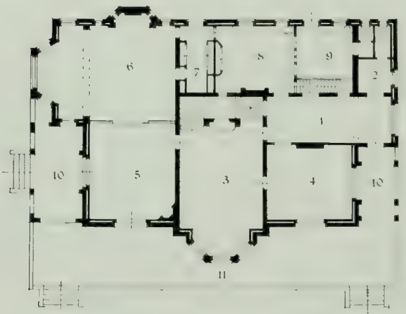

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer.

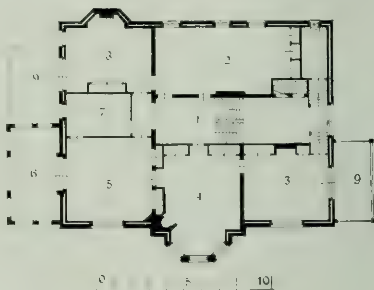
LANDHUIS TE VOGELENZANG. ARCHITECT: J. A. VAN STRAATEN

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Toilet. 3. Hal. 4. Salon. 5. Woonkamer. 6. Eetkamer. 7. Dienkamer. 8. Keuken. 9. Bijkeuken. 10. Overdekt terras. 11. Terras.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Kamer. 3. Slaapkamer. 4. Studeerkamer. 5. Slaapkamer. 6. Loggia. 7. Badkamer. 8. Logeerkamer. 9. Balkon.

LANDHUIS TE CULEMBORG. ARCHITECT: J. A. VAN STRAATEN.

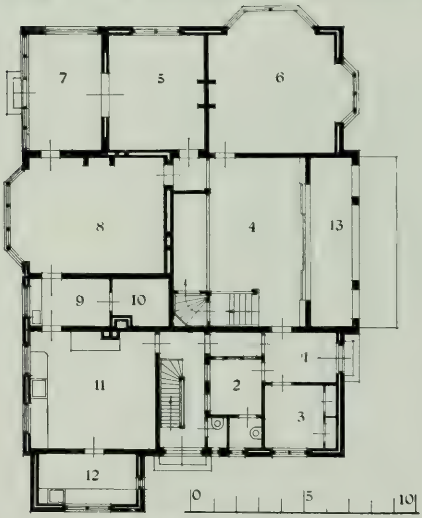

LANDHUIS TE VOGELENZANG. Hal. ARCHITECT: J. A. VAN STRAATEN.

LANDHUIS TE CULEMBORG. Traphal. ARCHITECT: J. A. VAN STRAATEN.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Garderobe. 3. Spreekkamer. 4. Hal. 5. Ontvangkamer. 6. Werkkamer. 7. Serre. 8. Eetkamer. 9. Dienkamer. 10. Provisiekamer. 11. Keuken. 12. Bijkeuken. 13. Loggia.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Kleedkamer. 3. Slaapkamer. 4. Linnenkamer. 5. Garderobe. 6. Badkamer. 7. Logeerkamer. 8. Balkon.

LANDHUIS „ANDERSTEIN" TE MAARSBERGEN

ARCHITECT: J. STUIVINGA.

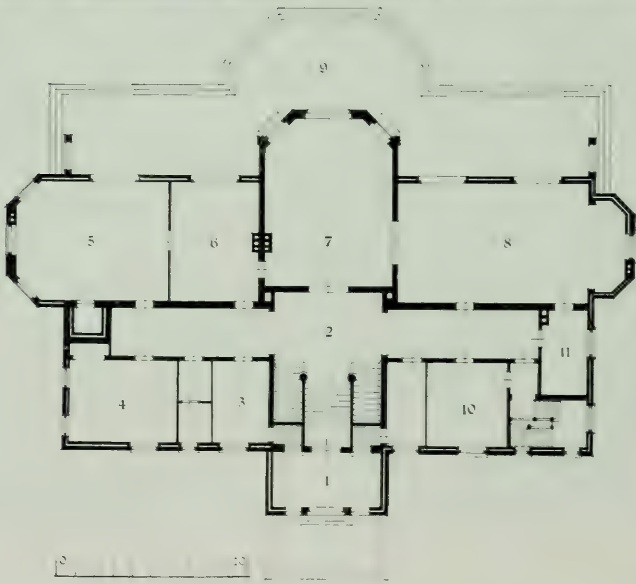

Hal.

LANDHUIS „ANDERSTEIN" TE MAARSBERGEN. ARCHITECT J. STUIVINGA.

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Hal.
3. Spreekkamer.
4. Leerkamer.
5. Studeerkamer.
6. Zitkamer.
7. Salon.
8. Eetkamer.
9. Terras.
10. Kamer dienstpersoneel.
11. Dienkamer.

LANDHUIS TE ZEIST. ARCHITECT: J. STUIVINGA.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Spreekkamer. 3. Hal. 4. Kinderkamer. 5. Studeerkamer. 6. Salon. 7. Serre. 8. Eetkamer. 9. Keuken. 10. Rijwielbergplaats. 11. Bijkeuken. 12. Portiek. 13. Poetskamer. 14. Veranda

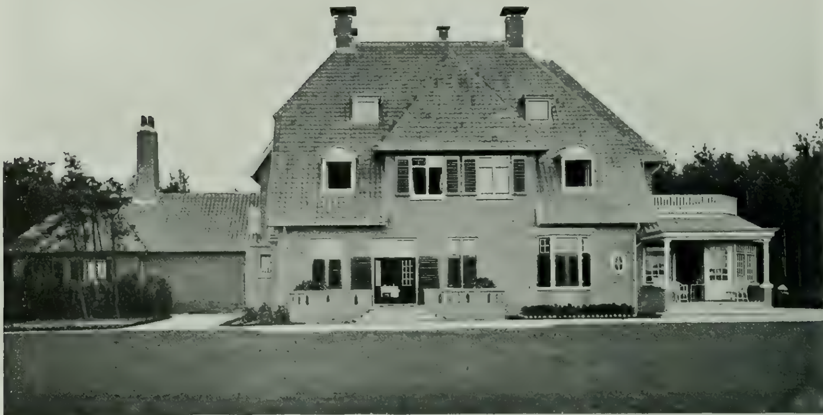

VERDIEPING:

1. Hal. 2. Kleedkamer. 3. Badkamer. 4. Slaapkamer. 5. Linnenkamer. 6. Logeerkamer. 7. Balkon.

LANDHUIS „DE BREMHORST" TE DE BILDT

ARCHITECT: J. STUIVINGA.

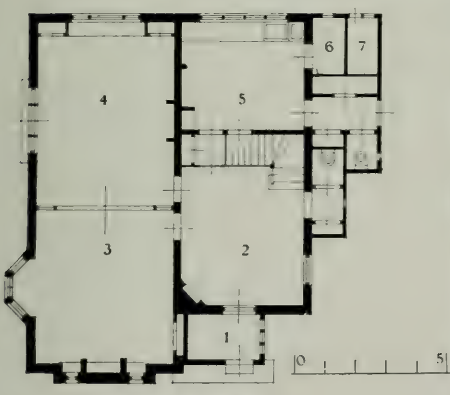
Tuinzijde.

Studeerkamer.

LANDHUIS „DE BREMHORST" TE DE BILDT. ARCHITECT: J. STUIVINGA.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Eetkamer. 5. Keuken. 6. Provisiekamer. 7. Rijwielbergplaats.

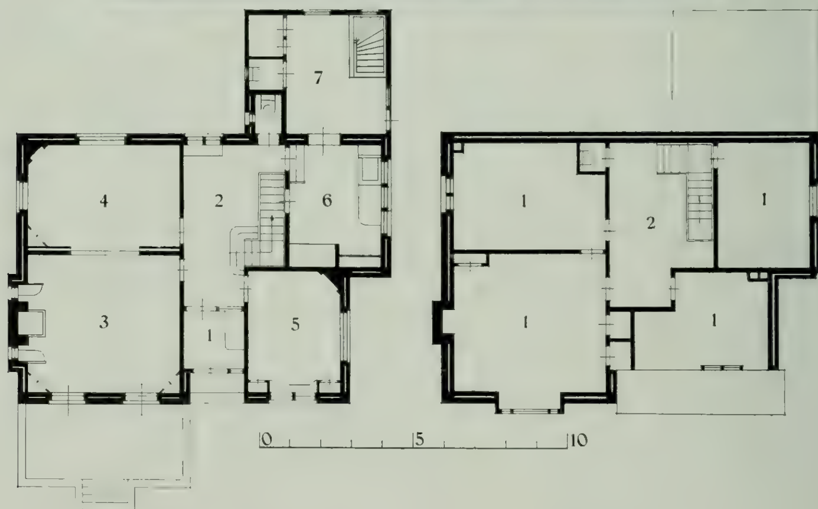

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Badkamer.

LANDHUIS „DE DISTEL" TE OVERVEEN. ARCHITECT: JAN STUYT.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Werkkamer. 5. Zitkamer. 6. Keuken. 7. Bijkeuken.

VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Trapportaal.

LANDHUIS „ONDER DE BEUKEN" AERDENHOUT BIJ HAARLEM. ARCHITECT: JAN STUYT.

BEGANE GROND:

1. Hal. 2. Huiskamer. 3. Serre. 4. Eetkamer.
5. Keuken. 6. Provisiekamer.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer.
4. Loggia.

LANDHUIS TE „BOSCH EN DUIN" ARCHITECT: J. VERHEUL Dzn

BEGANE GROND:

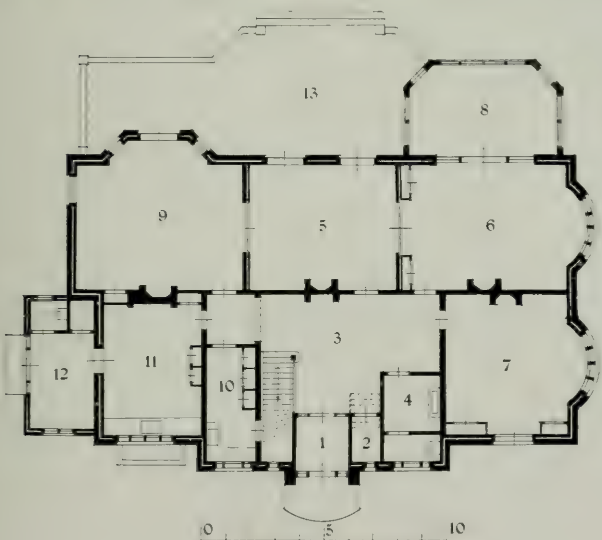
1. Ingang. 2. Hal. 3. Garderobe. 4. Leeskamer. 5. Heerenkamer. 6. Salon. 7. Eetkamer. 8. Serre. 9. Dienkamer. 10. Keuken. 11. Bijkeuken. 12. Terras.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Kinderkamer. 4. Slaapkamer. 5. Slaapkamer. 6. Kleedkamer. 7. Slaapkamer. 8. Turfzolder. 9. Damessalon. 10. Logeerkamer.

LANDHUIS „SONNEHEERDT" TE HILVERSUM. ARCHITECT: E. VERSCHUIJL.

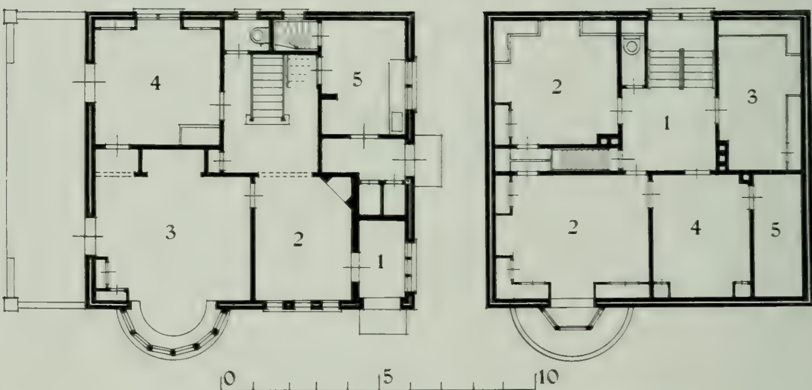

BEGANE GROND:

1. Ingang.
2. Garderobe.
3. Hal.
4. Toilet.
5. Salon.
6. Huiskamer.
7. Speelkamer.
8. Serre.
9. Eetkamer.
10. Dienkamer.
11. Keuken.
12. Bijkeuken.
13. Terras.

LANDHUIS „DE BEUKEN" TE HEES. ARCHITECT: E. VERSCHUIJL.

BEGANE GROND:

1. Portiek. 2. Hal. 3. Huiskamer. 4. Speelkamer. 5. Keuken.

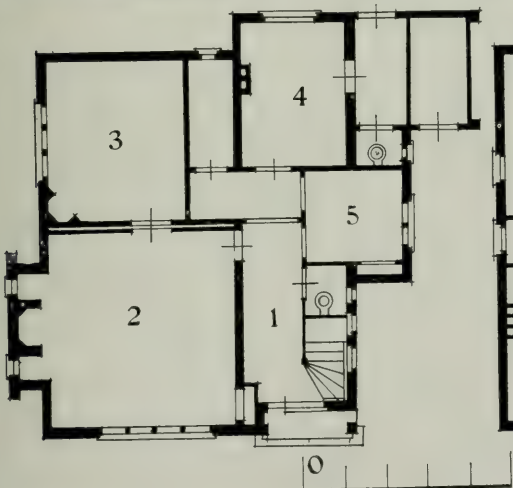
VERDIEPING:

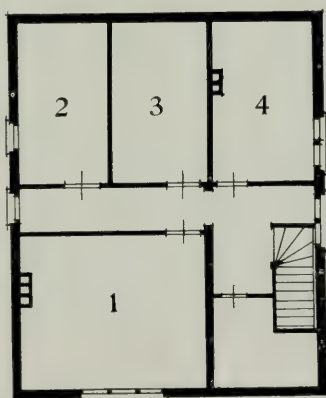
1. Bovenhal. 2. Slaapkamer. 3. Dienstbodenkamer. 4. Badkamer. 5. Garderobe.

LANDHUIS TE HILVERSUM

ARCHITECT: E. VERSCHUIJL.

BEGANE GROND:

1. Gang. 2. Woonkamer. 3. Boudoir. 4. Keuken. 5. Zitkamer.

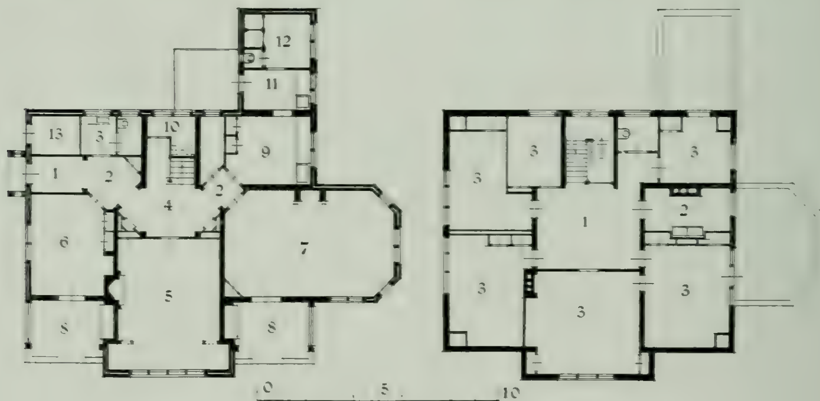
VERDIEPING:

1. Slaapkamer. 2. Bergruimte. 3. Slaapkamer. 4. Werkkamer.

LANDHUIS „EBBY" TE WASSENAAR

ARCHITECT M. E. VAN DE WALL. Bouwk. Ing.

BEGANE GROND:

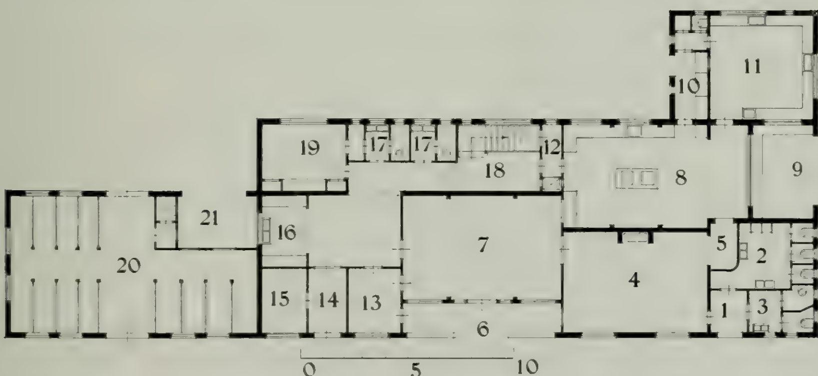
1. Ingang. 2. Portaal. 3. Toilet. 4. Hal. 5. Woonkamer. 6. Kinderkamer. 7. Zitkamer. 8. Loggia. 9. Keuken. 10. Keldertrap. 11. Bijkeuken. 12. Bergplaats. 13. Rijwielen.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Slaapkamer.

LANDHUIS „BALDERSHAGE" TE WASSENAAR — ARCHITECT M. E. VAN DE WALL Bouwk. Ing.

1. Ingang gelagkamer. 2. Toilet Heeren. 3. Toilet Dames. 4. Gelagkamer. 5. Buffet. 6. Veranda. 7. Eetkamer. 8. Keuken. 9. Buitenbuffet. 10. W. C. en bergruimte personeel. 11. Spoelkeuken. 12. Kelderingang. 13. Hindelooper kamer. 14. Ingang logeergasten. 15. Kantoor. 16. Garderobe. 17. Toiletten. 18. Traphal. 19. Woonkamer. 20. Stal. 21. Overdekte plaats.

THEETUIN „DE KIEVIET" TE WASSENAAR. ARCHITECT: M. E. VAN DE WALL. Bouwk. Ing.

Woonkamer.

LANDHUIS TE HILVERSUM.

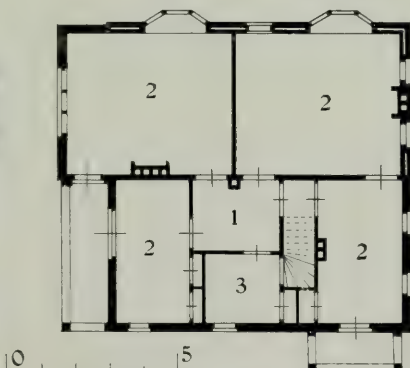
ARCHITECT: F. A. WARNERS

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Woonkamer. 4. Salon.
5. Kamer. 6. Keuken. 7. Bijkeuken.

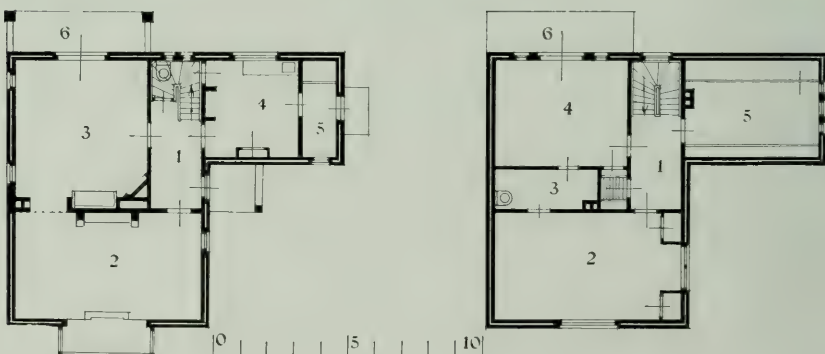

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer

LANDHUIS TE DELDEN. ARCHITECT: F. A. WARNERS

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Woonkamer. 3. Eetkamer.
4. Keuken. 5. Bergplaats. 6. Veranda.

VERDIEPING:

1. Gang. 2. Slaapkamer. 3. Badkamer.
4. Slaapkamer. 5. Kamer. 6. Balkon.

LANDHUIS „SPITSHUIZE" TE APELDOORN.

ARCHITECT: A. H. WEGERIF Gzn.

Eetkamer.

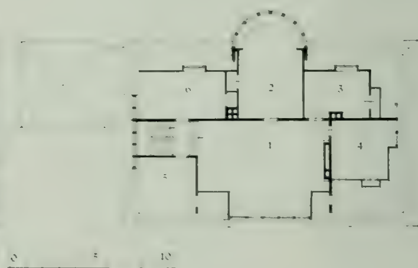

Hal.

LANDHUIS LAAG-RUURLOO BIJ APELDOORN. ARCHITECT A. H. WEGERIF Gzn.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Hal. 3. Slaapkamer. 4. Eetkamer. 5. Zitkamer. 6. Serre. 7. Keuken. 8. Schuurtje. 9. Overdekte plaats. 10. Provisiekamer. 11. Open plaats.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Logeerkamer. 3. Slaapkamer. 4. Dienstbodenkamer. 5. Zolder. 6. Zolder.

LANDHUIS TE BEEKBERGEN.

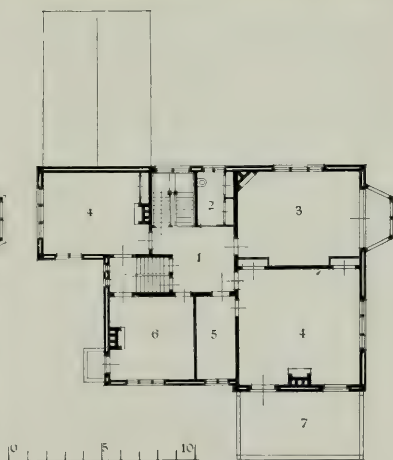
ARCHITECT: A. H. WEGERIF Gzn.

BEGANE GROND:

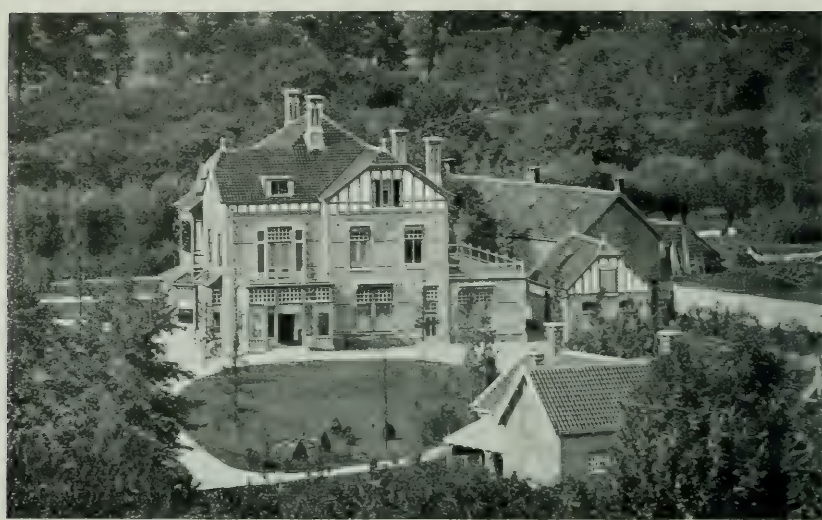
1. Ingang. 2. Hal. 3. Salon. 4. Huiskamer. 5. Werkkamer. 6. Serre. 7. Provisiekamer. 8. Keuken. 9. Garage. 10. Waschplaats.

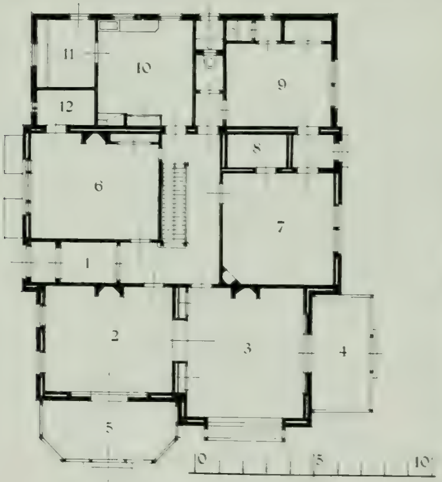

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Toilet. 3. Logeerkamer. 4. Slaapkamer. 5. Badkamer. 6. Slaapkamer. 7. Balkon.

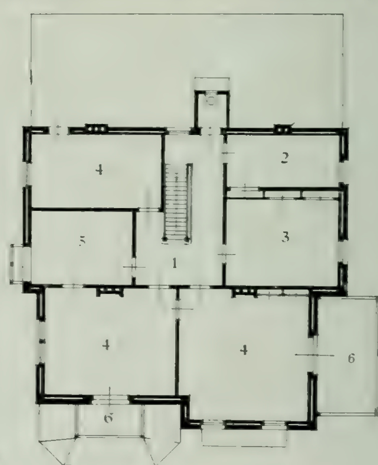
LANDHUIS „WOLSHOEK" TE MAARSSEN. ARCHITECT: E. G. WENTINK.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Salon. 3. Huiskamer. 4. Veranda. 5. Serre. 6. Eetkamer. 7. Kantoor. 8. Kluis. 9. Bijkantoor. 10. Keuken. 11. Bijkeuken. 12. Provisiekamer.

VERDIEPING:

1. Portaal. 2. Badkamer. 3. Kleedkamer. 4. Slaapkamer. 5. Zitkamer. 6. Balkon.

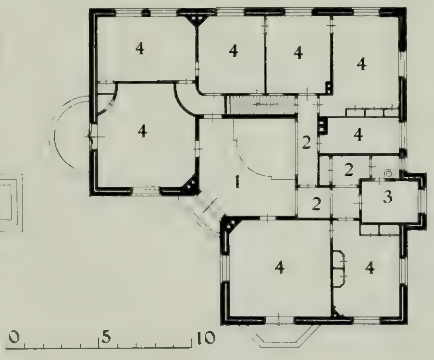
LANDHUIS „BEL RESPIRO" TE HOUTEN. ARCHITECT: E. G. WENTINK.

BEGANE GROND:

1. Ingang. 2. Portaal. 3. Garderobe. 4. Spreekkamer. 5. Hal. 6. Portaal. 7. Salon. 8. Huiskamer. 9. Serre. 10. Eetkamer. 11. Keuken. 12. Dessertkamer. 13. Bijkeuken. 14. Veranda.

VERDIEPING:

1. Trapportaal. 2. Gang. 3. Badkamer. 4. Slaapkamer.

LANDHUIS „ZUIDERHOUT" TE HEEMSTEDE

ARCHITECT: J. WOLBERS.

REGISTER.

Plaats.	Naam van den Bouwmeester.	Bladz.
Aerdenhout	London, J.	123
	Stuyt, Jan	196
Amersfoort	Klijnstra, M. J.	89, 90
	Sanders, Th.	171
Amsterdam	Berlage Nz., Dr. H. P.	10
Apeldoorn	Wegerif Gzn., A. H.	206
Arnhem	Diehl, W.	39
	Gerretsen, W. J.	58, 59
Baarn	Berlage, Dr. H. P.	12
	Cuypers, E.	31, 32
	Epen, J. C. van	40, 41, 42, 43
	Groot Jzn., C. de	64
	Leliman, J. H. W.	105, 106
	Schill † & Haverkamp	172, 173
Beekbergen	Wegerif Gzn., A. H.	208
Bentveld bij Zandvoort	Baanders, H. A. J.	5, 6
	London, J.	124
Berg en dal	Hanrath, J. W.	67
Bergen (N.-H.)	Lee, A. van der	101
Bergen aan Zee	Plate, M.	153
Bildt (de)	Huurman, P. M. A.	86
	Pek, J. E. van der	162
	Stuivinga, J.	193, 194
Blaricum	Meijer, Jan de	126
Bloemendaal	Baanders, H. A. J.	3, 4
	Steur, Prof. J. A. G. van der	174, 175
Boekelo	Clercq, S. de	28, 29
Bosch en Duin	Verheul Dz., J.	197
Breukelen	Gips, Prof. A. F.	61, 62
Brummen	Freem. & Bremer,	50, 51, 52

Plaats.	Naam van den Bouwmeester.	Bladz.
Bussum	Bauer, W.	8
	Camman, J. C. O.	25
	Everts, Herm.	45, 46, 47
	Leliman, J. H. W.	104
	Plate, M.	154
Culemborg	Straaten, J. A. van	188, 189
Delden	Warners, F. A.	205
Denekamp	Muller, Karel	132
Diepenveen	Gantvoort, J. D., & W. P. C. Knuttel	53
Doorn	Reus, H. A.	165, 166
Dordrecht	Bilderbeek, B. van	16
	Reus, H. A.	163, 164
Driebergen	Posthumus Meijjes, C. B.	155
Enschedé	Clercq, S de	26
	Noort, Jhr. A. H. Op ten	148
Goes	Jesse, H. J., & S. de Koning	87, 88
's-Gravenhage	Limburg, J.	112, 113, 114
	Mutters Jr., Joh^s.	137, 138
Groenlo	Petri Jr., W. L.	152
Halfweg	Moen, Adr.	127, 128
Haren (Gron.)	Knuttel Jr., G.	93
	Kuiler, J.	97
Hattem	Clercq, S. de	27
	Ouendag, B. J.	151
	Slothouwer, D. F.	177, 178
Heelsum	Burgh, P. J. W. J. van der	24
Heemstede	Korringa, H.	94
	Kuipers, Foeke	99
	Loghem, J. B. van	118, 119, 120, 121
	Salm G.Bzn. †, A.	169
	Wolbers, J.	211
Hees	Verschuijl, E.	199
Helmond	Hanrath, J. W.	72
Hendrik-Ido-Ambacht	Reus, H. A.	167
Hengelo	Muller, K.	129, 130
Hillegom	Hoogeveen, R. J.	82
Hilversum	Baanders, H. A. J.	2
	Bie Leuveling Tjeenk, J. de & K. Bakker	15
	Groot Jzn., C. de	65
	Hanrath, J. W.	66, 68, 69, 70, 71
	Hulshoff, A. R. & A. A. Kok	85
	Klinkhamer, Prof. J. F. & B. J. Ouendag	91
	Kuipers, F.	98
	Meyer, J. de	125
	Verschuijl, E.	198, 200
	Warners, F. A.	204

Plaats.	Naam van den Bouwmeester.	Bladz.
Houten	Wentink, E. G.	210
Huis Ter Heide	Houtzagers, P. J.	80
Huizen	Bazel, K. P. C. de	9
	Nieuwenhuis, T.	141
Laag-Ruurlo bij Apeldoorn	Wegeriff Gzn., A. H.	207
Lage Vuursche	Heusinkveld, D. J.	73
Laren (N. H.)	Berlage Nzn., Dr. H. P.	11
	Gratama, J.	63
	Kropholler, A. J.	95, 96
	Leliman, J. H. W.	110
	Ouendag, B. J.	150
	Pothoven, H. A.	157, 158, 159, 160, 161
Lisse	London, J.	122
Lochem	Ban, J. van den	7
Lunteren	Heusinkveld, D. J.	75
Lutte bij Oldenzaal	Muller, K.	133, 134
Maarsbergen	Stuivinga, J.	190, 191
Maarssen	Wentink, E. G.	209
Midlaren	Hoeksema, Kzn., G.	81
Naarden	Everts, H.	48
	Heusinkveld, D. J.	74
	Leliman, J. H. W.	103, 108, 109
Noordwijk a/Zee	Cuypers, E.	30
	Kuipers, F.	100
	Ouendag, B. J.	149
Noordwijkerhout	Smits & Fels	183
Nijverdal	Muller, K.	131
Oirschot	Gils, J. van	60
Oldebroek	Gendt A. L.zn., Gebr. van	57
Oldenzaal	Muller, K.	135
Overveen	Cuypers, Jos. Th. J. & Jan Stuyt	36
	Loeb, S. F.	116, 117
	Posthumus Meijjes, C. B.	156
	Stuyt, Jan	195
Renkum	Burgh, P. J. W. J. van der.	21, 22
Rhoon	Kloot Meyburg, H. van der	92
Roermond	Cuypers, Eduard	33, 34
Santpoort	Cuypers, Jos. Th. J., & Jan Stuyt	35
	Gendt A. Lzn., Gebr. van	54, 55, 56
Scheveningen	Berlage Nzn., Dr. H. P.	13, 14
	Leliman, J. H. W.	107
	Smits & Fels.	179, 180, 185
	Steur, Prof. J. A. G. van der	176
Schoorl	Bilderbeek, B. van	17
	Robbers, Joh. G.	168

Plaats.	Naam van den Bouwmeester.	Bladz.
Soest	Epen, J. C. van	44
Terborg	Bilderbeek, B. van	18
Ubbergen	Leeuw, O.	102
Velp	Freem, A. R. en G. C. Bremer	49
Velsen	Nieuwkerken, J. J., M. A. & J. van	142, 143
Vogelensang	Straaten, J. A. van	186, 187
Wageningen	Burgh, P. J. W. J. van der	23
Warmond	Smits & Fels	184
Warnsveld	Hulshoff, A. R. & A. A. Kok	84
Wassenaar	Broese van Groenou, A. van	19, 20
	Cuypers, Jos. Th. J.	37, 38
	Hoek & Wouters	76, 77, 78, 79
	Hulshoff, A. R. & A. A. Kok	83
	Limburg, J.	111, 115
	Mutters Jr., J.	136, 139, 140
	Nieukerken, J. J., M. A. & J van	146, 147
	Smits & Fels	181, 182
	Wall, M. E. van de	201, 202, 203
Wilp	Nieukerken, J. J., M. A. & J. van	144
Zandvoort	Arkel, G. van	1
Zeist	Nieukerken, J. J., M. A. & J van	145
	Salm G. Bzn. †, A.	170
	Stuivinga, J.	192

Waar zal ik mijn Landhuis bouwen
en door wie zal ik het laten inrichten?